

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE

Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**BILTEN 2
2023**

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**BILTEN 2
2023**

IZDAVAČ

Centralna banka Bosne i Hercegovine
Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo

Tel (387 33) 278 100
www.cbbh.ba
e-mail: contact@cbbh.ba

Za sve informacije kontaktirati:
Ured vodećeg ekonomiste

Uredništvo:
dr. Belma Čolaković glavni i odgovorni urednik
dr. Željko Marić
mr. Amir Hadžiomeragić
mr. Emina Ćeman
Vesna Papić

Rok za statističke podatke koji su uključeni u
ovaj broj bio je 15.08.2023. godine.

Sadržaj:

POPIS GRAFIKONA	4
SPISAK TABLICA	6
TEKSTNI OKVIR	7
SKRAĆENICE	8
IZVRŠNI SAŽETAK	10
GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI	11
1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽENJE	13
2. REALNI SEKTOR	18
2.1 Bruto domaći proizvod	18
2.2 Industrijska proizvodnja	19
2.3 Cijene	20
2.4 Plaće i zaposlenost	21
3. FINANCIJSKI SEKTOR	23
3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja	23
3.2 Obvezna rezerva	24
3.3 Aktivnosti komercijalnih banaka	26
3.3.1 Krediti	26
3.3.2 Depoziti	28
3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva komercijalnih banaka	29
3.3.4 Kamatne stope	30
3.4 Burze	31
4. VANJSKI SEKTOR	35
4.1 Platna bilanca	35
4.1.1 Tekući i kapitalni račun	35
4.1.2 Financijski račun	36
4.2 Vanjska trgovina	36
4.3 Nominalni i realni efektivni tečaj KM	37
5. VLADINE FINANCIJE	39
5.1 Vladine financije	39
5.2 Porezni prihodi	39
6. STATISTIČKE TABLICE	42
7. Dodatak	84

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.1:	Godišnje promjene realnoga BDP-a u Europi i odabranim zemljama regije	13
Grafikon 1.2:	Godišnje promjene cijena odabranih roba na međunarodnome tržištu	14
Grafikon 1.3:	Godišnje promjene cijena u okružju, krajem lipnja	14
Grafikon 1.4:	Doprinosi sastavnica promjeni indeksa potrošačkih cijena u eurozoni, na kraju drugoga tromjesečja	15
Grafikon 1.5:	Ključne kamatne stope vodećih središnjih banaka	15
Grafikon 1.6:	Razlika između prinosa na desetogodišnje i dvogodišnje obveznice	15
Grafikon 1.7:	Ukupni kreditni standardi za poduzeća u zoni eura*	16
Grafikon 2.1:	Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti za odabrane djelatnosti	21
Grafikon 2.2:	Doprinos godišnjoj stopi promjene BDP-a prema rashodnomu pristupu	19
Grafikon 2.3:	Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim područjima, izvorni indeksi	19
Grafikon 2.4:	Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim grupama, izvorni indeksi	19
Grafikon 2.5:	Godišnje promjene cijena u Bosni i Hercegovini i eurozoni, kraj tromjesečja	20
Grafikon 2.6:	Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena na kraju tromjesečja	20
Grafikon 2.7:	Godišnje promjene u proizvođačkim i potrošačkim cijenama, na kraju tromjesečja	20
Grafikon 2.8:	Broj nezaposlenih osoba i godišnje promjene na tržištu rada	21
Grafikon 2.9:	Tromjesečni doprinos promjeni broja zaposlenih osoba prema djelatnosti	21
Grafikon 2.10:	Kretanje prosječnih plaća na tromjesečnoj razini	21
Grafikon 3.1:	Devizne rezerve CBBiH	23
Grafikon 3.2:	Tromjesečne promjene u sastavnicama rezervnoga novca	23
Grafikon 3.3:	Sastavnice monetarnih agregata, stanja	24
Grafikon 3.4:	Monetarna multiplikacija	24
Grafikon 3.5:	Tromjesečne promjene M2 i protustavki novčane mase	24
Grafikon 3.6:	Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa OP	25
Grafikon 3.7:	Tromjesečne promjene viška iznad obvezne rezerve	25
Grafikon 3.8:	Kretanje obvezne rezerve i stope na deponiranje kod ECB-a	26
Grafikon 3.9:	Godišnji kreditni rast	27
Grafikon 3.10:	Tromjesečna stopa rasta kredita stanovništvu po namjeni	27
Grafikon 3.11:	Udjel kratkoročnih kredita u ukupnim kreditima nefinancijskih poduzeća	27
Grafikon 3.12:	Godišnja stopa rasta ukupnih depozita bh. banaka	28
Grafikon 3.13:	Tromjesečni rast ukupnih depozita bh. banaka	28
Grafikon 3.14:	Promjene u ročnoj strukuri depozita stanovništva	29

Grafikon 3.15:	Strana pasiva banaka	29
Grafikon 3.16:	Strana aktiva banaka	29
Grafikon 3.17:	Kamatna stopa na novougovorene depozite stanovništva	30
Grafikon 3.18:	Kamatne stope na kredite nefinansijskim poduzećima	30
Grafikon 3.19:	Promet na burzama	31
Grafikon 3.20:	Stopa prinosa do dospijeća na tržištu desetogodišnjih obveznica Federacije Bosne i Hercegovine	31
Grafikon 3.21:	Stopa prinosa do dospijeća na tržištu petogodišnjih obveznica Republike Srpske	32
Grafikon 4.1:	Tekući račun	35
Grafikon 4.2:	Račun usluga u platnoj bilanci	35
Grafikon 4.3:	Nadoknade zaposlenima u inozemstvu, doznake i mirovine iz inozemstva	36
Grafikon 4.4:	Finansijski račun	36
Grafikon 4.5:	Godišnje promjene vrijednosti izvoza po grupama proizvoda	37
Grafikon 4.6:	Godišnje promjene vrijednosti uvoza po grupama proizvoda	37
Grafikon 4.7:	Godišnje promjene u deviznome tečaju KM	37
Grafikon 5.1:	Servisiranje vanjskoga duga sektora generalne vlade u % prihoda od neizravnih poreza	39
Grafikon 5.2:	Zaduženost generalne vlade kod komercijalnih banaka, godišnje promjene	39
Grafikon 5.3:	Razina i stopa porasta neto neizravnih poreza	40
Grafikon 5.4:	Promjena kretanja vodećih grupa neizravnih poreza	40
Grafikon 5.5:	Utjecaj inflacije na porast prihoda od PDV-a	40

SPISAK TABLICA

T01: Tromjesečni ekonomski pokazatelji	43
T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)	44
T03: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH.....	45
T04: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI).....	46
T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine	47
T06: Monetarni pregled	48
T07: Bilanca stanja CBBiH.....	50
T08: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH	51
T09: Kamatne stope na kredite stanovništву	53
T10: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima.....	54
T11: Kamatne stope na depozite stanovništva	55
T12: Kamatne stope na depozite nefinancijskih poduzeća.....	56
T13: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka	57
T14: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka	58
T15: Sektorska struktura kredita komercijalnih banaka	59
T16: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka.....	60
T17: Kupovina i prodaja konvertibilne marke.....	61
T18: Prosječne obvezne rezerve.....	62
T19: Obvezne rezerve po obračunskim razdobljima	63
T20: Promet vrijednosnih papira na burzama BiH	64
T21: Transakcije u platnom prometu.....	65
T22: Platna bilanca BiH	66
T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP).....	67
T24: Devizne rezerve CBBiH.....	68
T25: BiH - Izvoz prema zemlji destinacije.....	69
T26: BiH - Uvoz prema zemlji podrijetla	70
T27: Struktura izvoza i uvoza robe	71
T28: Pregled prosječnih srednjih tečajeva konvertibilne marke	73
T29: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade.....	74

T30: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda	75
T31: Vladine financije FBiH - jedinice sektora vlade	76
T32: Vladine financije FBiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda	77
T33: Vladine financije RS - jedinice sektora vlade	78
T34: Vladine financije RS - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda	79
T35: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani prema zemlji stranog ulagača	80
T36: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti	81
T37: Stanje izravnih inozemnih ulaganja u BiH po sastavnicama	82
T38: Nominalni i realni efektivni tečaj konvertibilne marke	83

Napomena: Kratka metodološka objašnjenja se nalaze ispod svake tablice, dok su opširnija dostupna na www.cbbh.ba

Konvencija korištena u tablicama je sljedeća:

- Ø Prospekt
- * Oznaka za napomenu
- Nema pojave
- ... Ne raspolaze se podacima

Tekstni okvir:

Tekstni okvir 1: Najavljeni ukidanje remuneracije obvezne rezerve u eurozoni.....	26
Tekstni okvir 2: Emisija petogodišnjih obveznica Republike Srpske u lipnju 2023. godine.....	32

SKRAĆENICE

AL	Albanija
APP	Program kupovine vrijednosnih papira
BDP/GDP	Bruto domaći proizvod
BDV	Bruto dodana vrijednost
BHAS	Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
BIRS	Burzanski indeks Republike Srpske
BTFP	Novokreirani program financiranja (Bank Term Funding Program)
BNB	Narodna banka Bugarske
BLSE	Banjalučka burza
BOA	Banka Albanije
BQK	Centralna banka Kosova
b. b.	Bazni bod
CAC 40	Francuski referentni indeks dionica
CBBiH/CBBH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CBCG	Centralna banka Crne Gore
CDS	Kupnja osiguranja od bankrota banke (credit default swap)
CHF	Švicarski franak
CNY	Kineski juan
CPI	Indeks cijena potrošača
CS	Credit Suisse
EA	Eurozona (Euroarea)
ECB	Europska centralna banka
EU	Europska unija
EUR	Euro
EUROSTAT	Statistički ured Europske unije
FBiH / FBH	Federacija Bosne i Hercegovine
FDIC	Federalna agencija za osiguranje depozita
FED	Federalni sustav rezervi SAD-a
FINMA	Švicarski regulator finansijskog tržišta
FPI	Indeks cijena hrane (Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih nacija)
HRK	Hrvatska kuna
KM	Konvertibilna marka
MK	Republika Sjeverna Makedonija
M1	Novčana masa u užem smislu
M2	Novčana masa u širem smislu
DAX	Njemački glavni burzanski indeks
DB	Deutsche Bank AG Frankfurt
NBS	Narodna banka Srbije
NASDAQ	Američki indeks tehnoloških akcija

NDA	Neto domaća aktiva
NBRM	Narodna banka Republike Sjeverne Makedonije
NEER	Nominalni efektivni tečaj
OPEC	Organizacija zemalja izvoznica nafte
FAO	Organizacija za hranu i poljoprivredu
ORS	Indeks obveznica Republike Srpske
OR/RR	Obvezna rezerva
PEPP	Hitni program kupnje zbog pandemije
PDV	Porez na dodanu vrijednost
p. b.	Postotni bod
QT	Pogram mjera kvantitativnog pooštravanja
REER	Realni efektivni tečaj
RS	Republika Srpska
RSD	Srpski dinar
S&P 500	Burzanski indeks S&P 500
SASE	Sarajevska burza
SASX 10	Indeks Sarajevske burze 10
SASX 30	Indeks Sarajevske burze 30
SVB	Banka Sicilijske doline
SNB	Swiss National Bank
TRL	Turska lira
USD	Američki dolar

IZVRŠNI SAŽETAK

Prema zvaničnim statističkim podacima, u mjesecima drugoga tromjesečja 2023. godine inflacijski pritisci slabili su dinamikom bržom od očekivane. Posljedično, brze procjene inflacije u trećemu i četvrtome tromjesečju revidirali smo na niže. Ukoliko se ne dogode neke nepredviđene okolnosti na međunarodnim tržištima, izvjesno je kako će procjena inflacije za 2023. godinu, u jesenjem krugu srednjoročnih makroekonomskih projekcija, također, biti revidirana na niže. Ipak, ukupna inflacija i dalje je znatno iznad višegodišnjega prosjeka, a inflacijski pritisci i dalje dolaze, uglavnom, iz domaćega gospodarstva, iz kategorija koje se uzimaju u obzir prilikom procjene temeljne inflacije. I nominalne i realne plaće nastavile su porast u drugome tromjesečju, a zabilježen je najniži broj nezaposlenih osoba u posljednjih pet godina.

Iako skroman, rast realne bruto dodane vrijednosti u prvoj tromjesečju posljedica je rasta aktivnosti u uslužnim djelatnostima, dok su proizvodne djelatnosti zabilježile godišnji pad ili zanemarive stope porasta. Između ostalog, usporavanje gospodarske aktivnosti u zemljama glavnim trgovinskim partnerima, i smanjen broj narudžbi iz inozemstva, rezultirali su nastavkom trenda smanjenja obujma industrijske proizvodnje i u drugome tromjesečju. Trend rasta prihoda od neizravnih poreza nastavljen je i u drugome tromjesečju, a dio je iskorišten za financiranje tekuće potrošnje sektora vlade. Trendovi u industrijskoj proizvodnji i vanjskotrgovinskoj razmjeni u mjesecima drugoga tromjesečja signaliziraju izvjesnost kako će, sukladno brzim procjenama CBBiH iz lipnja, i u drugome tromjesečju biti zabilježeno dodatno usporavanje rasta realnoga bruto društvenoga proizvoda. Naše preliminarne procjene gospodarske aktivnosti u trećem tromjesečju su, također, skromne, i blizu onih za drugo tromjesečje, unatoč očekivanome rastu u uslužnim djelatnostima.

Promet na domaćim burzama u drugome tromjesečju bio je najviši zabilježen u posljednjih pet godina, uslijed primarnih emisija javnoga duga u oba entiteta. I pored toga što je značajna razina javnoga vanjskog duga servisirana u drugome tromjesečju, i zamijenjena, u gotovo istome iznosu, unutarnjim javnim dugom, razina deviznih rezervi na kraju drugoga tromjesečja bila je nešto viša u odnosu na kraju prvoga tromjesečja. Pored toga, neto strana aktiva banaka porasla je uslijed značajnoga smanjenja strane pasive, što je, također, pridonosilo smanjenju deviznih rezervi. Uz smanjenje obujma vanjskotrgovinske razmjene

u drugome tromjesečju, izvjesno je kako je tromjesečni porast deviznih rezervi prouzročen snažnijim priljevom stranih ulaganja ili jačanjem viška na računu roba. Ipak, razina deviznih rezervi na kraju drugoga tromjesečja bila je znatno ispod razine sa kraja 2022. godine.

I dalje nema naznaka da promjene u domaćim kamatnim stopama ili pojačana potražnja za kreditima potiču rast inflacije. Kamatne stope na depozite blago su porasle u odnosu na prvo tromjesečje, ali one na novoodobrene kredite i dalje su gotovo nepromijenjene. Depoziti domaćih sektora u bankama i tijekom drugoga tromjesečja rasli su brže od kreditne aktivnosti banaka. U drugome tromjesečju nastavljeni su trendovi rasta obvezne rezerve, ali i smanjenja ukupnoga salda depozita banaka kod CBBiH. U drugome tromjesečju najavljen je blagi rast naknade od početka trećega tromjesečja 2023. godine na sredstva iz obvezne rezerve koja banke drže kod CBBiH.

U prvoj tromjesečju 2023. godine nisu zabilježene značajne promjene u platnoj bilanci u odnosu na prethodno tromjesečje. Godišnji porast deficitata na računu roba kompenziran je rastom viška na računu usluga i doznakama iz inozemstva. Rast nominalnoga bruto društvenoga proizvoda rezultirao je padom manjka tekućega računa, izraženoga u postocima BDP-a. U drugome tromjesečju 2023. godine zabilježen je pad vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Glavna i odgovorna urednica:

dr. Belma Čolaković

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Nominalni BDP BiH (u milijunima KM) ¹⁾ tekuće cijene	26.223	26.779	27.359	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.727	39.145	45.505
Realni BDP (stopa rasta u %) ¹⁾	-0,8	2,4	1,2	3,1	3,2	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,1
Stopa rasta potrošačkih cijena u BiH²⁾											
Prosječna godišnja stopa rasta CPI	2,1	-0,1	-0,9	-1,0	-1,1	1,2	1,4	0,6	-1,0	2,0	14,0
Godišnja stopa rasta CPI za prosinac	1,8	-1,2	-0,4	-1,3	-0,3	1,3	1,6	-0,1	-1,6	6,3	14,7
Proračun sektora opće vlade³⁾											
Prihodi	43,8	42,7	43,8	43,0	42,7	43,1	43,1	42,5	42,1	41,5	39,9
Rashodi ⁴⁾	45,8	44,8	45,8	42,3	41,5	40,5	40,8	40,6	47,4	41,8	40,3
Saldo	-2,0	-2,2	-2,0	0,7	1,2	2,6	2,3	1,9	-5,3	-0,3	-0,4
Novac i kredit											
Novac u širem smislu (M2)	56,9	60,1	63,1	64,5	66,7	69,5	71,3	73,6	81,3	80,6	72,9
Krediti nevladinim sektorima	56,1	56,5	56,2	54,4	53,7	54,9	54,3	55,0	55,2	50,9	45,9
Platna bilanca											
Bruto devizne rezerve											
U milijunima KM	6.509	7.068	7.826	8.606	9.531	10.557	11.623	12.597	13.868	16.348	16.066
U milijunima USD	4.274	4.797	5.309	4.883	5.391	6.083	7.012	7.210	8.079	9.885	8.637
U mjesecima uvoza robe i usluga	5,3	5,8	6,1	6,7	7,2	7,1	7,3	7,8	10,0	9,3	6,9
Bilanca tekućeg računa											
U milijunima KM	-2.266	-1.425	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-1.125	-923	-2.045
U milijunima USD	-1.488	-967	-1.345	-827	-805	-876	-660	-531	-655	-558	-1.099
U postocima BDP-a	-8,6	-5,3	-7,2	-5,0	-4,7	-4,8	-3,2	-2,6	-3,2	-2,4	-4,5
Saldo robne razmjene⁵⁾											
U milijunima KM	-7.779	-7.099	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-10.095
U milijunima USD	-5.108	-4.817	-5.342	-4.071	-4.010	-4.274	-4.538	-4.558	-3.651	-4.335	-5.427
U postocima BDP-a	-29,7	-26,5	-28,8	-24,8	-23,4	-23,3	-22,2	-22,3	-18,0	-18,3	-22,1
Vanjski dug sektora vlade											
U milijunima KM	7.212	7.563	8.442	8.693	8.872	8.147	8.198	8.140	8.726	9.435	9.257
U milijunima USD	4.861	5.330	5.249	4.856	4.782	4.996	4.801	4.657	5.479	5.417	5.048
U postocima BDP	27,5	28,2	30,9	30,0	29,3	25,6	24,2	22,7	25,1	24,1	20,3
Servisiranje vanjskog duga⁶⁾											
U milijunima KM	413	685	761	581	723	983	955	794	741	773	802
U milijunima USD	271	465	516	330	409	567	576	454	432	467	431
U postocima izvoza robe i usluga	4,9	7,6	8,2	5,7	6,7	7,7	6,7	5,5	6,2	4,7	3,7

Napomena:

1) Izvor: Agencija za statistiku BiH: Bruto domaći proizvod BiH 2022. godina, proizvodni pristup, prvi rezultati, srpanj 2023. godine.

2) Izvor: Agencija za statistiku BiH

3) Izvor: Centralna banka BiH

4) Rashodi uključuju i neto nabavu stalnih sredstava.

5) Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilančnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvata i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnoj bilanci, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platnu bilancu, šesto izdanje).

6) Izvor: Ministarstvo financija i trezora BiH

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**Međunarodno
ekonomsko okruženje**

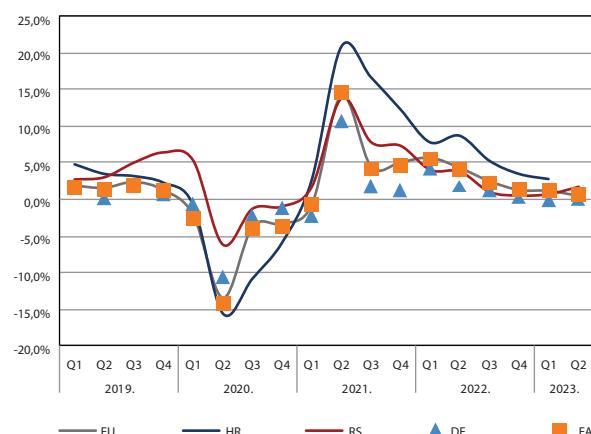
1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽJE

U drugome tromjesečju 2023. godine nastavljeno je usporavanje ekonomske aktivnosti u EU i eurozoni započeto sredinom prethodne godine. Istodobno, niže stope rasta cijena zabilježene su u EU i eurozoni, dok su cijene energije zabilježile godišnji pad. Temeljna inflacija ostala je na izuzetno visokoj razini uslijed porasta cijena usluga. Nastavljene su restriktivne mjere monetarne politike vodećih središnjih banaka, a ECB je najavila i uvođenje nulte naknade na obveznu rezervu kako bi se osigurala učinkovitost monetarne politike. Na tržištu desetogodišnjih obveznica prinosi su smanjeni, a do najvećeg smanjenja došlo je u zemljama EU koje imaju svoju nacionalnu valutu i u prosjeku najviše kamatne troškove javnoga duga.

Trend usporavanja gospodarske aktivnosti u EU i eurozoni, započet sredinom prethodne godine, nastavljen je i u drugome tromjesečju 2023. godine. Ustrajni inflacijski pritisci, kao i globalna neizvjesnost vezana za kretanje ključnih makroekonomskih pokazatelja, utjecali su na obujam gospodarske aktivnosti u promatranome razdoblju. Inflacijski pritisci odjeljka energetika imali su značajno manji utjecaj na razinu realne gospodarske aktivnosti u drugome tromjesečju u usporedbi sa prethodnim razdobljem, prvenstveno kao posljedica visokih vrijednosti iz bavnoga razdoblja, kao i diversifikacije i stabilizacije globalnoga tržišta energetika. Smanjeni pritisci na tržištu energetika, diversifikacija na strani ponude kao i snažni pokazatelji na tržištu rada, utjecali su na Europsku komisiju da u proljetnome krugu makroekonomskih projekcija¹ korigira stope rasta BDP-a za EU i eurozonu blago naviše u odnosu na zimske projekcije. Naime, na razini cijele 2023. godine za EU, Europska komisija predviđa realnu stopu rasta BDP-a od 1,0% (0,8% u zimskome krugu projekcija), dok za eurozonu predviđa rast od 1,1% (0,9%). Međutim, obzirom na i dalje visoku razinu temeljne inflacije, izgledno je dodatno povoštavanje uvjeta financiranja, dok će nedavne turbulencije u finansijskome sektoru vjerovatno vršiti dodatni pritisak na cijenu i dostupnost izvora financiranja, usporavajući rast ulaganja, posebice pogodajući ulaganja u stambene fondove. Preliminarne brze procjene Eurostata² za drugo tromjesečje tekuće godine ukazuju na skroman rast realne gospodarske aktivnosti u EU i eurozoni od 0,5% i 0,6%, respektivno, na godišnjoj razini. Ono što dodatno zabrinjava je kontrakcija njemačkoga gospodarstva u dva zimska tromjesečja (Q4 2022 i Q1 2023), promatrano na tromjesečnoj razini, što praktički znači tehničku recesiju. Unatoč očekivanome blagom rastu njemačkoga gospodarstva u drugome tromjesečju, prema lipanjskome izvješću Bundesbanke

temeljenom na pozitivnim kretanjima indeksa tjedne aktivnosti (WAI)³, brze projekcije Eurostata pokazuju da je u odnosu na prethodno tromjeseče, gospodarska aktivnost Njemačke ostala stabilna, dok je na godišnjoj razini zabilježen pad od 0,1%.

Grafikon 1.1: Godišnje promjene realnog BDP-a u Europi i odabranim zemljama regije

Izvor: Eurostat

Napomena: Podaci za Q2 2023. godine predstavljaju preliminarne brze procjene Evropske komisije, sezonski prilagodene podatke (u trenutku pripreme Biltena nisu bili dostupni podaci o kretanju BDP za Hrvatsku za drugo tromjeseče tekuće godine)

U drugome tromjesečju tekuće godine, globalno tržište burzanskih roba bilo je pod velikim pritiskom smanjene potražnje. Sredinom lipnja barel nafte izgubio je na vrijednosti skoro 40,0% u usporedbi sa istim razdobljem prethodne godine, a sličan trend pada cijena prisutan je i kod industrijskih metala, što je ponajviše povezano s globalnim usporavanjem poslovnih aktivnosti i padom potražnje u Kini (Grafikon 1.2). Prema posljednjim dostupnim podacima, na kraju srpnja došlo je do rasta cijena nafte, koje su se tako približile najvišoj vrijednosti u posljednja tri mjeseca potaknute poremećajima na strani ponude i očekivanim porastom kineske potražnje. Poremećaji na strani ponude vezani su najvećim dijelom za smanjenje isporuka iz afričkih zemalja, uslijed političke nestabilnosti (Libija) i tehničkih poteškoća (Nigerija), ali i najavljenoga smanjenja izvoza nafte iz Rusije. Također, uslijed sporijega oporavka nakon ukidanja restriktivnih Covid mjera, očekuje se da će Kina uvesti ciljane poticajne mjere za poticanje svoga gospodarskoga oporavka, jačajući pozitivna očekivanja na tržištu. Europsko gospodarstvo uspjelo je dobrim dijelom prevladati negativne posljedice rata u Ukrajini, prevladavši energetsku krizu zahvaljujući brzom diversifikacijom ponude, ali i značajnim padom potrošnje plina. Cijena prirodnoga plina u srpnju na nizozemskom TTF čvorишtu bila je 84,9% niža nego prethodne godine, prvenstveno kao posljedica

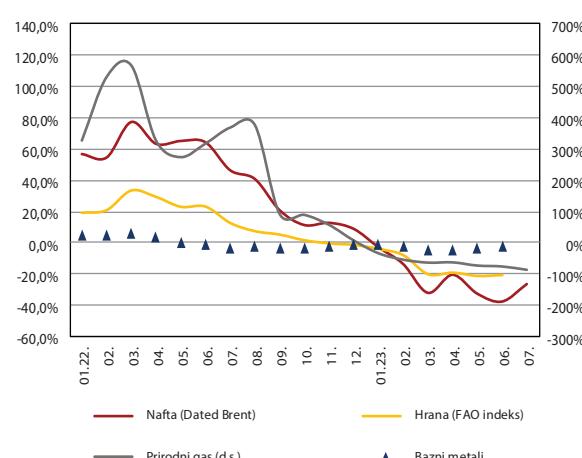
¹ European Commission - Press release: „Spring 2023 Economic Forecast: An improved outlook amid persistent challenges, May 2023

² Preliminarne brze procjene za drugo tromjeseče 2023. godine, Eurostat, 31. srpnja 2023. godine

³ Indeks tjedne aktivnosti (WAI) je indeks osmišljen za pravovremeno mjerjenje stvarne gospodarske aktivnosti u Njemačkoj. Indeks se temelji na dnevnim, tjednim, mjesечnim i tromjesečnim pokazateljima za njemačko gospodarstvo.

baznoga efekta, ali i visoke razine diversifikacije na strani ponude. Naime, prepolovljen je uvoz prirodnoga plina iz Rusije, dok se uvoz tečnoga naftnog plina iz SAD udvostručio uz postavljanje novih plutajućih plinskih terminala u Finskoj, Njemačkoj i Nizozemskoj. Nadalje, instaliran je rekordan broj vjetra i solarnih kapaciteta za proizvodnju električne energije, što je značajno smanjilo potražnju za prirodnim plinom. Veliku ulogu u smanjenju potražnje za plinom imalo je i smanjenje potrošnje ovog energenta u Europi, pa je ona početkom drugoga tromjesečja tekuće godine bila za oko 18,0% niža u odnosu na prethodnu godinu, što je premašilo postavljeni cilj EU o dragovoljnome smanjenju potrošnje od 15,0%. Cijene baznih metala u drugome tromjesečju 2023. godine ukazivale su na umjereni rast, obzirom da se očekivani poticaj u kineskome gospodarstvu nije uspio materijalizirati u lipnju. Futures (terminski ugovori) na aluminij pali su ispod 2.175 dolara po toni, približivši se najnižoj razini od rujna 2022., jer se snažna ponuda poklopila sa sve većom zabrinutošću zbog niske potražnje. Cijene hrane, mjerene FAO indeksom, u lipnju su u odnosu na isti mjesec prethodne godine bile niže za 20,9%, što je odraz pada cijena šećera, biljnih ulja, žitarica i mlijekočnih proizvoda, dok je indeks cijena mesa ostao praktički nepromijenjen. Međutim, preliminarni podaci iz lipnja ukazuju na rast cijena pšenice, tako da se cijena na burzi u SAD približila najvišoj razini u pet mjeseci, budući su geopolitičke napetosti i nepovoljni uvjeti rasta nastavili vršiti pritisak na izglede vezane za globalnu ponudu. Rast cijena pšenice na međunarodnome tržištu najvećim je dijelom posljedica okončanja sporazuma koji je omogućavao izvoz ukrajinskih žitarica preko luka na Crnom moru. S druge strane, obnovljeni val suše u ključnim regijama smanjio je očekivanja prinosa na žetvu koja je u tijeku.

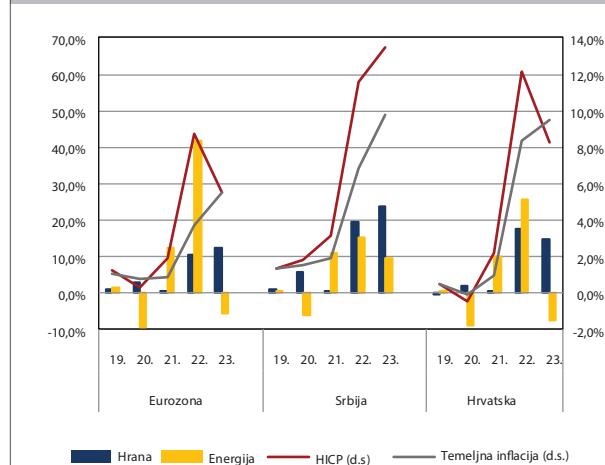
Grafikon 1.2: Godišnje promjene cijena odabralih roba na međunarodnom tržištu

Izvor: www.tradingeconomics.com, www.fao.org, www.fastmarkets.com

U lipnju 2023. godine, u EU i eurozoni zabilježene su niže godišnje stope rasta cijena u usporedbi sa na kraju prethodnoga tromjesečja. Registrirana stopa inflacije u EU i eurozoni iznosila je 6,4% i 5,5% i niža je za 1,9 p.b. odnosno 1,4 p.b. respektivno u odnosu na kraj prvoga tromjesečja. Samo četiri zemlje eurozone zabilježile su dvoznamenkaste stope rasta cijena. Iako je zabilježeno značajno popuštanje cjenovnoga pritiska, većina zemalja eurozone je u promatranome razdoblju za odjeljak hrane zabilježila dvoznamenkaste godišnje stope rasta cijena. Cjenovni indeksi za ovu kategoriju potrošačke košarice u EU i eurozoni ukazuju na porast cijena hrane od 13,8% i 12,6% respektivno, što je za 5 p.b. niže u odnosu na kraj prvoga tromjesečja. Istodobno, većina zemalja u okruženju zabilježila je i značajno smanjenje cijena energije, a godišnji pad cijena energije na razini eurozone iznosio je 5,6% (Grafikon 1.3).

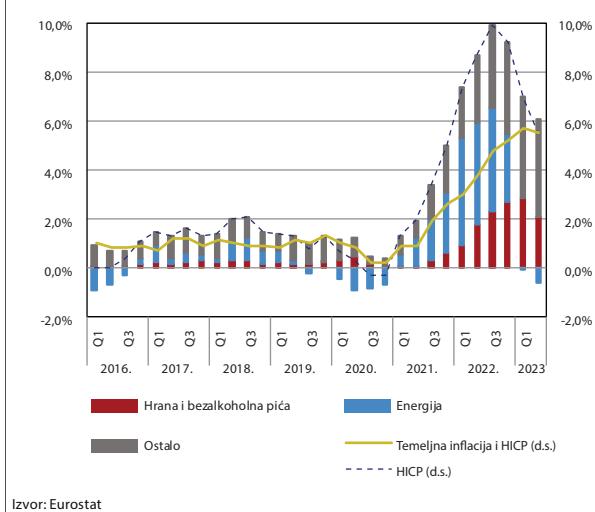
Grafikon 1.3: Godišnje promjene cijena u okruženju, krajem lipnja

Izvor: Eurostat

Unatoč tome, temeljna inflacija ostala je na iznenađujuće visokoj razini od 5,5% za eurozonu, zahvaljujući porastu cijena usluga (5,4%) koje čine značajnu sastavnicu u strukturi HICP-a i cijena industrijskih proizvoda bez energije (5,5%). Ove dvije kategorije, uz hranu, alkohol, duhan i energiju, čine trećinu ukupnih troškova zemalja eurozone. Dok je doprinos cijena hrane i energije ukupnomo rastu cijena eurozone na kraju drugoga tromjesečja iznosio 2,1%, doprinos ostalih kategorija ukupnomo rastu cijena iznosio je 4%. U narednomo razdoblju očekuje se nastavak dominantnoga utjecaja cijena koje ulaze u cjenovne indekse koji se koriste za izračun temeljne inflacije (Grafikon 1.4).

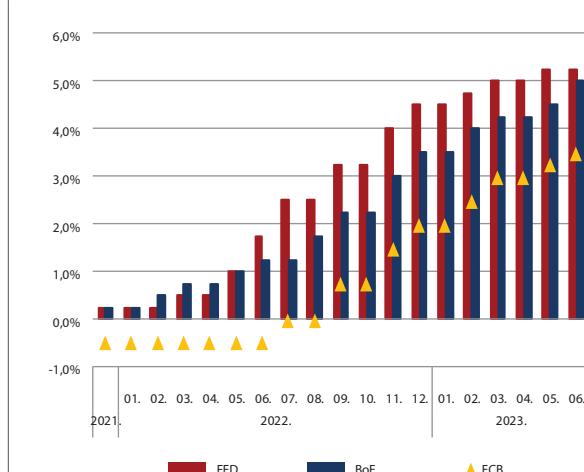
Grafikon 1.4: Doprinosi sastavnica promjene indeksa potrošačkih cijena u eurozoni, na kraju drugog tromjesečja

Mjere restiktivne monetarne politike vodećih središnjih banaka nastavljene su i u drugome tromjesečju 2023. godine. Rast ključnih kamatnih stopa FED-a i ECB-a u promatranome razdoblju odvijao se usporenijim tempom. U svibnju 2023. godine, FED je zabilježio jedno povećanje referentne kamatne stope na prekonoćne depozite za 25 b.b., a ukupno povećanje referentnih stopa u ovoj godini iznosilo je 75 b.b. (Grafikon 1.5). U drugome tromjesečju, ECB je, s ciljem što skorijeg postizanja srednjoročnoga inflatornog cilja od 2%, u dva navrata zabilježila povećanje kamatnih stopa, a ukupan rast kamatnih stopa iznosio je 50 b.b. i predstavlja četvrto povećanje tijekom godine. Prema posljednjim dostupnim informacijama u vrijeme izrade izvješća, u srpnju mjesecu ECB i FED odlučili su povećati ključne kamatne stope za dodatnih 25b.b.. Kako bi se osigurala potpuna kontrola i učinkovitost mjera monetarne politike, ECB je najavila i uvođenje nulte naknade na obveznu rezervu (više u Tekstnome okviru). Smatra se da su indeksi cijena koji ulaze u izračun temeljne inflacije i dalje visoki, te su usporedno s revizijama BDP-a naniže procjene temeljne inflacije revidirane naviše, u usporedbi sa prethodnim projekcijama.⁴ Rast kamatnih stopa u konačnici se odrazio na kontrakciju kreditnoga rasta uslijed pooštavanja uvjeta financiranja. Očekivanja su da će dovoljno restiktivne mjere monetarne politike značajno utjecati na troškove zaduživanja/kapitala, odluke o potrošnji i ulaganjima te smanjenje agregatne potražnje, a u konačnici i na očekivanja i dinamiku cijena. ECB je nastavila i ostale aktivnosti kvantitativnoga pooštavanja, uključujući mjesечно smanjenje portfelja programa kupovine vrijednosnih papira (APP, eng. Asset purchase programmes) u iznosu od 15 milijardi EUR, kao i aktivnosti reinvestiranja glavnice vrijednosnih papira koji dospijevaju do kraja 2024. godine, u sklopu programa hitne kupovine u slučaju pandemije (PEPP, eng. Pandemic emergency purchase programme). Pored izmjena ključnih kamatnih stopa i FED je nastavio

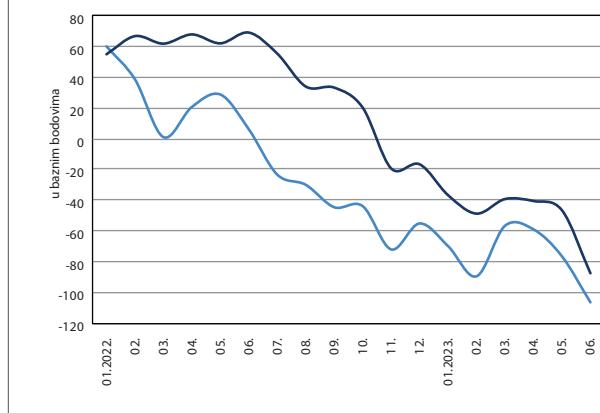
aktivnosti na smanjenju bilančne aktive, te je ukupno smanjenje portfelja vrijednosnih papira u 2023. godini iznosilo 420 milijardi dolara.

Grafikon 1.5: Ključne kamatne stope vodećih središnjih banaka

Već dvanaesti mjesec zaredom krivulja prinosa u SAD-u je inverzna (prinosi na dvogodišnje obveznice su veći od prinosa na desetogodišnje obveznice), međutim očekivanja sudionika na finansijskome tržištu o skoroj recesiji u SAD-u još uvijek nisu ispunjena (Grafikon 1.6). S druge strane, činilo se da će nakon pada BDP-a u posljednjem tromjesečju prethodne godine, i formiranja inverzne krivulje prinosa na tržištu državnih obveznica Njemačke, eurozona uči u tehničku recesiju, ali revidirani podaci eurozone za prvo tromjeseče 2023. godine pokazali su da gospodarstvo eurozone stagnira, da bi u drugome tromjesečju bio zabilježen rast.⁵

Grafikon 1.6: Razlika između prinosa na desetogodišnje i dvogodišnje obveznicu

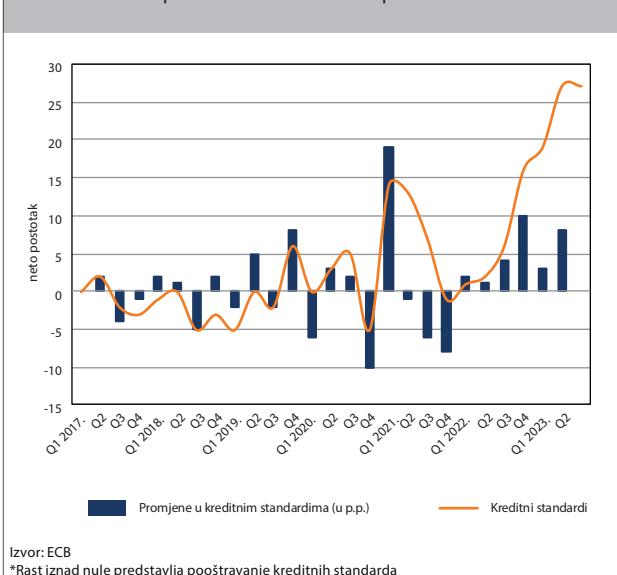
⁵ Od četiri najveća gospodarstva EU, samo je njemačko gospodarstvo bilo u recesiji, iako je u lipnju imalo jednu od najnižih stopa nezaposlenosti (3%) kao i značajno nižu stopu nezaposlenosti od Španjolske (11,7%), Italije (7,4%) i Francuske (7,1%).

⁴ <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2023/html/ecbsp230707~8f8f9debc6.en.html>

Formiranje inverzne krivulje prinosa na tržištu prvakasnih obveznica eurozone (eng. triple A), uz značajno blaži stupanj inverzije na tržištu ostalih obveznica, ukazuje na to da su rizici od recesije u pojedinim zemljama eurozone još uvijek vrlo jaki. Na tržištu desetogodišnjih obveznica zemalja eurozone prinosi su smanjeni u odnosu na prethodno tromjeseče, pri čemu je nastavljen trend opadanja raspona između prinosa na njemačke obveznice i prinosa na obveznice zemalja eurozone sa izrazito visokim javnim dugom. Pored Grčke, čiji prinosi od prosječnih prinosa eurozone odstupaju za 70 b.b. (6/2023), najviše su smanjeni prinosi na javni dug zemalja koje imaju najviše stope prinosa na desetogodišnje obveznice. Na razini EU, prinosi na ovome tržištu i dalje su najviši u zemljama koje imaju svoju nacionalnu valutu i vode samostalnu monetarnu politiku, Češka, Poljska, Rumunjska i Mađarska, i na kraju drugog tromjesečja su u prosjeku 5,9%. Na kraju lipnja, prinosi na tržištu desetogodišnjih obveznica su u Njemačkoj 2,38%, prosječni na razini eurozone 3,04%, u Grčkoj 3,7%.

Kao što je bilo i očekivano u uvjetima jakih recesijskih rizika i izrazito restriktivne monetarne politike ECB-a, u drugome tromjesečju, prema izvršenoj anketi⁶ (Grafikon 1.7), došlo je do daljnog pooštravanja kreditnih standarda za odobravanje kredita nefinancijskim poduzećima u eurozoni. U drugome tromjesečju, banke su postrožile i kriterije za odobravanje svih vrsta kredita stanovništvu, s tim da je zbog višeg kreditnog rizika pooštravanje kreditnih standarda izraženije za potrošačke nego za stambene kredite. Slično kao i u anketi Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH)⁷, banke u eurozoni ukazuju na rast rizika i nižu toleranciju na rizike. Na tržištu kredita nefinancijskim poduzećima i potrošačkim kredita stanovništvu, loši krediti doprinijeli su pooštravanju kreditnih uvjeta, dok je utjecaj loših kredita na kreditne standarde na tržištu hipotekarnih kredita bio neutralan. Ipak, aktualno pooštravanje kreditnih standarda još uvijek je značajno ispod kreditnih oraničenja uvedenih tijekom i neposredno nakon globalne finansijske krize, tako da je i utjecaj promjena u agregatnoj potražnji koju kreiraju bankarski krediti na gospodarsku dinamiku znatno slabiji.

Grafikon 1.7: Ukupni kreditni standardi za poduzeća u zoni eura*

Izvor: ECB

*Rast iznad nule predstavlja pooštravanje kreditnih standarda

⁶ ECB, Bank lending Survey, srpanj 2023.⁷ Anketa o kreditnoj aktivnosti banaka u BiH, Izvješće za treće i četvrto tromjeseče 2022. godine i prvo tromjeseče 2023. godine. CBBiH, 26. srpnja 2023. godine

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Realni sektor

2. REALNI SEKTOR

Usporavanje gospodarske aktivnosti u EU uz prisutnu kontrakciju u Njemačkoj, glavnom vanjskotrgovinskom partneru Bosne i Hercegovine, praćenu smanjenjem realne potrošnje kućanstava, utjecalo je na kretanje realne gospodarske aktivnosti u Bosni i Hercegovini u prvoj tromjesečju 2023. godine. U promatranome razdoblju, zabilježena je najniža stopa rasta realnoga BDP-a i izvoza roba i usluga u posljednje dvije godine, a kao posljedica smanjenja finalne potrošnje u Bosni i Hercegovini i pada obujma industrijske proizvodnje. Trend pada obujma industrijske proizvodnje započet na kraju prethodne godine, nastavljen je i u tekućoj, prvenstveno kao posljedica pada prerađivačke industrije. Naime, smanjenje gospodarske aktivnosti u EU i općenito potražnje za domaćim proizvodima, utjecalo je na pad industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini na godišnjoj razini, peti mjesec zaredom, zaključno s lipnjem tekuće godine. Istodobno, tromjesečni rast cijena u drugome tromjesečju 2023. godine predstavlja najnižu tromjesečnu stopu rasta zabilježenu od 2021. godine. Na kraju svibnja 2023. godine, zabilježen je najniži broj nezaposlenih osoba u posljednjih pet godina kao i značajniji rast realnih plaća.

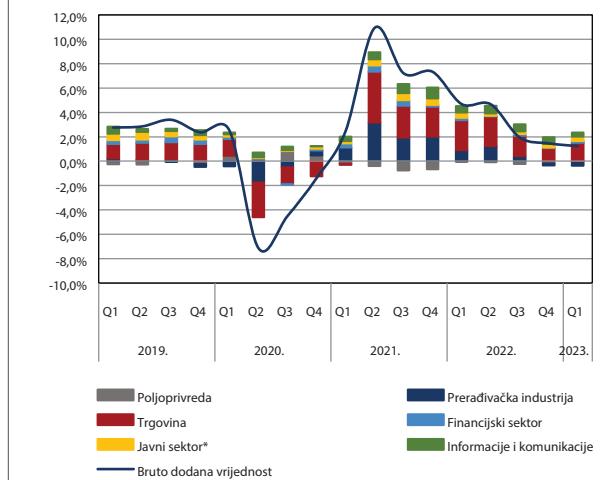
2.1 Bruto domaći proizvod

Unatoč činjenici da su se opskrbni lanci stabilizirali, a troškovi dostave i rokovi isporuke dobavljača vratili na razinu prije pandemije, visoka inflacija nastavila je vršiti pritisak na raspoloživi dohodak i kupovnu moć kućanstava. Restriktivna monetarna politika u EMU nastavila je podizati cijenu zaduzivanja, utječući i na gospodarsku aktivnost u Bosni i Hercegovini, tako da je u prvoj tromjesečju 2023. godine zabilježen skroman godišnji rast realnoga BDP-a od 1,1%, što je u skladu sa kretanjima realne gospodarske aktivnosti u EU i eurozoni. U promatranome razdoblju, zabilježena je najniža stopa rasta realnoga BDP-a u posljednje dvije godine, unatoč nominalnom rastu od 12,6%, što ukazuje na još uvijek snažan inflacijski pritisak. Bruto dodana vrijednost (BDV) također je u prvoj tromjesečju zabilježila skromnu godišnju realnu stopu rasta od 1,2%, ali je ona bila za 40 b.b. viša u usporedbi sa prethodnim tromjesečjem.

Promatrano po područjima klasifikacije djelatnosti, iako skroman, rast realne BDV posljedica je rasta uslužnih djelatnosti, dok su proizvodne djelatnosti zabilježile godišnji pad ili zanemarive stope rasta. Najizrazitiji rast realne gospodarske aktivnosti na godišnjoj razini zabilježile su djelatnosti Trgovina na veliko i malo (8,0%) i Hoteljerstvo i ugostiteljstvo (6,2%). Najveći doprinos realnom rastu BDV, na godišnjoj razini, imale su djelatnosti Trgovina na veliko i malo i Javni sektor, dok je negativan doprinos rastu BDV (Grafikon 2.1) imala djelatnost Prerađivačka industrija koja ima udjel od 13,2%. Pored navedenih, skroman doprinos rastu realne BDV zabilježile su i djelatnosti informacija i komunikacija

i hoteljerstva i restorana. S druge strane, najveći pad gospodarske aktivnosti i negativne stope realnoga rasta na godišnjoj razini zabilježeni su u djelatnosti Prerađivačka industrija (-2,8%), Građevinarstvo (-1,6%) i Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (-1,6%), koje su ujedno imale i najveći negativan doprinos rastu realne BDV. Kontrakcije navedenih djelatnosti najvećim su dijelom vezane uz smanjenje domaće potražnje kao i smanjenje izvoza, prvenstveno baznih metala.

Grafikon 2.1: Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti za odabране djelatnosti

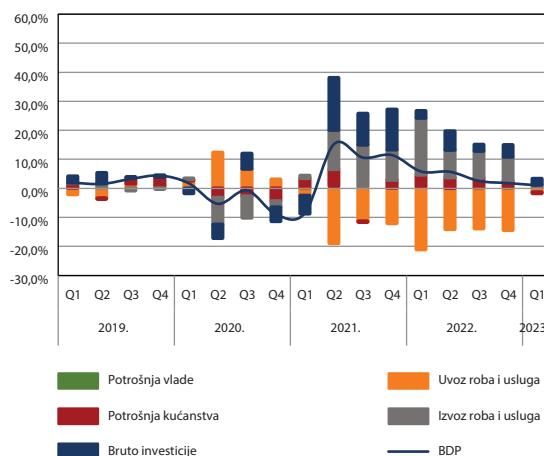

Izvor: BHAS

* Javni sektor obuhvaća djelatnosti: Javna uprava i odbrana, obvezno socijalno osiguranje, Obrazovanje i Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite

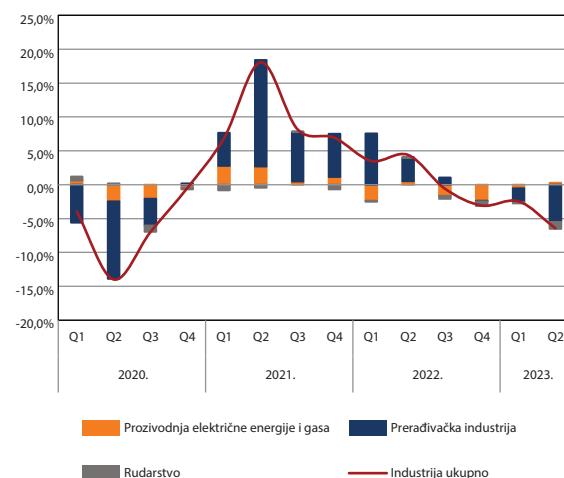
Promatrajući kretanje realne gospodarske aktivnosti po rashodnome pristupu (Grafikon 2.2), najveći doprinos rastu realnoga BDP-a zabilježen je kod bruto ulaganja, koja su na godišnjoj razini rasla po realnoj stopi od 12,4%. Izvoz roba i usluga, kategorija BDP-a koja je posljednjih godina bilježila najveći pozitivan doprinos rastu realnoga BDP-a, u prvoj tromjesečju 2023. godine zabilježio je najnižu stopu realnoga rasta u posljednje dvije godine (1,7%). Skromna stopa realnoga rasta izvoza roba i usluga u promatranome razdoblju određena je padom gospodarske aktivnosti u Njemačkoj, najznačajnijemu trgovinskom partneru BiH, kao i padom vrijednosti izvoza nekih od najznačajnijih izvoznih grupa proizvoda: baznih metala, namještaja i električne energije (detaljnije pogledati u poglavljju 4.2 Vanjska trgovina). Naglašeni inflacijski pritisci u prvoj tromjesečju tekuće godine, posebice u odjelicima roba i usluga koji najznačajnije sudjeluju u ukupnim izdacima kućanstava, utjecali su na pad realne potrošnje kućanstava u prvoj tromjesečju od 0,4% i njezin negativan doprinos rastu realnog BDP-a.

Grafikon 2.2: Doprinos godišnjoj stopi promjene BDP-a prema rashodnom pristupu

Izvor: BHAS

Grafikon 2.3: Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim područjima, izvorni indeksi

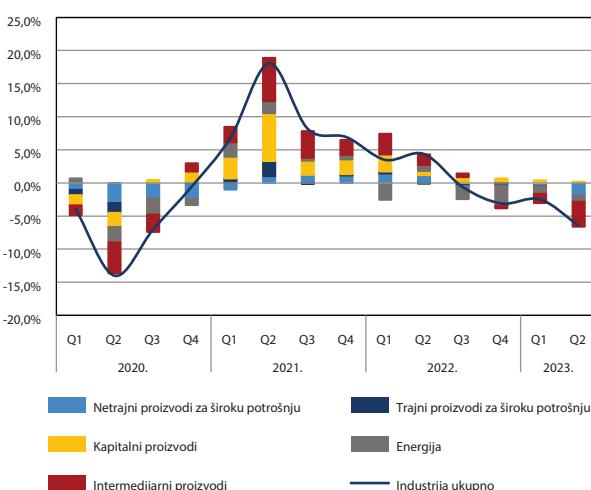
Izvor: BHAS

2.2 Industrijska proizvodnja

Obrazac potrošnje nakon pandemije sve više je usmjeren ka uslugama, dok proizvodni sektori ukazuju na određene slabosti. Geopolitička neizvjesnost, poljuljano povjerenje potrošača, kao i izazovno finansijsko okružje, utjecali su na pad ulaganja u proširenje proizvodnih kapaciteta i povećanje produktivnosti u razvijenim gospodarstvima, što se izravno prelilo i na zemlje u razvoju. Usporavanje gospodarske aktivnosti i smanjen broj narudžbi iz inozemstva, utjecali su na pad obujma industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u drugome tromjesečju od 6,5% (Grafikon 2.3). Pad industrijske proizvodnje najvećim dijelom posljedica je godišnjeg pada obujma Prerađivačke industrije od 7,5%. Djelatnost Ruderstvo također je zabilježila pad u promatranome razdoblju (14,0%), dok je djelatnost Proizvodnja električne energije i plina zabilježila rast (1,7%). U okviru prerađivačke industrije, gotovo sve najznačajnije grane na godišnjoj su razini zabilježile pad u drugome tromjesečju tekuće godine, pri čemu je najizraženiji pad zabilježen kod Proizvodnje i obrade baznih metala od 25,4%, što je izravno utjecalo na vrijednost izvoza ove grupe proizvoda (vidjeti poglavlje 4.3 Vanjska trgovina). Također, i ostale značajne grane prerađivačke industrije zabilježile su pad u drugome tromjesečju 2023. godine: Proizvodnja prehrambenih proizvoda (5,8%), Prerada drva i proizvoda od drva (22,3%) i Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa (8,7%).

Promatrano prema glavnim industrijskim grupama, najizraženiji doprinos godišnjem padu industrijske proizvodnje u drugome tromjesečju 2023. godine zabilježili su intermedijarni proizvodi kao i netrajni proizvodi za široku potrošnju, dok su kapitalni i trajni proizvodi za široku potrošnju imali zanemariv pozitivan utjecaj na obujam industrijske proizvodnje (Grafikon 2.4). Značajan doprinos intermedijarnih proizvoda ukupnoma padu industrijske proizvodnje posljedica je visokoga pondera ove industrijske grupe, ali i njezinoga značajnog godišnjeg pada.

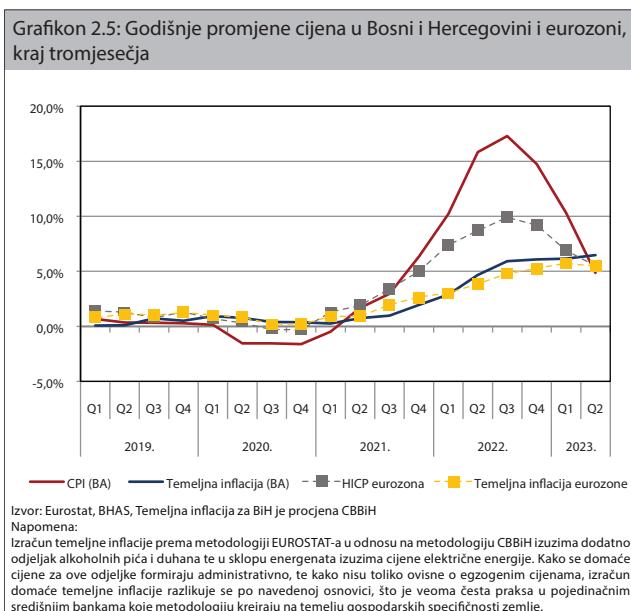
Grafikon 2.4: Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obujma industrijske proizvodnje prema industrijskim grupama, izvorni indeksi

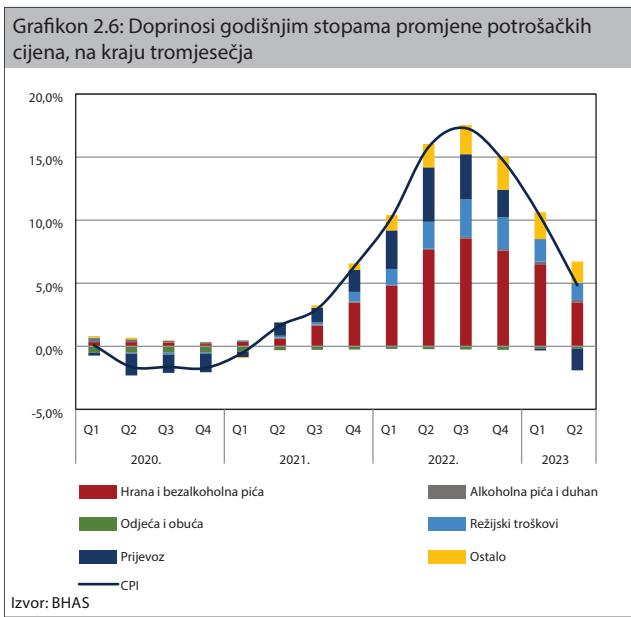
Izvor: BHAS

2.3 Cijene

U lipnju 2023. godine, na domaćem tržištu zabilježena je niža godišnja stopa rasta cijena u usporedbi sa dinamikom rasta cijena u okružju. Nakon četiri uzastopna tromjesečja u kojima je zabilježena dvoznamenasta stopa rasta cijena, u drugome tromjesečju 2023. godine zabilježen je godišnji rast cijena od 6,38% (Grafikon 2.5). Tromjesečni rast cijena iznosio je 0,3% i predstavlja najnižu tromjesečnu stopu rasta zabilježenu od 2021. godine. Indeksi cijena za najznačajnije i najpromjenljivije kategorije potrošačke košarice u drugome tromjesečju 2023. godine ukazuju na slabljenje cjenovnog pritiska i skromnije godišnje stope rasta cijena.

Najveći doprinos rastu cijena zabilježen je za odjeljak hrane i bezalkoholnih pića te odjeljak režijskih troškova (doprinos od 3,85% i 1,8% respektivno). Ipak, promatrano na godišnjoj razini, rast cijena u drugome tromjesečju 2023. godine za odjeljak hrane i bezalkoholnih pića niži je za 9,2 p.b. u odnosu na rast zabilježen u prethodnomu tromjesečju (Grafikon 2.6).

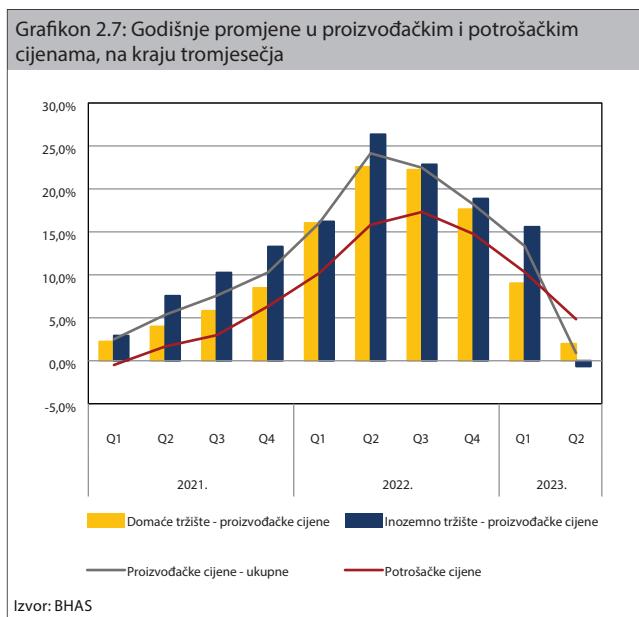

Istodobno, znatan godišnji pad cijena zabilježen je za odjeljak prevoza i iznosio je 9%. U lipnju 2023. godine, u odjeljku hrane cijene povrća zabilježile su znatan godišnji rast (26,3%), a visoke stope rasta zabilježene su i za kategoriju voća (16,35%), te mlijeko, sir i jaja (16,9%). Znatan pad cijena na godišnjoj razini, na kraju drugoga tromjesečja zabilježen je za kategoriju ulja i masti.

Istodobno, ustrajan cjenovni pritisak prisutan je u kategoriji indeksa koji ulaze u izračun temeljne inflacije. Za ove kategorije potrošačke košarice u posljednja su četiri tromjesečja zabilježene znatno više godišnje stope rasta cijena. Kategorija ostalih proizvoda i usluga zabilježila je najveći godišnji rast cijena u posljednje četiri godine (10,19%), kao i druge kategorije usluga poput restorana i hotela, rekreacije i kulture te namještaja (Grafikon 2.7).

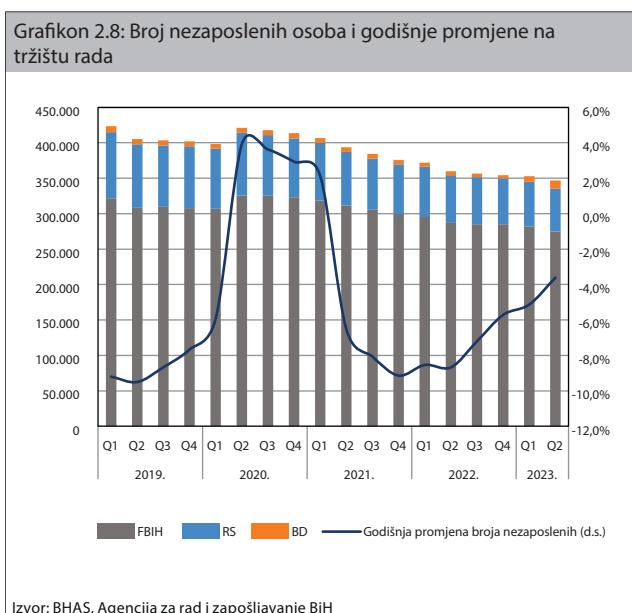
Ovakva kretanja cijena na domaćem tržištu ukazuju na prisutne cjenovne pritiske u kategoriji uslužnih djelatnosti, koji uz neizvjesnost u globalnome okružju mogu utjecati na inflatorna očekivanja i ustrajnost cjenovnih pritisaka.

U drugome tromjesečju 2023. godine, nakon kontinuiranoga rasta u prva tri mjeseca godine, i indeks proizvođačkih cijena industrije zabilježio je usporavanje rasta. U promatranome razdoblju, zabilježena je najniža godišnja stopa rasta proizvođačkih i potrošačkih cijena od početka 2021. godine, iako su potrošačke cijene rasle bržom dinamikom. Tako je godišnji rast proizvođačkih cijena na kraju lipnja 2023. godine niži za 12,5 p.b. u usporedbi sa rastom zabilježenim na kraju prvoga tromjesečja. Ovakav trend u kretanju proizvođačkih cijena jednim dijelom uvjetovan je dinamikom kretanja cijena industrijskih proizvoda na nedomaćem tržištu, koje su u lipnju 2023. po prvi put od početka 2021. godine zabilježile pad na godišnjoj razini, dok su cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu u promatranome razdoblju zabilježile skromnu stopu rasta od 1,9%.

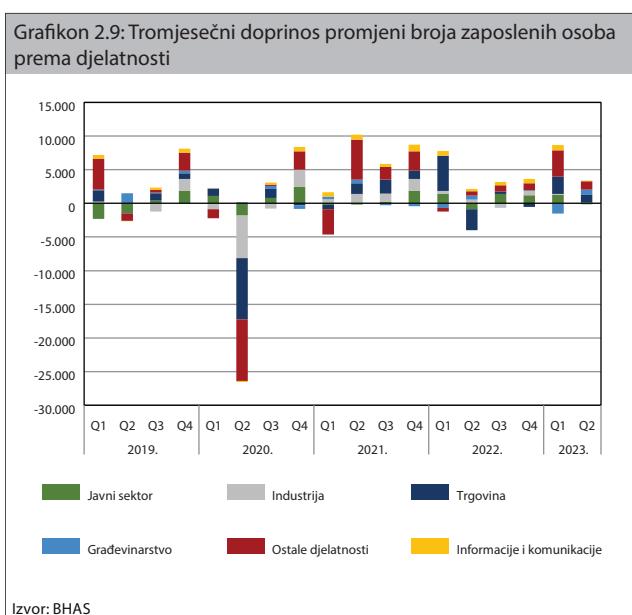

2.4 Plaće i zaposlenost

U svibnju i lipnju 2023. godine, zabilježen je najniži broj nezaposlenih osoba u posljednjih pet godina. Pozitivna kretanja na tržištu rada ukazuju na smanjenje godišnje stope nezaposlenosti za 4,2% na kraju lipnja 2023. godine, a broj nezaposlenih osoba smanjen je za 12.973 (Grafikon 2.8). Tromjesečna promjena broja zaposlenih osoba na kumulativnoj osnovi na kraju svibnja ukazuje na 3.238 novozaposlenih osoba u odnosu na kraj prethodnoga tromjesečja. Istodobno, prema posljednjim dostupnim podacima iz svibnja 2023. godine, zabilježen je godišnji rast broja zaposlenih za 2,1% ili 18.303 zaposlenih osoba više u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

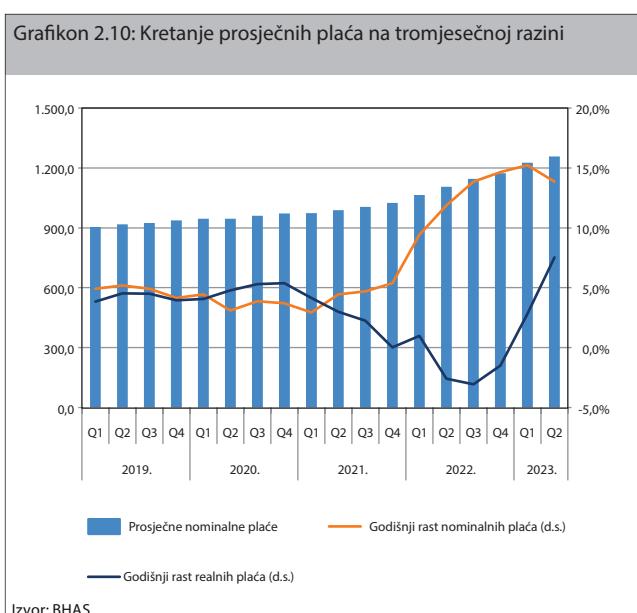

Najveći porast broja zaposlenih osoba na godišnjoj razini zabilježen je na kraju svibnja 2023. godine za djelatnost trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo.

U istome razdoblju, dinamika rasta broja zaposlenih osoba u javnom sektoru značajno je usporena, te je u ovom sektoru zabilježen skroman godišnji prirast broja zaposlenih. U promatranome razdoblju, najveći rast broja zaposlenih osoba zabilježen je za djelatnost građevinarstva (808 novozaposlenih osoba) u usporedbi sa godišnjim rastom zabilježenim na kraju treomjesečja počevši od 2020. godine. Smanjenje broja zaposlenih evidentirano je samo u sektoru industrije (Grafikon 2.9).

Dok je od trećega tromjesečja 2021. godine zabilježen kontinuiran i ubrzan godišnji rast prosječnih neto plaća (prosječan rast od 11,1%), konačno je na kraju svibnja 2023. godine zabilježen i rast realnih plaća za 7,5% ili 4,7 p.b. više u odnosu na rast zabilježen u prvome tromjesečju (Grafikon 2.10). Postupno slabljenje inflacijskih pritisaka djelomično je pridonijelo oporavku realne kupovne moći stanovništva. Na kraju svibnja 2023. godine, rast plaća na godišnjoj razini zabilježen je u svim djelatnostima, s time da je najizraženiji rast u odnosu na isti mjesec prethodne godine zabilježen u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, vađenja ruda i kamena, građevinarstva kao i u upravnim i pomoćnim djelatnostima. Najviše prosječne nominalne plaće u drugome tromjesečju 2023. godine⁸ zabilježene su u djelatnosti informacija i komunikacija, poslovanja nekretninama, finansijskim i djelatnostima osiguranja, kao i djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom. Imajući u vidu smanjenje prosječnih potrošačkih cijena na tromjesečnoj razini, realne neto plaće su u prvome i drugome tromjesečju zabilježile brži rast u odnosu na nominalne plaće.

⁸ Podaci za drugo tromjesečje uključuju travanj i svibanj mjesec 2023. godine.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Financijski sektor

3 FINANCIJSKI SEKTOR

Na kraju drugoga tromjesečja 2023. godine, stanje deviznih rezervi niže je od prosjeka zabilježenog u prva tri mjeseca tekuće godine. Istodobno, zabilježen je kontinuiran rast potražnje za gotovinom, što se odrazilo na monetarna kretanja. Monetarni agregati M1 i M2 na kraju lipnja 2023. godine dosegну su najvišu razinu u posljedne tri godine. U promatranome razdoblju, zabilježeno je i smanjenje ukupnih držanja na računima kod CBBiH, što je rezultat smanjenja viška iznad obvezne rezerve (OP). Politika obvezne rezerve u segmentu koji se odnosi na stopu OP nije promijenjena, a od 1. srpnja 2023. godine u primjeni su nove stope naknada na OP i višak iznad OP.

Za razliku od prethodnoga tromjesečja, ostvaren je relativno visok rast i kredita i depozita, a po ostvarenoj stopi rasta ističu se depoziti nefinansijskih poduzeća. Kamatne stope na kredite stanovništву stagnirale su, ili blago padale, dok su kamatne stope na novougovorene depozite zabilježile rast. Nastavljen je trend povećanja strane aktive i smanjenja strane pasive banaka. Promet na burzama je u porastu zbog potrebe entiteta za financiranjem značajno većih proračuna u odnosu na prethodnu godinu i reprogramiranja obveza (Republički Srpskoj). Stope prinosa do dospijeća na entitetskome primarnom tržištu i dalje imaju trend rasta, s time da su značajno više u Republici Srpskoj nego u Federaciji Bosne i Hercegovine.

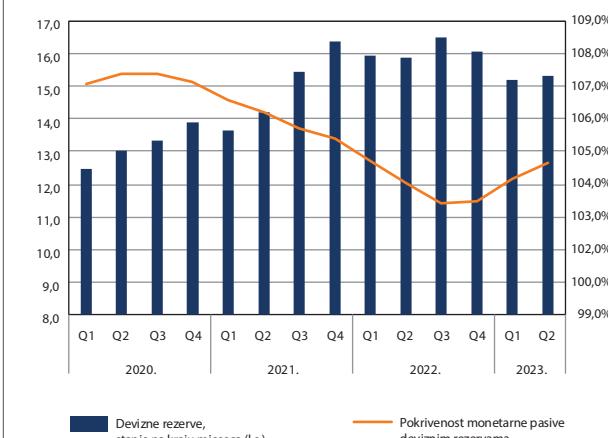
3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja

U prvome polugodištu 2023. godine, devizne rezerve kontinuirano su bilježile mjesечne oscilacije, pa je stanje deviznih rezerva na kraju drugoga tromjesečja manje za 748 milijuna KM u odnosu na stanje zabilježeno na kraju prethodne godine. Na kraju lipnja 2023. godine, neto devizne rezerve iznosile su 15,31 milijardu KM i veće su za 110,5 milijuna KM u odnosu na ožujak 2023. godine (Grafikon 3.1).

Tromjesečni saldo kupovine i prodaje sa poslovnim bankama i internim deponentima bio je pozitivan i iznosio je 23,5 milijuna KM, a u lipnju mjesecu zabilježen je negativan saldo kupoprodaje u iznosu 233,6 milijuna KM. Na otplatu vanjskoga duga u lipnju odnosilo se 78,1 milijun KM, dok je otplata vanjskoga duga za drugo tromjeseče iznosila 238,5 milijuna KM. Struktura deviznih rezervi na kraju drugoga tromjesečja, promatrano na godišnjoj razini, značajno je izmijenjena u odnosu na isto tromjeseče prethodne godine i zabilježen je veći udjel depozita kod nerezidenata, a niži udjel ulaganja u vrijednosne papire. Prema izvješću o aranžmanu valutnoga odbora, devizne rezerve CBBiH na dan 30. lipnja 2023. godine bile su veće od monetarne pasive CBBiH za 609,1 milijun KM, a

pokrivenost monetarne pasive deviznim rezervama na kraju drugoga tromjesečja iznosila je 104,14%.

Grafikon 3.1: Devizne rezerve CBBiH

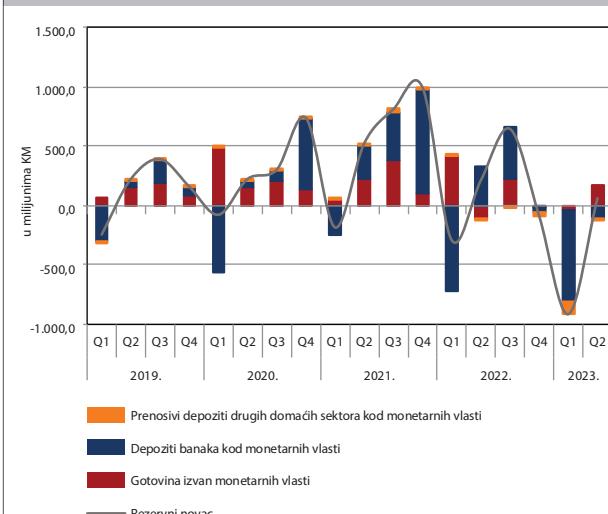

Izvor: CBBiH

U promatranome razdoblju, zabilježen je porast koeficijenta pokrivenosti u odnosu na prethodno tromjeseče, što je dominantno posljedica ostvarenih pozitivnih kamatnih prihoda po osnovu ulaganja deviznih rezervi.

U drugome tromjesečju 2023. godine, zabilježen je kontinuiran rast potražnje za gotovinom, pa je gotovina izvan monetarnih vlasti u strukturi rezervnoga novca zabilježila tromjesečni i godišnji porast u iznosu 173,5 milijuna KM i 349,4 milijuna KM respektivno. Istodobno, na kraju drugoga tromjesečja 2023. godine, zabilježeno je smanjenje depozita banaka kod monetarnih vlasti (104,5 milijuna KM) i prenosivih depozita drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti. Posljedično je zabilježen i porast rezervnoga novca (0,4%) u drugome tromjesečju 2023. godine (Grafikon 3.2).

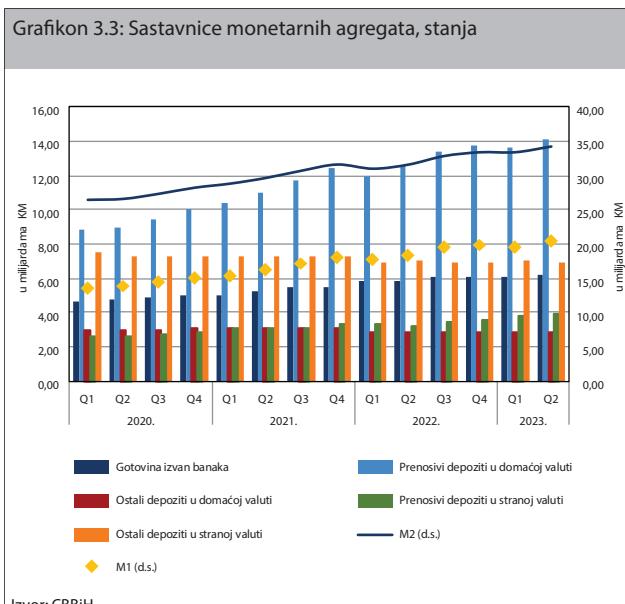
Grafikon 3.2: Tromjesečne promjene u sastavnicama rezervnog novca

Izvor: CBBiH

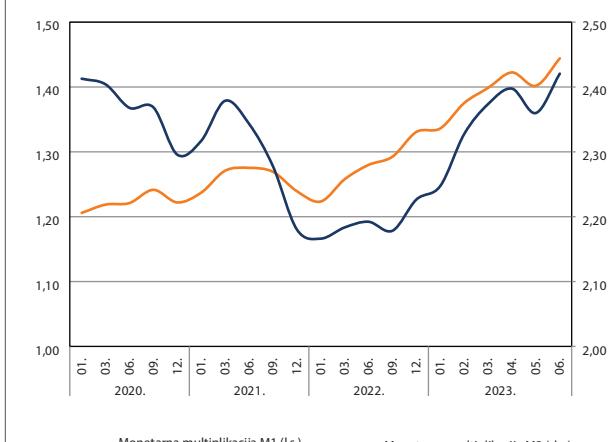
Nakon skromnoga porasta u prvome tromjesečju 2023. godine, monetarna kretanja u drugome tromjesečju obilježilo je povećanje novčane mase u širemu smislu, što je najvećim dijelom prouzročeno porastom prenosivih depozita u domaćoj valuti i porastom gotovine izvan banaka (Grafikon 3.3). Posljedično je zabilježen značajan tromjesečni porast monetarnoga agregata M1 za 724,7 milijuna KM.

Promatrano po ročnosti, u odnosu na prethodno tromjeseče, zabilježen je tromjesečni porast kratkoročnih depozita u domaćoj i stranoj valuti, ali i smanjenje dugoročnih depozita i u domaćoj i u stranoj valuti. Najveći porast evidentiran je za prenosive depozite u KM i stranoj valuti (3,6% i 3,3% respektivno). Uz neznatno smanjenje oročenih i štednih depozita domaćih sektora, monetarni agregat QM nije zabilježio značajne promjene u drugome tromjesečju 2023. godine. Na kraju lipnja 2023. godine, novčana masa ostvarila je godišnji porast u iznosu od 8%.

Od početka 2023. godine, monetarni multiplikatori zabilježili su ubrzani porast, a monetarni agregati M1 i M2 tijekom drugoga tromjesečja uzastopni tromjesečni porast, a na kraju lipnja su dosegнуli najvišu zabilježenu razinu u posljednje tri godine (Grafikon 3.4). Tijekom drugoga tromjesečja 2023. godine, monetarni multiplikator M2 zabilježio je kontinuirano povećanje uslijed značajnih promjena u monetarnim aggregatima. Monetarni agregat M1 zabilježio je brži rast u odnosu na rast primarnoga novca te je monetarni multiplikator za M1 iskazao značajan porast u odnosu na prethodno tromjeseče, što je u konačnici utjecalo na rast novca u širem smislu.

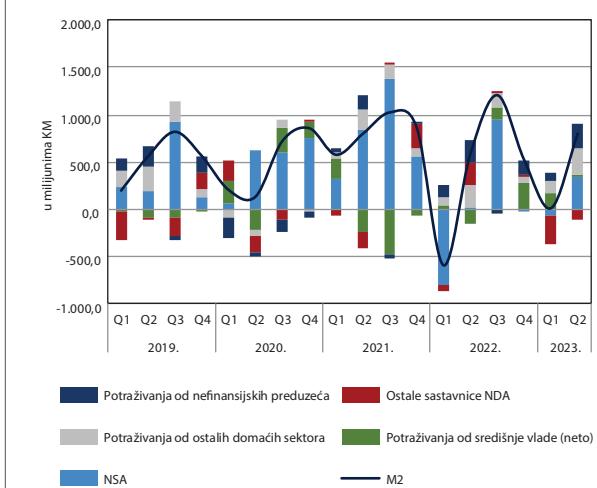
Grafikon 3.4: Monetarna multiplikacija

Izvor: CBBiH

Nakon što je u prvome tromjesečju 2023. godine zabilježeno smanjenje neto strane aktive, tromjesečne promjene novčane mase u drugome tromjesečju promatrano po protustavkama rezultat su u najvećoj mjeri porasta neto domaće aktive za 604 milijuna KM, ali i povećanja neto strane aktive za 341,2 milijuna KM (Grafikon 3.5). Neto domaća aktiva zabilježila je značajan porast, najvećim dijelom uslijed tromjesečnoga povećanja potraživanja od nefinansijskih privatnih poduzeća kao i potraživanja ostalih domaćih sektora.

Grafikon 3.5: Tromjesečne promjene M2 i protustavki novčane mase

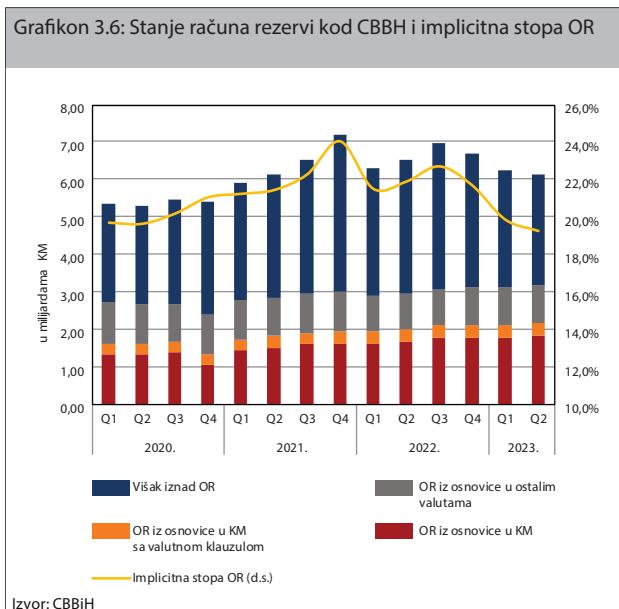

3.2 Obvezna rezerva

Tromjesečni porast osnovice za obračun OP zabilježen tijekom cijele 2022. godine, te u prvome tromjesečju 2023. godine, nastavljen je i u drugome tromjesečju. Prosječna osnovica za obračun OP na kraju drugoga tromjesečja 2023. godine iznosila je 31,72 milijarde KM

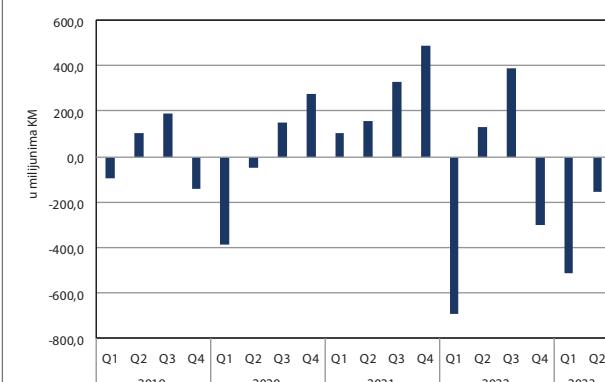
i veća je od prosječnoga stanja u prvoj tromjesečju 2023. godine za 416,98 milijuna KM. U usporedbi sa istim razdobljem prošle godine, osnovica za obračun OP veća je za 2,03 milijarde KM, što predstavlja rast od 6,8%. U promatranome razdoblju, na agregatnoj razini zabilježen je tromjesečni rast osnovice u KM u iznosu od 473,34 milijuna KM i rast osnovice sa valutnom klauzulom za 19,27 milijuna KM, dok je osnovica u ostalim valutama na kraju drugoga tromjesečja 2023. godine zabilježila smanjenje za 75,64 milijuna KM (Grafikon 3.6). Ročna struktura osnovice za obračun obvezne rezerve ukazuje na i dalje značajan udjel kratkoročne osnovice za obračun obvezne rezerve u ukupnoj osnovici, kao i osnovice u domaćoj valuti u ukupnoj osnovici za obračun OP (64% i 57,4% respektivno).

Istodobno, u drugome tromjesečju 2023. godine zabilježeno je smanjenje ukupnih sredstava na računima kod CBBiH, što je rezultat smanjenja viška iznad OP koji je u odnosu na stanje iz prethodnoga tromjesečja niži za 156,43 milijuna KM. U istome razdoblju zabilježen je rast strane aktive poslovnih banaka za 160,7 milijuna KM. Posljedično, uslijed smanjenja ukupnih sredstava na računima kod CBBiH u promatranome razdoblju, u odnosu na prethodno tromjeseče implicitna stopa obvezne rezerve niža je i na kraju lipnja je imala vrijednost od 19,1%.

Na kraju drugoga tromjesečja 2023. godine, prosječni višak iznad obvezne rezerve u odnosu na isto razdoblje prošle godine manji je za 582 milijuna KM, a trend smanjenja viška, koji je započeo u listopadu 2022. godine, doveo je višak na razinu ispod prosjeka zabilježenog za 2022. godinu (Grafikon 3.7). Ukupni udjel viška iznad obvezne rezerve u ukupnim držanjima kod CBBiH u drugome tromjesečju iznosi 48,19% i niži je za 6,14 p.b. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Grafikon 3.7: Tromjesečne promjene viška iznad obvezne rezerve

Izvor: CBBiH

Tijekom drugoga tromjesečja, Upravno vijeće CBBiH donijelo je odluku o izvršenju izmjene stopa naknade na obveznu rezervu. Ovom odlukom se na sredstva obvezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, poslovnim bankama isplaćuje naknada po stopi od 50 b.b. (0,50%), a na sredstva obvezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - isplaćuje naknada po stopi od 30 b.b. (0,30%). Na sredstva iznad obvezne rezerve, naknada se ne obračunava (Tablica 3.1). Odluka se primjenjuje od 1. srpnja 2023. godine. Tijekom drugoga tromjesečja, CBBiH nije mijenjala stopu obvezne rezerve i ona iznosi 10% (Tablica 3.1). I u narednome razdoblju CBBiH će pratiti očekivanja ECB-a u svezi projekcija rasta i inflacije i njihove odluke o monetarnoj politici, kako bi se sukcesivno prilagođavala i monetarna politika CBBiH.

Tablica 3.1 Hronologija izmjene stope naknade CBBH na sredstva OR

Odluka Upravnog vijeća	Godina i mjesec primjene	Stopne naknade na sredstva OR i višak iznad OR			Stopa OR
		Naknada na višak sredstava iznad OR	Naknada na sredstva OR u ostalim valutama	Naknada na sredstva OR u KM	
28.02.2019.	svi-19	-0,40%			10,00%
28.02.2019.	ruj-19	-0,50%			10,00%
01.04.2021.	lip-21	-0,50%	-0,60%	0,00%	10,00%
27.10.2021.	sij-22	-0,75%	-0,60%	0,00%	10,00%
29.07.2022.	ruj-22	-0,25%	-0,10%	0,00%	10,00%
28.11.2022.	sij-23	0,00%	0,10%	0,25%	10,00%
31.05.2022.	srp-23	0,00%	0,30%	0,50%	10,00%

Izvor: CBBH

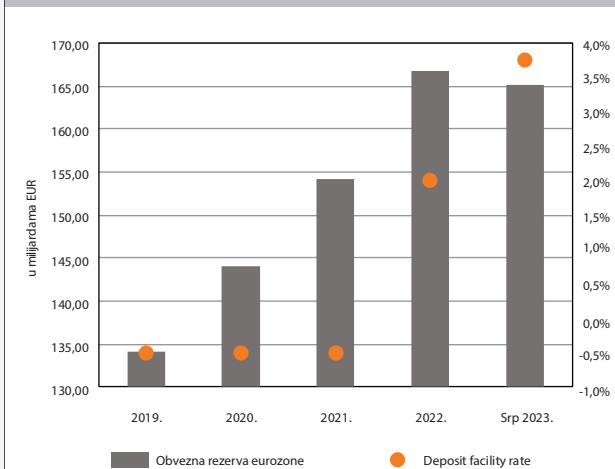
Napomena: Od 01. 04. 2021. uvedena je diferencirana stopa naknade na sredstva OR po valutama, a ista je primjeni od lipnja 2021. godine.

Tekstni okvir 1: Najavljeni ukidanje remuneracije obvezne rezerve u eurozoni

Na posljednjoj sjednici, održanoj u srpnju 2023. godine, ECB je odlučila podići svoje ključne kamatne stope za dodatnih 25 b.b.. Ovom odlukom, kamatna stopa na deponovanja kod središnje banke došla je do razine od 3,75%, odnosno 4,25% glavne operacije refinanciranja i 4,5% na stalno raspoloživu mogućnost kreditiranja od središnje banke. Trenutna politika obvezne rezerve obvezuje kreditne institucije eurozone na držanje obvezne rezerve od 1% (specifičnih obveza, uglavnom depozita klijenata). Tijekom prethodne godine (listopad 2022. godine), ECB je smanjila naknadu na obveznu rezervu na razinu naknade na deponiranja kod središnje banke (deposit facility rate), čime se visina naknade na OP približila referentnim stopama na tržištu, te ista trenutno iznosi 3,75%.

Međutim, ECB se neće dugo zadržati na toj razini naknade. Upravo je na svojem posljednjem sastanku u srpnju, pored podizanja ključnih kamatnih stopa, ECB najavila i izmjenu naknade na obveznu rezervu u eurozoni koja će, počevši od 20. rujna 2023. godine, iznositi 0%. Novom odlukom o izmjeni i dopuni naknada na OP, ECB će smanjiti svoju naknadu za čak 375 b.b.. Na kraju srpnja na razini eurozone obvezna rezerva iznosila je 165 milijardi eura, što uslijed smanjenja naknade dovodi do znatno nižega opterećenja kamatnim stopama za nacionalne središnje banke⁹, uslijed opredjeljenosti za snažniji tečaj restriktivne monetarne politike.

Grafikon 3.8: Kretanje obvezne rezerve i stope na deponiranje kod ECB-a

Izvor: ECB

Napomena: S obzirom na izmjene stope deposit facility rate-a u toku godine, uzete vrijednosti na kraju posmatranog razdoblja

S druge strane, mogućnost deponiranja kod središnje banke je jedan od instrumenata ECB-a i omogućava kreditnim institucijama deponiranje svojih prekonočnih depozita, a na kraju srpnja kreditne institucije eurozone držale su 3.585 milijardi eura po osnovu ove mogućnosti. Možemo reći, iako se radi o znatnim uštedama po osnovu smanjenja naknade na obveznu rezervu, kako su one i

⁹ Preračunato smanjenje za 6,2 milijarde EUR na razini sustava, godišnje.

daleko manje od naknada plaćenih na višak likvidnosti.¹⁰ U trenutnim uvjetima velike likvidnosti u eurozoni (izuzetak su pojedine zemlje), naknada koja se plaća na depozite koje banke drže kod ECB-a, odnosno višak iznad obvezne rezerve, glavni je instrument ECB-a za utvrđivanje stava monetarne politike u njezinoj borbi protiv inflacije. Odluka o smanjenju naknade na obveznu rezervu ima za cilj upravo očuvati jačinu transmisije monetarne politike na tržišta novca i inflaciju.

3.3 Aktivnosti poslovnih banaka

I rast kredita i rast depozita bili su relativno visoki. Nastavljeno je smanjenje strane pasive, zbog pada oročenih depozita nerezidenata, a strana aktiva i strana pasiva dosegle su povjesno najvišu odnosno najnižu vrijednost. U promatranome razdoblju, pasivne kamatne stope zabilježile su povećanje, dok su aktivne kamatne stope stagnirale (stanovništvo), ali i padale (nefinansijska poduzeća).

3.3.1 Krediti

Nakon što je u prethodnome tromjesečju, unatoč povoljnim uvjetima zaduživanja, mjereno visokom inflacijom i samo blagim ili zanemarivim rastom kamatnih stope, ostvaren neznatan kreditni rast, u drugome tromjesečju, u uvjetima usporavanja rasta cijena, ukupni krediti porasli su na tromjesečnoj razini za 2,3%. Ostvarena stopa tromjesečnoga rasta ukupnih kredita najviša je u zadnje četiri godine¹¹ i u skladu je s korekcijom očekivanoga rasta bh. gospodarstva u 2023. godini.¹² S druge strane, godišnji kreditni rast (4,7%) još uvijek je relativno nizak obzirom na još uvijek visoku općenitu razinu cijena (i pored smanjenja inflatornih pritiska) i izuzetno visoku razinu likvidnosti banaka (Grafikon 3.9). Za razliku od pooštravanja kreditnih standarda u prethodna tri tromjesečja, u drugome tromjesečju banke su ublažile standarde za stambene kredite i blago pooštrile standarde za potrošačke i nemajanske kredite, što se odrazilo na kreditnu dinamiku u ovome sektoru. Tromjesečni rast kredita u sektoru stanovništva u izvještajnome razdoblju (2,4%), dvostruko je veći od prosjeka u prethodna tri mjeseca. Također, neizmijenjeni standardi za odobravanje kredita nefinansijskim preduzećima uz održavanje visoke razine potražnje, pridonijeli su kreditnom rastu u ovome tržišnom segmentu. Krediti privatnim nefinansijskim poduzećima na tromjesečnoj razini viši su za 2,6%, s implikacijama na veću kreditnu dinamiku na ovome tržištu, ali ne samo u odnosu na prethodno tromjeseče, nego i u odnosu na cijelu prošlu godinu u kojoj je prosječan tromjesečni rast bio 1,1%. Pozitivan doprinos kreditnom rastu u drugome tromjesečju dali su i krediti sektoru

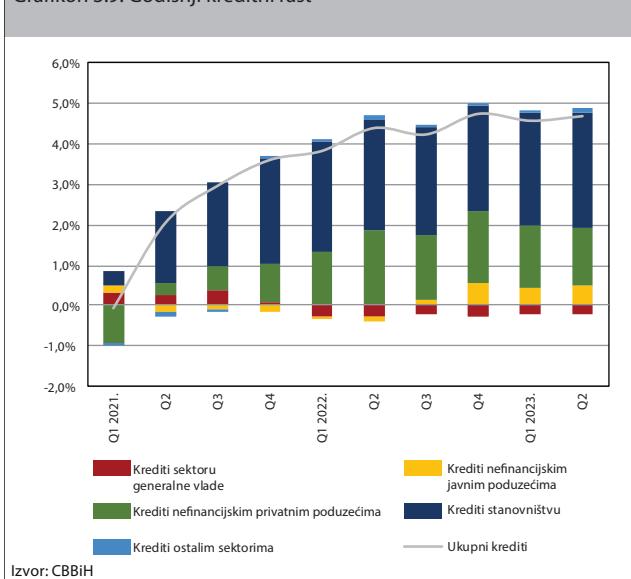
¹⁰ Višak likvidnosti podrazumijeva iznos deponiranja kod SB uvećan za višak iznad OP na računima u ECB.

¹¹ U lipnju 2019. godine tromjesečni kreditni rast bio je 2,4%.

¹² Prema jesenjoj srednjoročnoj prognozi CBBiH, očekivani rast u 2023. godini bio je 0,9%, a u proljetnoj prognozi očekivana stopa rasta realnoga BDP-a povećana je na 1,6%.

ostalih finansijskih institucija, a banke su kredite ovom sektoru povećale za 24%. Velika potražnja građana koji ne ispunjavaju kriterije banaka za odobravanje kredita (zbog visine prihoda, učestalosti prihoda ili prirode djelatnosti kojom se bave) za kreditima mikrokreditnih organizacija, te visoke kamatne stope na ovom dijelu kreditnog tržista (kao kompenzacija za preuzimanje visokoga rizika), pridonose visokoj profitabilnosti ovoga sektora. Porast potražnje za kreditima mikrokreditnih organizacija potiče potražnju ovog tipa ostalih finansijskih institucija za spoljnim izvorima financiranja u formi bankarskoga kredita, ali i u formi emisije obveznica.

Grafikon 3.9: Godišnji kreditni rast

Prema anketi o kreditnoj aktivnosti banaka¹³, banke su očekivale kako će u drugome tromjesečju doći do povećanja potražnje stanovništa za kreditima, a očekivale su nešto veću potražnju za potrošačkim nenamjenskim kreditima nego za stambenim kreditima. Promatrano prema promjenama u ovome kreditnom segmentu i na tromjesečnoj i na godišnjoj razini, ovi scenariji su se u konačnici ostvarili (Grafikon 3.10). Unatoč umjerenom ublažavanju kreditnih standarda u drugome tromjesečju i blagome porastu potražnje za stambenim kreditima¹⁴, rast ovih kredita (1,8%) više je nego prepolovljen u odnosu na prethodno tromjeseče (4,8%). Na usporavanje rasta ovih kredita djeluje inflacijsko smanjenje realnoga dohotka, sporo usklađivanje zarada sa rastom cijena¹⁵, još uvijek visoka neizvjesnost, ali i značajan rast cijena stambenih nekretnina od kraja 2021. godine, kao i očekivanja da će cijene stambenih kredita nastaviti rasti.¹⁶ Visoka razina potražnje za potrošačkim nenamjenskim kreditima vidljiva je i sa aspekta promjene stanja ovih kredita (2,7%), a i na temelju promjena u novoodobrenim kreditima ove

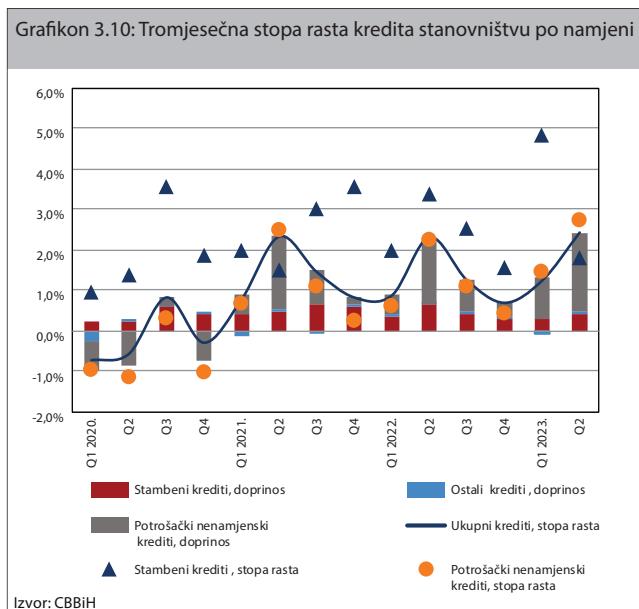
¹³ CBBiH. Anketa o kreditnoj aktivnosti banaka u BiH, Izvješće za treće i četvrti tromjesečje 2022. godine i prvo tromjesečje 2023. godine.

¹⁴ CBBiH. Anketa o kreditnoj aktivnosti banaka za drugo tromjesečje 2023. godine, Tablica 9, str. 17.

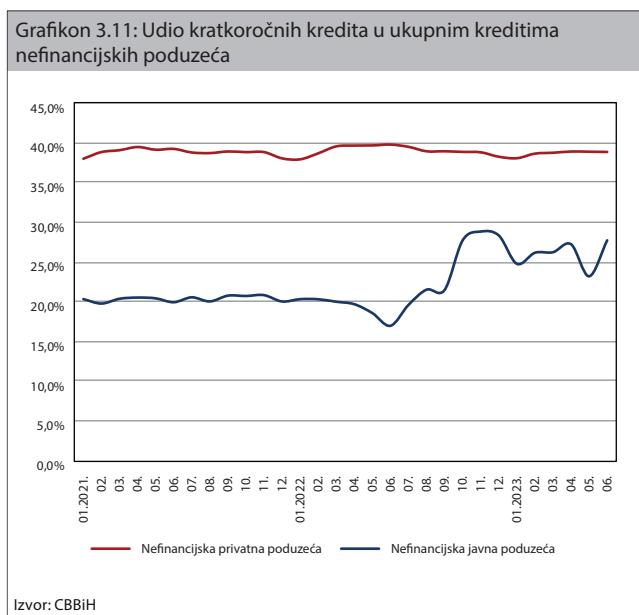
¹⁵ U proračunu Republike Srbске za 2023. godinu planirano je povećanje plaća u javnom sektoru za 5%, ali ono još uvijek nije realizirano.

¹⁶ Prema proljetnoj srednjoročnoj prognozi CBBiH, očekivani porast cijena nekretnina u 2023. godini je 14%.

kategorije (7,5%). Nepromijenjena kamatna stopa, kao i relativno niska razlika u nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi kod ove kategorije kredita, zbog neugovaranja kolateralizacije kredita, druga su grupa čimbenika koji utječu na rast potražnje za potrošačkim nenamjenskim kreditima i pored više nominalne kamatne stope u odnosu na stambene kredite.

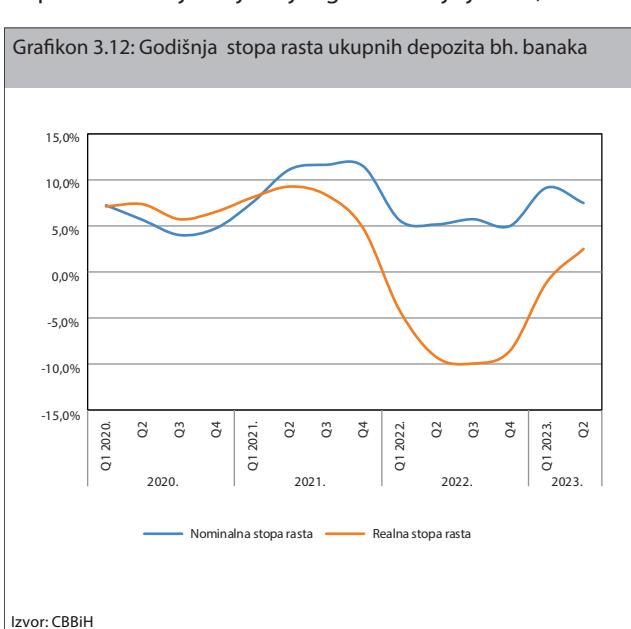
Očekivanja banaka u pogledu veće potražnje za kratkoročnim kreditima nefinansijskih poduzeća u drugome tromjesečju pokazala su se samo djelomično točnima (Grafikon 3.11). Izražen trend rasta udjela kratkoročnih kredita postoji samo kod nefinansijskih javnih poduzeća koja čine samo oko 6% ovoga tržista (596 milijuna KM). Kod privatnih nefinansijskih poduzeća udjel kratkoročnih kredita nije mijenjan. Ipak, obzirom na izuzetan značaj javnih nefinansijskih poduzeća u bh. gospodarskom sustavu, nagli i intezivni rast kratkoročnoga kreditiranja potencijalno ukazuje na, u prosjeku, značajnu promjenu u modelu njihovog vanjskoga financiranja.

3.3.2 Depoziti

Nakon što je razina ukupnih depozita ostala nepromijenjena u prethodnome tromjesečju, u izvještajnome razdoblju ukupni depoziti ponovno su značajno porasli. Ukupni depoziti u Q2 2023. godine porasli su za 2% (600 milijuna KM) i njihovo stanje od 29,86 milijardi KM nominalno je najviše u povijesti bankarskoga sektora Bosne i Hercegovine. Obzirom da su u drugome tromjesečju inflacijski pritisci značajno oslabili, realna godišnja stopa rasta depozita¹⁷ više nije negativna (prvi put nakon 15 mjeseci) i u Q2 2023. godine je 2,5% (Grafikon 3.12.). Ipak, uslijed dugotrajne visoke inflacije, realno stanje depozita na kraju drugoga tromjesečja još uvek je vrlo nisko. U odnosu na maksimalnu razinu realnih depozita iz kolovoza 2021. godine, stanje realnih depozita na kraju izvještajnoga razdoblja je za 9,3% niže.

Grafikon 3.12: Godišnja stopa rasta ukupnih depozita bh. banaka

Izvor: CBBiH

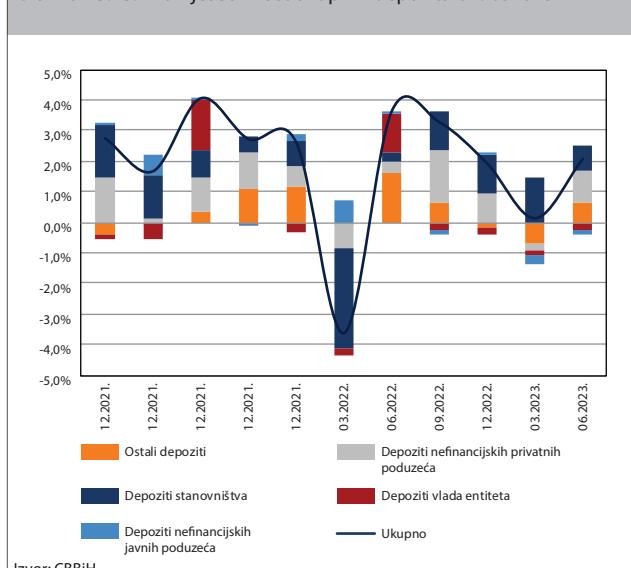
Za razliku od prethodnoga tromjesečja, kada je postojeća razina depozita održana samo zbog rasta depozita stanovništva, u ovome tromjesečju porasli su i depoziti nefinansijskih privatnih poduzeća (Grafikon 3.13). Njihov rast u svibnju, za 242 milijuna KM u odnosu na prethodni mjesec, bio je ključna odrednica promjene ukupnih depozita banaka, a depoziti po viđenju (prenosivi depoziti) u domaćoj valutici bili su nositelji ovog rasta. U izvještajnom razdoblju rastu ukupnih depozita, osim doprinosa sektora stanovništva (0,83%) i sektora nefinansijskih poduzeća (1%), izdavaja se i negativan doprinos sektora vlade entiteta (-0,24 p.b.). Rezultanta značajnoga rasta neizravnih poreza (vidjeti dio o vladinim financijama) i izravnih poreza¹⁸, ali i značajnoga povećanja planiranih entetskih proračuna u odnosu na prethodnu godinu (za oko 20%), je pad depozita ovog sektora četvrto

¹⁷ Realna stopa rasta depozita dobiva se na temelju nominalnoga stanja depozita prilagođenih za promjene u razini potrošačkih cijena (mjereno u cijenama iz 2015. godine), tj. na temelju realnoga stanja depozita.

¹⁸ Za prihv sedam mjeseci, prikupljeni izravni porezi u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine veći su za 17%, odnosno 15,5% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

tromjeseče zaredom. Promatrano prema tromjesečnim promjenama, depoziti vlada kantona i depoziti institucija Bosne i Hercegovine u drugome tromjesečju dali su podjednak doprinos rastu ukupnih depozita (0,24 p.b.). Analiza godišnjih promjena depozita otkriva značajan rast depozita nefinansijskih poduzeća u Q2 2023. godine (18,3%), kao i visoku stopu rasta depozita stanovništva (10%), ali na čiji rast još uvijek utječe povlačenje depozita iz prve polovice prošle godine (bazni efekat).

Grafikon 3.13: Tromjesečni rast ukupnih depozita bh. banaka

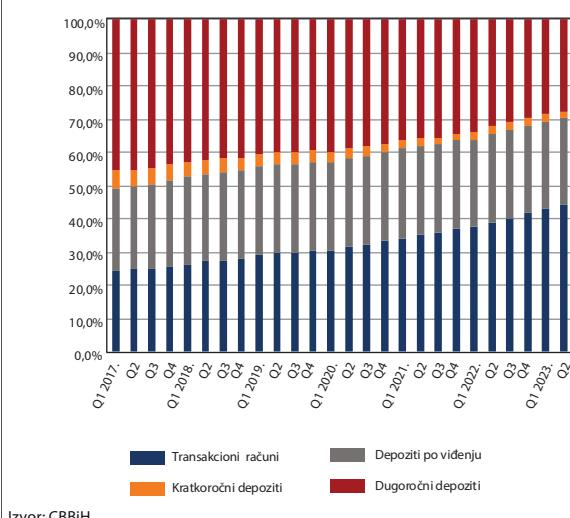
Izvor: CBBiH

Ročna struktura depozita stanovništva pokazuje da se u odnosu na povijesno najviše stanje ovih depozita (15,4 milijarde u 6/2023), nalazi također povijesno najniži udjel dugoročnih depozita stanovništva u ukupnim depozitimima stanovništva od samo 27%¹⁹ (Grafikon 3.14). Ovi depoziti, koji bi uz kapital i dio strane pasive (o promjenama u ročnoj strukturi pasive vidjeti u potpoglavlju 3.3 Strana aktiva i strana pasiva poslovnih banaka) trebali biti najstabilniji izvor financiranja dugoročne aktive banaka, bilježe pad sedmo tromjesečje uzastopno. U zadnjih deset godina, udjel transakcijskih depozita i depozita po viđenju stanovništva gotovo se udvostručio i na kraju drugoga tromjesečja 2023. godine 70% depozita stanovništva dostupno je po viđenju. Ovakva struktura financiranja banaka neizravno utječe na smanjene ulagačke kapacitete gospodarstva, potiče na kratkoročno zaduzivanje i osobnu potrošnju te izlaže banke rastu ročnog rizika.²⁰ Stanje deviznih depozita stanovništva i dalje je relativno visoko, 46% depozita je u stranoj valuti, a devizni depoziti nefinansijskih poduzeća i dalje blago rastu i na kraju lipnja 2023. godine su oko jedne trećine ukupnih depozita nefinansijskih poduzeća.

¹⁹ Prije pandemije korona virusa, udjel ovih depozita u depozitimima stanovništva bio je iznad 40%.

²⁰ Sa aspekta bilance banke, ročni rizik predstavlja financiranje aktive sa izvorima manje ročnosti od ročnosti aktive.

Grafikon 3.14: Promjene u ročnoj strukuri depozita stanovništva

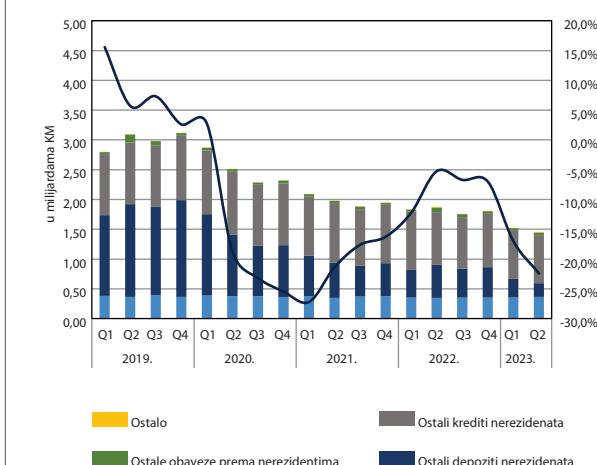
Izvor: CBBiH

3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva poslovnih banaka

Nakon značajnih smanjenja u prethodnome tromjesečju, strana pasiva nastavila je padati i u izvještajnome razdoblju (Grafikon 3.15). Glavni uzrok pada je, kao i u prvoj tromjesečju godine, neobnavljanje dospjelih ostalih (oročenih) depozita nerezidenata, koji su na tromjesečnoj razini smanjeni za oko četvrtinu (u Q1 2023. godine pad ovih depozita bio je 40%). Na ostalim pozicijama strane pasive, izuzev blagoga rasta prenosivih depozita nerezidenata, nije došlo do značajnih promjena, pa je ostvarenom tromjesečnom padu strane pasive od -4,6%, već drugo tromjeseče zaredom, najviše doprinijelo veliko smanjenje oročenih depozita. Godišnje promjene strane pasive pokazuju da je ovo 13. ustanopno tromjeseče pada strane pasive i da trend pada započet tijekom prve godine pandemije (6/2020) još uvjek nije zaustavljen. Od ožujka 2020. godine do lipnja 2023. godine, stanje strane pasive je prepovoljeno, a ostali (oročeni) depoziti nerezidenata kumulativno su smanjeni za 1,13 milijardi KM (-83%). Kao posljedica ovih promjena, promijenjena je ročna struktura strane pasive i nerezidenti su povećali udjel depozita po viđenju i smanjili udjel ostalih depozita nerezidenata koje su stavili na raspolaganje bh. bankama. Usporedi li se ročna struktura strane pasive u izvještajnome razdoblju sa zadnjim tromjesečjem rasta strane pasive (ožujak 2020. godine), rast udjela prenosivih depozita je 12 p.b. (sa 13% na 25%), a udjel oročenih sredstava u stranoj pasivi smanjen je na 71%. Nerezidenti sve više preferiraju kredite, a ne oročene (ostale) depozite, kao oblik vezivanja sredstava u bh. bankama i u izvještajnome razdoblju udjel ostalih kredita nerezidenata u stranoj pasivi dostigao je do sada najveću vrijednost od 55%.

Za razliku od prethodnih razdoblja, kad je većina banaka u Bosni i Hercegovini zabilježila smanjenje strane pasive, u izvještajnome je razdoblju približno kod istog broja banaka strana pasiva smanjena, odnosno povećana. Na samo tri banke se odnosi 86% ukupnoga smanjenja strane pasive u odnosu na prethodno tromjeseče.

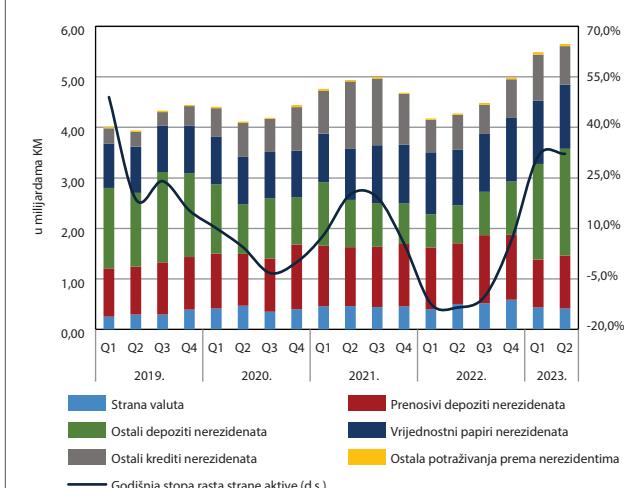
Grafikon 3.15: Strana pasiva banaka

Izvor: CBBiH

Strana aktiva ponovno je porasla, ali tromjesečna dinamika rasta (2,9%) mnogo je niža nego u prethodna četiri tromjesečja, dok je na godišnjoj razini, zbog baznoga efekta, rast dvoznamenast (Grafikon 3.16). Stanje strane aktive je povijesno najveće (5,6 milijardi KM), a zbog višegodišnjega neprekidnog pada strane pasive i neto strane aktiva u lipnju je dosegnula najvišu vrijednost do sada (4,2 milijarde KM). Kao i u prethodna četiri tromjesečja, pokretač rasta strane aktive su ostali (oročeni) depoziti kod nerezidenata.

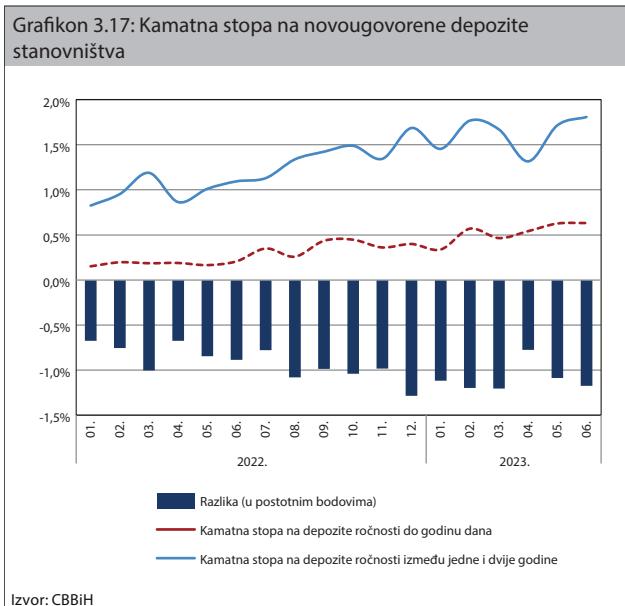
Grafikon 3.16: Strana aktiva banaka

Izvor: CBBiH

3.3.4 Kamatne stope

Blagi rast prosječnih ponderiranih kamatnih stopa na depozite stanovništva započet u drugoj polovici 2022. godine nastavljen je i u drugome tromjesečju ove godine. Promatrano i po valutnoj i po ročnoj strukturi, sve kamatne stope na novougovorene depozite sektor stanovništva u izvještajnome su razdoblju porasle i na tromjesečnoj i na godišnjoj razini. Kamatne stope na depozite stanovništva najviše su porasle u ročnom segmentu između jedne i dvije godine (33 b.b.), što se odrazilo na porast novougovorenih depozita ove kategorije. Tromjesečni porast ukupnih novougovorenih depozita (11%) posljedica je rasta kamatnih stopa, ali i baznoga efekta. Primjetan je u prosjeku brži rast novougovorenih depozita više ročnosti, kao i pad depozita ročnosti ispod godinu dana. U prosjeku, na kraju drugoga tromjesečja tekuće godine kamatna stopa na oročene depozite je 1,57% i u odnosu na godinu dana ranije viša je za 83 b.b.. Moguća opredijeljenost banaka za stjecanjem depozita veće ročnosti utječe na blagi trend rasta jaza između kamatnih stopa na depozite višeg i nižeg stupnja ročnosti (Grafikon 3.17). Razlika u kamatnoj stopi na depozite stanovništva u stranoj i domaćoj valuti od 30 b.b. u lipnju 2023. godine približno je na razini prosjeka za prvo tromjesečje ove godine.

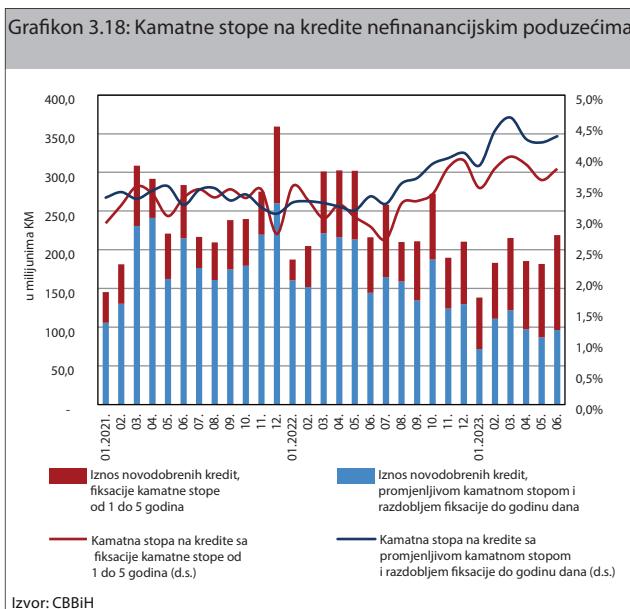

Većina promjena izoliranih na tržištu depozita stanovništva prisutna je i na tržištu depozita nefinancijskih poduzeća, samo što su te promjene izraženije. Kamatna stopa na novoodobrene depozite nefinancijskih poduzeća porasla je u zadnja tri mjeseca za 45 b.b.. Rast je posebice izražen kod depozita ročnosti iznad dvije godine, u kojem je tromjesečni rast kamatne stope 70 b.b., a kamatna stopa na novougovorene depozite u lipnju 1,93%. Rast kamatne stope nije povećao novougovorene depozite ove ročnosti (smanjeni su za trećinu), a najviše su porasli novougovoreni depoziti ročnosti između jedne i dvije godine (135%). Kamatne

stope na depozite po viđenju nefinancijskih poduzeća, kao i stanovništva, nisu značajno mijenjane bez obzira na valutu u kojoj se drže.

Rast kamatnih stopa na depozite u prosjeku se nije prenio na kredite, a nekim tržišnim segmentima, čak je došlo i do pada kamatnih stopa. Kamatne stope na ostale i stambene kredite su u lipnju 2023. godine gotovo iste kao i u ožujku, 5,7% i 4% respektivno, s time da je povećana potražnja za prvom grupom kredita, dok potražnja za stambenim kreditima, koji su u prosjeku duže ročnosti od ostalih kredita, stagnira (mjereno novougovorenim kreditima).²¹

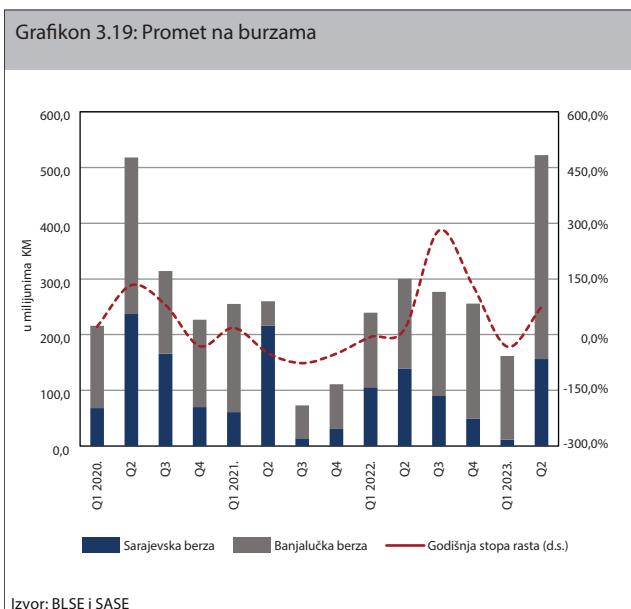
Tijekom sva tri mjeseca izvještajnoga razdoblja kamatna stopa na novoodobrene kredite nefinancijskih poduzeća bila je na razini od 4% i niža je za 22 b.b. u odnosu na ožujak tekuće godine. Samo u novim ugovorima o kreditu sa razdobljem fiksacije kamatne stope iznad pet godina kamatne stope su porasle (za oko 50 b.b.). Međutim, u ugovorima sa promjenjivom kamatnom stopom i razdobljem fiksacije kamatne stope do godinu dana kamatna stopa je na tromjesečnoj razini smanjena (za 30 b.b.). U ovome tržišnom segmentu nastavljen je i trend pada udjela ovih novoodobrenih kredita (Grafikon 3.18), vjerovatno zbog averzije prema riziku od rasta kamatnih stopa. Nakon tri uzastopna tromjesečja pada, porasla je razina ukupnih novoodobrenih kredita nefinancijskim poduzećima, a značajan rast bilježe jedino ugovori sa razdobljem fiksacije kamatne stope od jedne do pet godina. Neki od razloga stagnacije ili pada kamatnih stopa na tromjesečnoj razini u izvještajnome razdoblju, a koji su prisutni već određeno vrijeme, mogli bi se pronaći u velikoj razlici između nominalnih i efektivnih kamatnih stopa u sektoru stanovništva, te visokoj likvidnosti banaka (mjereno viškom rezervi) i nekamatonosnom višku rezervi, vezano za sektor nefinancijskih poduzeća.

²¹ U dijelu biltena koji se odnosi na kamatne stope potražnju mjerimo sa aspekta novougovorenih kredita, a ne na temelju ankete o kreditnoj aktivnosti banaka.

3.4 Burze

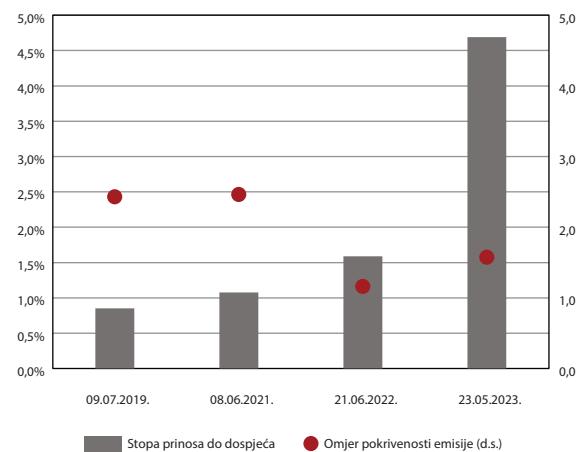
U drugome tromjesečju, na burzama je ostvaren najveći promet u zadnjih osam godina funkciranja finansijskih tržišta u Bosni i Hercegovini. Visina prometa, 522 milijuna KM (Grafikon 3.19), kao i njegov tromjesečni rast (222%), posljedica su kombinacije baznoga efekta, emisija javnoga duga Federacije Bosne i Hercegovine nakon dugotrajnog izostanka emisija javnoga duga i potrebe Republike Srpske da novom emisijom dugoročnoga duga izmiri veliki dio obveza koje su dospjevale u lipnju. Naime, Republika Srpska je u lipnju 2018. godine izdala petogodišnje obveznice na Bečkoj burzi u ukupnoj vrijednosti od 168 milijuna EUR i veliki dio ovih obveza izmiren je sredstvima prikupljenim novom emisijom petogodišnjih obveznica u izvještajnome razdoblju. S druge strane, nakon emisije obveznica u srpnju prošle godine Federacija Bosne i Hercegovine se tek u travnju ove godine prvi put ponovno pojavila na Sarajevskoj burzi i tijekom tri mjeseca izvršila pet emisija javnoga duga.

Emisije Federacije Bosne i Hercegovine sa aspekta ročnosti bile su izuzetno raznolike i izvršene su u pet ročnih segmenata. Izvršena je po jedna emisija šestogodišnjih i dvanaestomjesečnih trezorskih zapisa, a na tržištu obveznica novi javni dug ročno je diverzificiran na pet, sedam i deset godina. Približno isti iznos emitiran je na kratak i dug rok, a dobra finansijska pozicija ovoga entiteta potvrđena je skoro dvostruko većom potražnjom za emisijama u odnosu na prošlu godinu. Također, potražnja za sedmogodišnjim obveznicama, mjerena obujmom pristiglih i prihvaćenih ponuda, bila je dvostruko veća u odnosu na prošlu godinu. Očekivano, stope prinosa do dospjeća i na kratkoročnomet i na dugoročnomet tržištu javnoga duga su porasle, a visok ročni rizik²² najviše je podigao stopu prinosa do

dospjeća na tržištu desetogodišnjih obveznica (Grafikon 3.20). U uvjetima relativno visoke potražnje za emisijom (omjer pokrivenosti od 1,57) i visokoga raspona između maksimalne i minimalne stope prinosa do dospjeća koju su na dražbi ponudili ulagači (1,8 p.b.), stopa prinosa do dospjeća na ovu emisiju desetogodišnjih obveznica je, u usporedbi sa emisijom od prije godinu dana, porasla za 310 baznih poena.

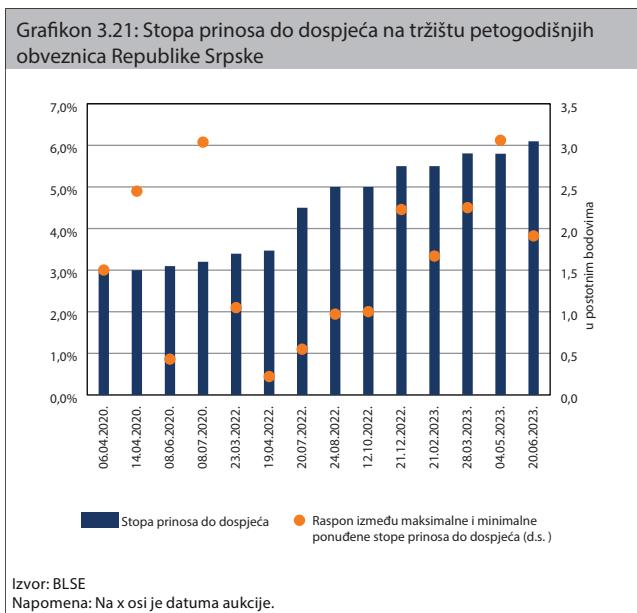
Grafikon 3.20: Stopa prinosa do dospjeća na tržištu desetogodišnjih obveznica Federacije Bosne i Hercegovine

Emisija petogodišnjih obveznica Republike Srpske u vrijednosti od 210 milijuna KM izvršena na kraju lipnja (Grafikon 3.21) najveća je u povijesti finansijskoga tržišta Bosne i Hercegovine. Stopa prinosa u zadnje četiri dražbe petogodišnjih obveznica formirala se na razini od oko 6%, u ovoj najvećoj emisiji na domaćem tržištu bila je 6,1%. Ranije visoki raspon između ponuđene maksimalne i minimalne stope prinosa, koji je signalizirao postojanje relativno visoke razlike u percepciji tržišnoga rizika, u zadnjoj emisiji petogodišnjih obveznica je smanjen (više na temu emisije petogodišnjih obveznica RS vidjeti u tekstnome okviru). Pored emisije petogodišnjih obveznica u lipnju, prethodno je u svibnju izvršena još jedna, a emitirane su i dvije emisije šestomjesečnih trezorskih zapisa, te jedna emisija dvomjesečnih trezorskih zapisa. Uspješnost emisija (ostvareni iznos emisije u odnosu na planirani iznos emisije) je varirala od 0,83 (svibanjska emisija petogodišnjih obveznica) do 1,8 i 2,2 u lipanjskim emisijama šestogodišnjih trezorskih zapisa, implicirajući visoku razinu potražnje za likvidnim sredstvima od strane proračuna Republike Srpske. U odnosu na prethodno tromjesečje ne vidi se neka izražena promjena kratkoročne stope prinosa, ali na godišnjoj razini ta je razlika 135 baznih poena. Za potrebe financiranja proračuna Republike Srpske, koji je u 2023. godini projiciran na 5,4 milijarde KM, a u koje ulazi i planirano zaduženje od 1,08 milijardi KM, u drugome tromjesečju prikupljeno je ukupno 333,3 milijuna KM.

²² Na finansijskome tržištu sa aspekta ročnosti, u uvjetima normalne krvulje prinosa, za ulagača je uvijek rizičnija kupovina emisija

duže ročnosti (ročni rizik), pa tržište kao kompenzaciju za vezivanje sredstava na duži rok zahtijeva višu stopu prinosa do dospjeća.

Indeksi na tržištu dionica na obje burze prošli su kroz proces korekcija, ali koja je veća na Banjalučkoj, nego na Sarajevskoj burzi. Glavni burzovni indeks BIRS je samo u zadnjih mjesec dana izvještajnoga razdoblja smanjen za skoro 5% (svibanj – lipanj 2023. godine), a ukupno tromjesečno smanjenje BIRS-a je 7,6%. Glavni uzrok pada tržišta dionica u Republici Srpskoj je odluka skupštine dioničara Mtel Banjaluka da prvi put nakon više od deset godina ne isplati svu neto dobit dioničarima u obliku dividende. Vrijednost SASX 30, vodećeg burzovnoga indeksa na SASE je blago korigirana i gotovo ista, kao i tri mjeseca ranije, a BIFX je na tromjesečnoj razini manji za 1,3%.

Tekstni okvir 2: Emisija petogodišnjih obveznica Republike Srpske u lipnju 2023. godine

Republika Srpska je 20. lipnja 2023. godine izvršila najveću do sada emisiju javnoga duga u povijesti domaćih burzi. Nominalna vrijednost emisije od 210 milijuna KM u potpunosti je prodana po stopi prinosa do dospjeća na primarnome tržištu, koja je jednaka kuponskoj kamatnoj stopi (6,1%), a na strani potražnje ostalo je nerealizirano oko 14,3 milijuna KM. Prikupljenim sredstvima Republika Srpska je izmirila jedan dio obveza proračuna nastao na temelju emisije obveznica u vrijednosti od 168 milijuna EUR, izvršenoj prije pet godina u Beču. Ove dvije emisije petogodišnjih obveznica odvijale su se u bitno drugačijem bh. makroekonomskom okružju, a razlike su postojale i u elementima javnih ponuda obveznica. Ako se po strani stavi veličina emisije i mjesto emisije, osnovne razlike u javnoj ponudi ovih obveznica mogu se podijeliti u dvije grupe. Prva grupa razlika odnosi se na likvidnost bh. gospodarstva i visinu stope prinosa do dospjeća na primarnome tržištu. Druga grupa razlika u ove dvije emisije obveznica tiče se fiskalne pozicije Republike Srpske, načina otplate kreiranoga javnog duga i tražnje za emisijama petogodišnjih obveznica. Likvidnost bh. gospodarstva u 2018. godini bila je na nižoj razini nego ove godine. U poređenju sa

lipnjem 2018. godine, u lipnju ove godine višak rezervi bh. banaka viši je za 10%, a depoziti bh. rezidenata, koji su i postojeći i potencijalni ulagači u javni dug, veći su za 43%. Udio likvidnih sredstava u ukupnoj aktivi je neizmjenjen (29%), ali usporedivo podaci o lošim kreditima ukazuju na njihov pad u 2023. godini (4,2%), u usporedbi sa razdobljem 2000.–2022. (5,8%)²³, implicirajući, kvalitativno promatrano, bolju poziciju likvidnosti banaka. I pored, u prosjeku, bolje likvidnosti bh. bankarskoga sektora, koji je glavni ulagač u javni dug entiteta, ovogodišnja stopa prinosa do dospjeća na primarnome tržištu na petogodišnje prinose Republike Srpske (6,1%) je iznad stope prinosa do dospjeća na primarnome tržištu koja je ostvarena tijekom bečke emisije petogodišnjih obveznica (4,75%). Od kraja 2011., ECB je vodila ekspanzivnu monetarnu politiku, a od 2015. godine, ona je, obzirom da su referentne kamatne stope ECB-a negativne, bila izuzetno ekspanzivna.²⁴ Povoljni uvjeti za javno zaduživanje na međunarodnome tržištu u 2018. godini prenijeli su se i na tržište javnoga duga bh. entiteta, koji su se tijekom 2018. godine na domaćemu tržištu financirali na pet godina po stopi prinosa do dospjeća na primarnome tržištu od 0,9% (FBiH) do 3,8% (RS). Pored toga, prije pet godina u odluci o dugoročnome zaduživanju Republike Srpske, maksimalna kamatna stopa po kojoj se Republika Srpska mogla zadužiti kod domaćih i ino kreditora bila je 6%²⁵ i nije bila promjenjiva. U odluci o dugoročnome zaduživanju iz 2023. godine, maksimalna kamatna stopa na dugoročni dug i na domaćemu i na ino tržištu vezana je za vrijednost Euribora, koji je na kraju lipnja 2023. godine bio za 431 b.b. viši u odnosu na razinu od prije pet godina.²⁶ Visina stope prinosa do dospjeća na primarnome tržištu determinirana je i fiskalnom pozicijom Republike Srpske, koja je za ovih pet godina bitno promijenjena. U 2018. godini evidentiran je proračunski deficit u iznosu od 0,5% BDP²⁷, uz dugoročno zaduživanje od 540 milijuna KM, a tijekom 2023. godine očekuje se proračunski deficit od 2,6%²⁸, ali uz dugoročno zaduživanje od 1,08 milijardi KM. U 2022. godini, godinu dana uoči dospjeća obveznica emitiranih u Beču, otplaćeno je 570 milijuna

²³ Od 2020. godine, banke, u skladu sa novom regulativom, isknjižavaju loše kredite koji zadovoljavaju propisane kriterije, iz bilance banaka.

²⁴ Od srpnja 2022. godine, ECB vodi restiktivnu monetarnu politiku.

²⁵ Odluka o dugoročnome zaduživanju Republike Srpske za 2018. godinu (SG RS 114/17).

²⁶ Svake godine, u razdoblju usvajanja proračuna, Narodna skupština RS donosi odluku o dugoročnome zaduživanju. U odluci za 2023. godinu (SG RS 112/2023) postavljeni su okvirni uvjeti za zaduživanje koji se tiču maksimalne kamatne stope, ročnosti duga i načina otplate. Na temelju ove odluke, maksimalna kamatna stopa na dugoročni dug dobiva se kao zbroj vrijednosti šestomjesečnoga ili dvanaestomjesečnoga Euribora i fiksne marže od 4% (domaći kreditori), 5,5% (međunarodne finansijske organizacije) i 7,5% (strana finansijska tržišta). Prema vrijednosti dvanaestomjesečnoga Euribora na kraju lipnja 2023. godine (4%), usvojena metod obračuna kamatne stope daju maksimalne kamatne stope od 8%, 9,5% i 11,5%.

²⁷ U razdoblju od 2018. godine do 2022. godine, najveći proračunski manjak registriran je tijekom masovnih intervencija proračuna u prvoj godini pandemije korone. Rast javne potrošnje i pad javnih prihoda povećali su proračunski manjak u 2020. godini na 5,6% BDP, ali već u narednoj godini on je smanjen na 0,8% BDP.

²⁸ Vlada Republike Srpske. Dokument okvirnoga proračuna Republike Srpske za razdoblje 2024–2026.

KM javnoga duga, u 2023. godini planirana je otplata 1,2 milijarde KM, a i u naredne dvije godine ovaj iznos će biti na razini od oko 1 milijarde KM.

Dvije su temeljne odrednice potražnje za lipanjskom emisijom petogodišnjih obveznica Republike Srpske. Pored visoke kuponske kamatne stope (6,1%), u usporedbi sa kuponskom kamatnom stopom na petogodišnji dug Federacije Bosne i Hercegovine (2,95%)²⁹, tu je otplatni plan. Način otplate ovoga duga razlikuje se od onoga od prije pet godina. U emisiji iz 2018. godine, dug se nije otplaćivao svake godine, nego tek na kraju dospijeća obveznice (eng. balloon payment)³⁰. U 58. emisiji obveznica (210 milijuna KM, lipanj 2023. godine) tijekom četiri godine vrši se otplata po 10% glavnice duga, a na kraju pete godine dospijeva 60% glavnice duga. Potražnja za emisijama petogodišnjih obveznica Republike Srpske u 2023. godini je niža, ne samo u usporedbi sa 2018. godinom, nego i u usporedbi sa cijelim razdobljem 2018. – 2022. godina.³¹ U prosjeku u navedenome petogodišnjem razdoblju potražnja za obveznicama bila je za 68% veća od ponude obveznica, a u 2023. godini (do 30. lipnja) razlika je samo 17%. Ako se isključi prva obveznica emitirana u ovoj godini (55. emisija obveznica Republike Srpske od 21. veljače 2023. godine) potražnja za petogodišnjim obveznicima u prosjeku za samo 5% nadmašuje ponudu petogodišnjih obveznica Republike Srpske. Od identificiranih pet razlika između emisija petogodišnjih obveznica Republike Srpske iz lipnja 2018. i lipnja 2023. godine, za RS je djelomično povoljna samo jedna, likvidnost domaćega gospodarstva, dok su ostale četiri razlike gospodarski nepovoljne za upravljanje javnim dugom RS.

²⁹ Istoga dana kada je Republika Srpska izvršila emisiju petogodišnjih obveznica nominalne vrijednosti 210 milijuna KM, emisiju je izvršila i Federacija Bosne i Hercegovine. Stopa prinosa do dospijeća na ovu emisiju (2,961%) bila je neznatno viša od kuponske kamatne stope.

³⁰ Na isti način konstruiran je i amortizacijski plan za otplatu emisije Republike Srpske u Londonu (300 milijuna EUR, pet godina, kuponska kamatna stopa 4,75%, stopa prinosa do dospijeća 5%).

³¹ Potražnju iskazujemo preko omjera vrijednosti pristiglih ponuda za kupovinu obveznica i prihvaćenih ponuda za kupovinu obveznica.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Vanjski sektor

4. VANJSKI SEKTOR

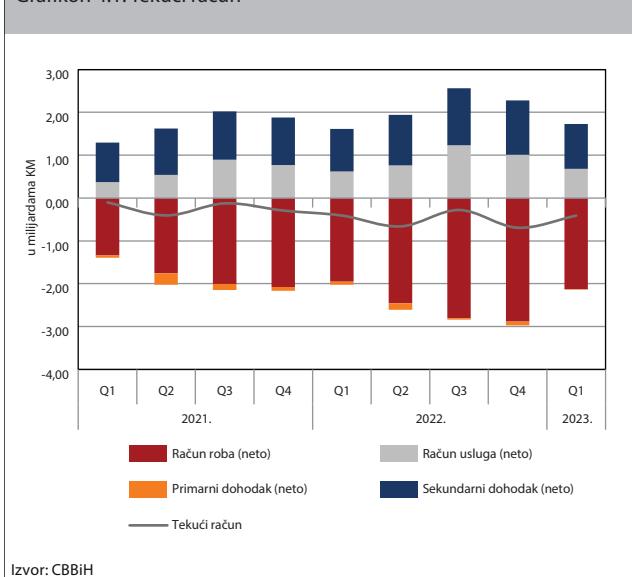
4.1 Platna bilanca

U prvome tromjesečju 2023. godine, kad je platna bilanca Bosne i Hercegovine u pitanju, nije bilo značajnijih promjena u usporedbi sa istim razdobljem prethodne godine. Rast manjka na računu roba kompenziran je rastom viška na računu usluga i doznakama iz inozemstva. Nominalni rast BDP-a, potaknut inflacijskim pritiscima, utjecao je na pad manjka tekućega računa izraženog u postocima BDP-a.

4.1.1 Tekući i kapitalni račun

Manjak tekućega računa u prvome tromjesečju 2023. godine iznosi je 410,5 milijuna KM, što predstavlja godišnji rast od 0,5%. Godišnji rast vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene doveo je do rasta robnoga manjka, uslijed nešto viših stopa rasta uvoza u usporedbi sa izvozom, ali i pozicije Bosne i Hercegovine kao neto uvoznika roba. Manjak na računu roba kompenziran je priljevima na računu usluga kao i doznakama iz inozemstva (Grafikon 4.1). U promatranome razdoblju je, uslijed nominalnoga rasta BDP-a, došlo do pada vrijednosti manjka tekućega računa izraženog u procentima BDP-a na razinu od 3,6%, što je za 43 b.b. manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

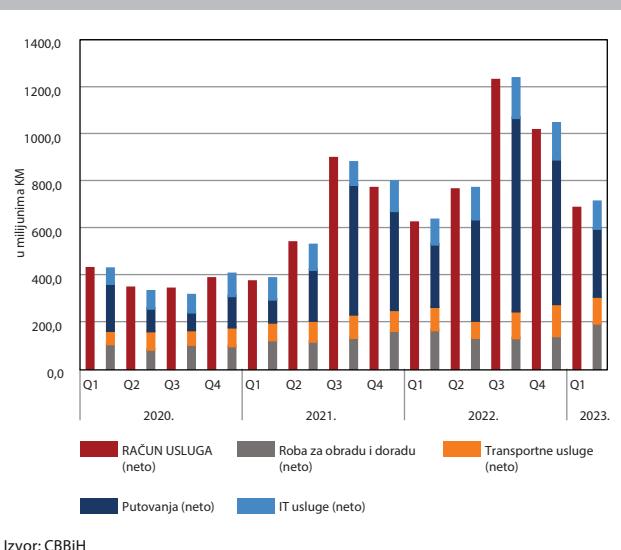
Grafikon 4.1: Tekući račun

Neto priljevi na računu usluga u prvome tromjesečju tekuće godine iznosi su 683,0 milijuna KM, što predstavlja godišnji porast od 10,1%. Najveći udjel u ukupnim neto priljevima na računu usluga imali su priljevi na temelju potrošnje stranih turista, na koje se odnosi 42,3% ukupnih priljeva, a značajan doprinos imali su i priljevi na temelju obrade i dorade robe (Lohn poslovi) kao i transportne usluge (Grafikon 4.2). Neto priljevi na temelju potrošnje stranih turista u prvome tromjesečju

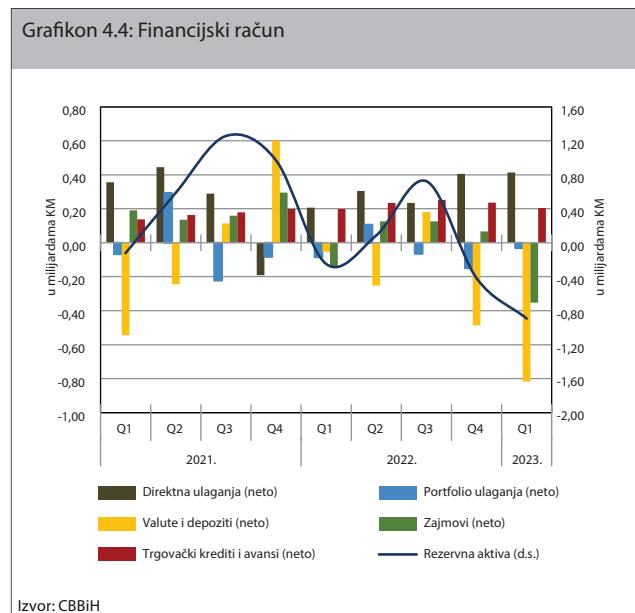
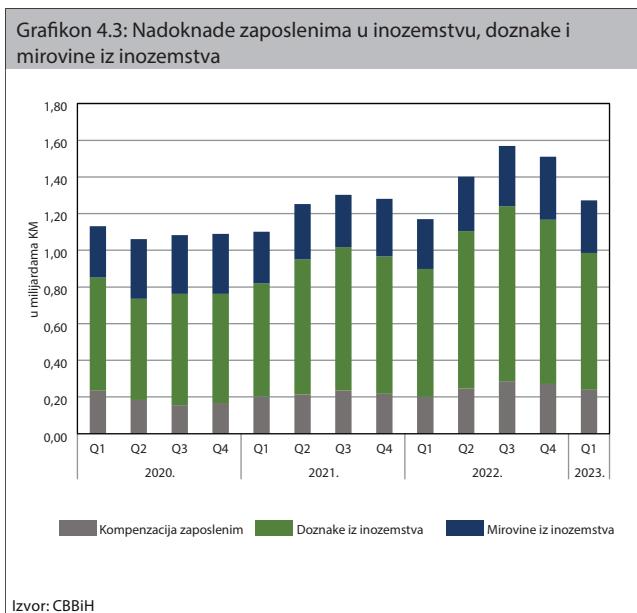
2023. godine iznosili su 288,9 milijuna KM, što predstavlja godišnji porast od 9,3%. Trend porasta ove vrste priljeva nastavljen je i u drugome tromjesečju 2023. godine, kada je zabilježeno 36,7% više noćenja stranih turista nego prethodne godine. Unatoč skromnemu obujmu industrijske proizvodnje u razvijenim zemljama, neto priljevi na temelju Lohn poslova u prvome tromjesečju zabilježili su godišnji porast od 16,9%. Rast vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene utjecao je na neto priljeve na temelju transportnih usluga koji su u prvome tromjesečju zabilježili godišnji porast od 14,4%. U prvome tromjesečju također je nastavljen trend porasta neto priljeva na temelju IT usluga po stopi od 10,1%.

Grafikon 4.2: Račun usluga u platnoj bilanci

U prvome tromjesečju 2023. godine zabilježen je negativan saldo na računu primarnog dohotka u iznosu od 5,6 milijuna KM. Rashodi na temelju ulaganja iznosi su 262,5 milijuna KM, od čega se najveći dio odnosi na rashode na temelju izravnih stranih ulaganja. Nadoknade zaposlenima u inozemstvu u promatranome razdoblju iznose su 239,5 milijuna KM, što predstavlja godišnji porast od 39,2 milijuna KM.

Dozvake iz inozemstva, priljevi na računu sekundarnoga dohotka koji pokrivaju značajan dio manjka tekućega računa, u prvome tromjesečju tekuće godine iznose su 746,3 milijuna KM, što predstavlja godišnji porast od 7,0%. Također, u promatranome razdoblju i mirovine iz inozemstva zabilježile su godišnji porast od 5,0%.

4.1.2 Financijski račun

U prvome tromjesečju 2023. godine, na financijskom računu zabilježen je priljev sredstava u iznosu od 319,4 milijuna KM. Manjak na tekućem računu najvećim dijelom financiran je smanjenjem rezervne aktive i izravnim stranim ulaganjima (Grafikon 4.4). Neto odljevi na temelju izravnih stranih ulaganja u prvome tromjesečju iznosi su 413,1 milijun KM, od čega se više od polovice odnosi na reinvestiranu zaradu, a manji dio na ulaganja u kapital poduzeća i dužničke instrumente. U promatranome razdoblju, na temelju portfeljnih ulaganja zabilježen je neto odljev sredstava u iznosu od 32,2 milijuna KM kao rezultat ulaganja poduzeća iz financijskoga sektora u dužničke vrijednosne papire. U okviru ostalih ulaganja zabilježeni su značajni neto odljevi sredstava na temelju valuta i depozita i pozajmica. Naime, kao rezultat povećanja aktive praćene smanjenjem pasive banaka došlo je do odljeva sredstava u iznosu od 818,0 milijuna KM.

Pored bankarskoga sektora, na istome temelju zabilježen je i odljev u sektoru ostalih financijskih institucija kao i nefinansijskih poduzeća. U istome razdoblju, došlo je do odljeva sredstava na temelju pozajmica, a kao posljedica povećanja aktive banaka i smanjenja pasive vezane za otplatu dugoročnih pozajmica sektora opće vlade i nefinansijskih poduzeća.

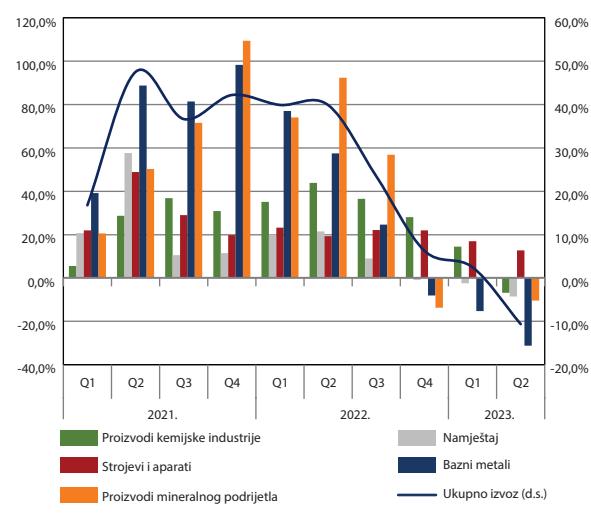
Neto odljevi na temelju trgovačkih kredita i akontacija u prvome tromjesečju iznosi su 205,1 milijun KM i za 7,4 milijuna KM veći su u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U promatranome razdoblju zabilježeno je smanjenje rezervne aktive u iznosu od 894,3 milijuna KM. Podaci za drugo tromjeseče ukazuju na povećanje deviznih rezervi od 110,6 milijuna KM.

4.2 Vanjska trgovina

U drugome tromjesečju 2023. godine došlo je do pada vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, s time što je pad bio izraženiji na strani izvoza kao posljedica smanjenja potražnje za bh. robom u zemljama glavnim trgovinskim partnerima (Grafikoni 4.5 i 4.6). Pored visokih vrijednosti iz baznoga razdoblja, značajan utjecaj na godišnji pad vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene imale su i burzovne cijene baznih metala i energenata, koje su u tekućoj godini bile značajno niže u odnosu na prethodnu, kada su zabilježile ogroman skok uslijed ratnih zbivanja u Ukrajini. Izraženija kontrakcija na strani izvoza u odnosu na uvoz, utjecala je na produbljivanje vanjskotrgovinskoga robnog manjka, obzirom na položaj Bosne i Hercegovine kao neto uvoznika robe na međunarodnome tržištu. Pokrivenost uvoza izvozom u drugome tromjesečju iznosila je 60,5%, što predstavlja smanjenje od 426 b.b. u odnosu na isto tromjeseče prethodne godine.

U razdoblju travanj-lipanj 2023. godine, iz Bosne i Hercegovine izvezeno je robe u vrijednosti od 4,28 milijardi KM, što predstavlja godišnji pad vrijednosti od 10,7%. Godišnji pad vrijednosti ukupnoga izvoza posljedica je pada vrijednosti izvoza većine najznačajnijih izvoznih grupa proizvoda, uslijed pada potražnje na tržištima glavnih trgovinskih partnera, ali i pada cijena burzovnih roba na međunarodnome tržištu (Grafikon 4.5). Najznačajniji pad vrijednosti izvoza zabilježili su bazni metali (31,2%), proizvodi mineralnoga podrijetla (dominantno električna energija i ugljen) 10,5%, namještaj (8,6%) i proizvodi kemijske industrije (6,8%). S druge strane, izvoz strojeva i aparata u promatranome razdoblju zabilježio je godišnji porast od 12,8%.

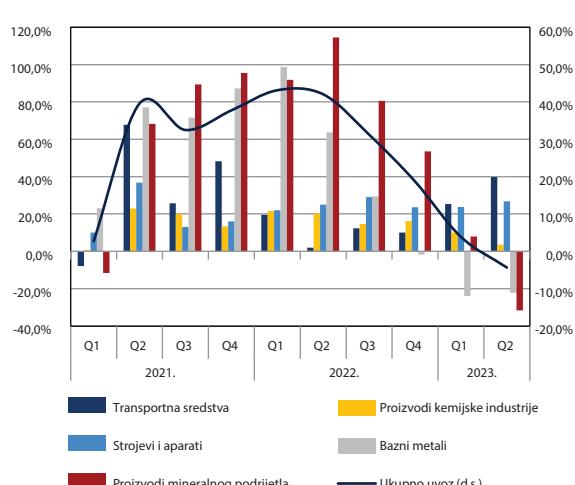
Grafikon 4.5: Godišnje promjene vrijednosti izvoza po grupama proizvoda

Izvor: CBBiH

U drugome tromjesečju vrijednost uvezene robe u Bosnu i Hercegovinu iznosila je 7,08 milijardi KM, što je za 4,4% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine (Grafikon 4.6). Uvoz baznih metala, prvenstveno željeza, čelika i aluminija i njihovih proizvoda, zabilježio je godišnji pad vrijednosti od 31,7%, dok su proizvodi mineralnoga podrijetla, prvenstveno nafta i naftni derivati zabilježili pad od 4,4%. S druge strane, transportna sredstva zabilježila su rast vrijednosti uvoza od 39,9%, strojevi i aparati 26,7% i proizvodi kemijske industrije 3,6%.

Grafikon 4.6: Godišnje promjene vrijednosti uvoza po grupama proizvoda

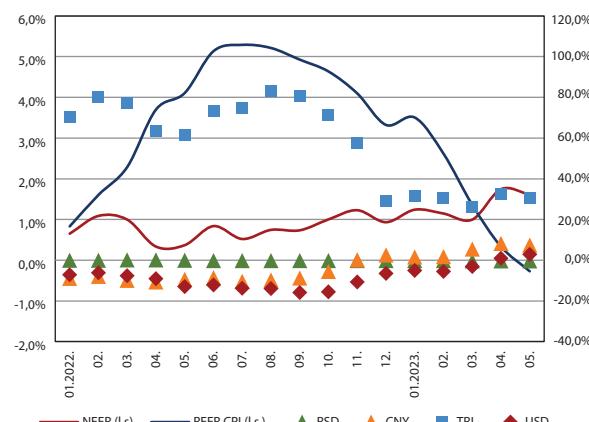
Izvor: BHAS

4.3 Nominalni i realni efektivni tečaj KM

Nominalni efektivni tečaj (NEER) u svibnju je zabilježio aprecijaciju od 1,6% (Grafikon 4.7). Aprecijacija NEER-a je najvećim dijelom prouzročena značajnom nominalnom aprecijacijom EUR, naše sidrene valute, prema turskoj liri koja je u svibnju, na godišnjoj razini, iznosila 30,6%. Sa druge strane, realni efektivni tečaj (REER), gdje je indeks potrošačkih cijena korišten kao deflator, u svibnju je zabilježio godišnju deprecijaciju od 0,3%. Deprecijacija REER-a posljedica je prosječno viših stopa inflacije u zemljama glavnim trgovinskim partnerima u odnosu na Bosnu i Hercegovinu, a prvenstveno u Turskoj, Srbiji, Hrvatskoj i Italiji.

Treba napomenuti kako su posljednji raspoloživi podaci o deviznome tečaju revidirani uključivanjem u obračun dodatnih valuta značajnih trgovinskih partnera kao i pondera, što nije utjecalo na sam trend nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja, ali jeste na njihovu razinu, posebno na razinu REER-a u razdoblju značajnih inflacijskih pritisaka.

Grafikon 4.7: Godišnje promjene u deviznome tečaju KM

Izvor: CBBH

Napomena : Podaci o deviznom tečaju su revidirani uključivanjem u obračun valuta Indije, Španjolske i Slovačke kao i ažuriranjem pondera

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

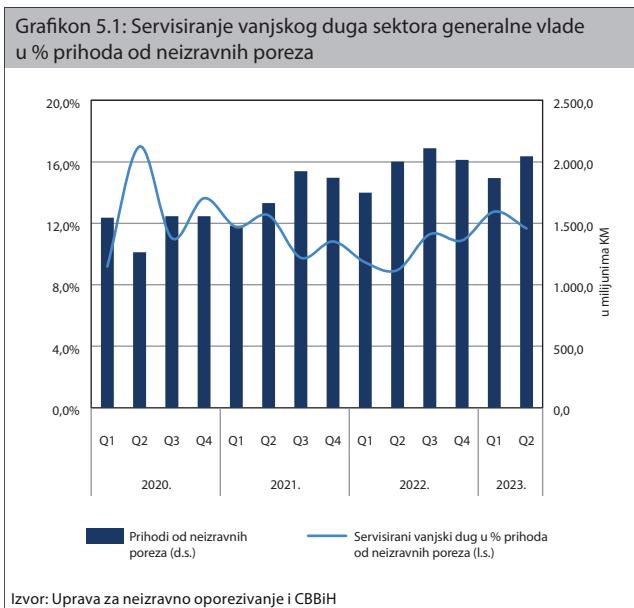
Vladine financije

5. VLADINE FINANCIJE

Nastavljen je rast prihoda od neizravnih poreza koji su u značajnoj mjeri posljedica rasta cijena, a koji su uglavnom korišteni za financiranje tekuće potrošnje i refinanciranje dospjelih obveza. Vlada Republike Srpske na domaćem tržištu kapitala zadužila se do sada najvećim iznosom kako bi servisirala dio obveza na temelju dospijeća obveznica izdatih na Bečkoj burzi prije pet godina (pogledati tekstni okvir iznad). U srednjemu i dugomu roku bi intenzitet državne potrošnje mogao biti ograničen visinom javnoga duga, kao i dospijećem servisiranja obveza, a što će dodatno smanjiti fiskalni prostor za financiranje kapitalnih projekata. Pored toga, politička situacija i dalje ne ide u prilog ulaganju u kapitalne projekte i druga javna ulaganja.

5.1 Vladine financije

U drugome tromjesečju 2023. godine servisirano je ukupno 238,3 milijuna KM na temelju vanjskoga duga sektora opće vlade, što uz značajan rast prihoda od neizravnih poreza u nominalnome iznosu predstavlja stabilno izvršavanje planiranih obveza sektora opće vlade na ovom temelju (Grafikon 5.1).

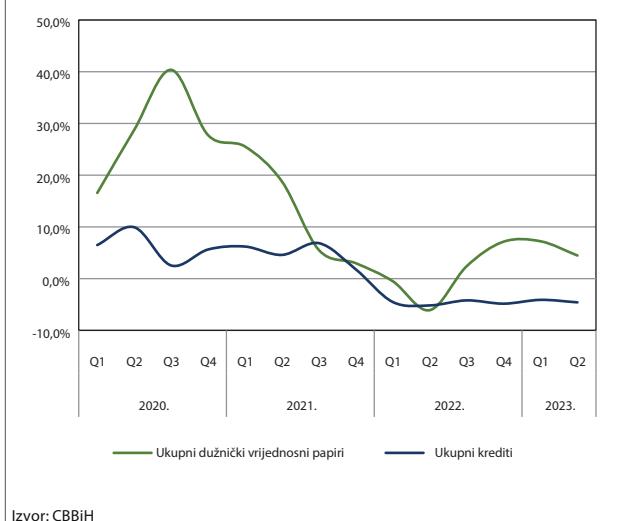

U drugome tromjesečju tekuće godine vlade entiteta izvršile su značajna nova zaduženja na domaćem tržištu kapitala. Vlada Republike Srpske emitirala je 210 milijuna KM uz kamatnu stopu od 6,1% godišnje na razdoblje od pet godina, a čija sredstva je iskoristila kao dio financiranja obveza na temelju dospijeća otplate duga na Bečkoj burzi na temelju obveznica izdatih 2018. godine u ukupnom iznosu od 327 milijuna KM. Kako je dug na Bečkoj burzi otplaćen uglavnom sredstvima prikupljenim na domaćem tržištu kapitala, došlo je samo do valutne reklassifikacije tj. smanjenja iznosa duga u stranoj valuti i povećanja u domaćoj valuti kod poslovnih

banaka, a izloženost bankarskoga sektora prema sektoru vlade nije značajno promijenjena i u granicama je uobičajenoga (8,2% ukupne aktive bankarskoga sektora u Bosni i Hercegovini), (Grafikon 5.2).

Što se tiče javnih ulaganja, koje su prema Globalnom fiskalnom okviru za razdoblje 2023-2025. u 2023. godini planirane u iznosu od 1,54 milijardi KM, zbog političkih izazova u zemlji došlo je do otkazivanja određenih projekata i ulaganja (oko 200 milijuna KM), što u budućnosti može imati negativne implikacije na realizaciju projekata javnih ulaganja.

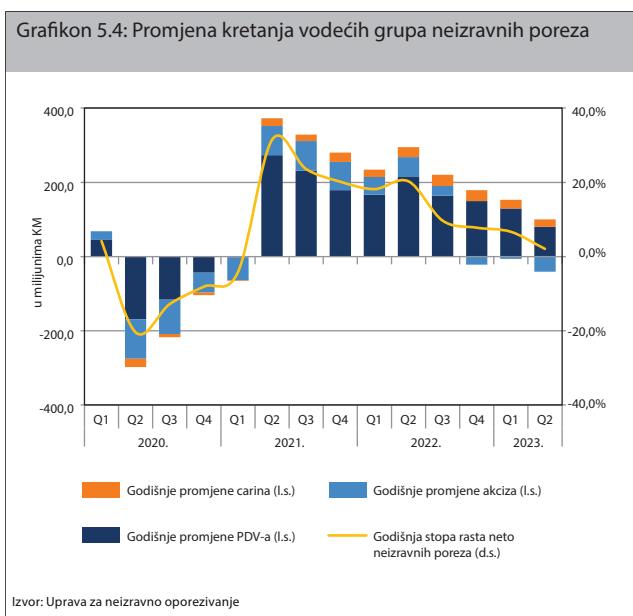
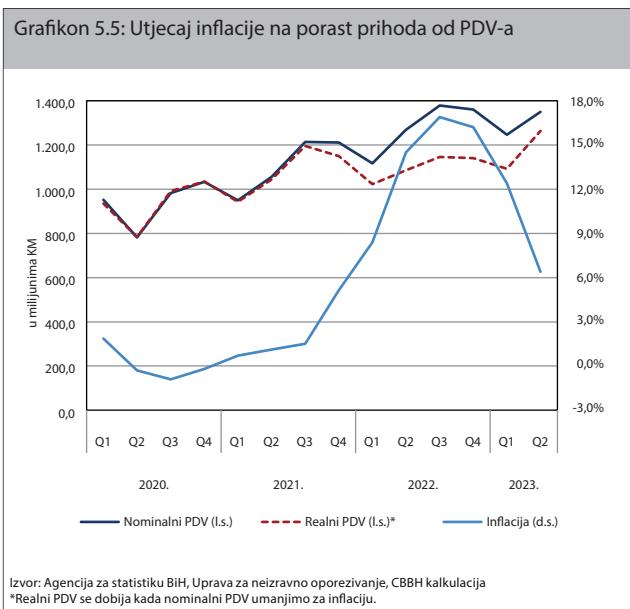
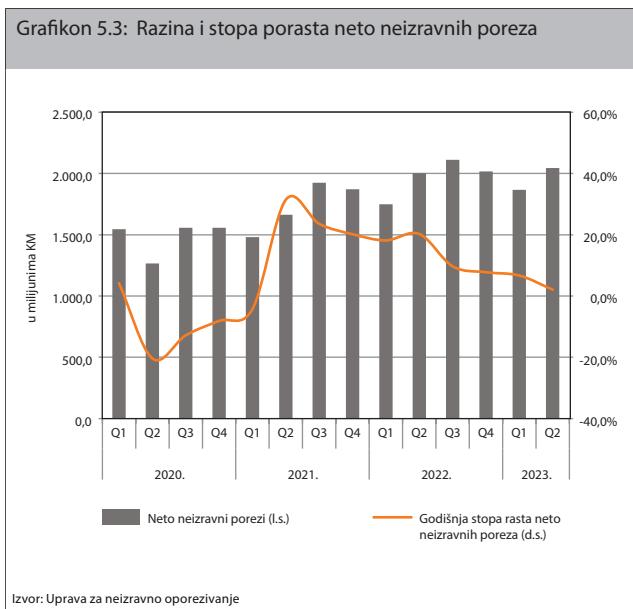
Grafikon 5.2: Zaduženost generalne vlade kod komercijalnih banaka, godišnje promjene

5.2 Porezni prihodi

U drugome tromjesečju 2023. godine nastavljeni su pozitivni trendovi naplate prihoda od neizravnih poreza na godišnjoj razini. Iako je u drugome tromjesečju došlo do slabljenja inflacijskih pritisaka, inflacija i dalje ima značajan utjecaj na rast prihoda, uz oporavak osobne potrošnje i porast turizma. Na tromjesečnoj razini sve vrste prihoda od neizravnih poreza zabilježile su porast u ukupnom iznosu od 176,8 milijuna KM. U navedeno razdoblju prikupljeno je ukupno 2,04 milijardi KM prihoda na temelju neizravnih poreza. Na godišnjoj razini, zabilježen je porast prihoda od neizravnih poreza (41,6 milijuna KM ili 2,1%) (Grafikoni 5.3 i 5.4).

Najizraženiji porast prihoda na godišnjoj razini u nominalnom iznosu bio je na temelju PDV-a (80,6 milijuna KM), kao rezultat oporavka osobne potrošnje ali i zbog učinaka inflacije (Grafikon 5.5).

Nastavljen je trend smanjenja inflacije, i na kraju drugoga tromjesečja 2023. godine inflacija je bila jednoznamenasta i iznosila je 6,4%. Kao rezultat manjega porasta opće razine cijena, smanjena je porezna osnovica za obračun PDV-a. Slijedom navedenoga, u drugome tromjesečju 2023. godine naplaćeno je 86,4 milijuna KM (6,4%) više u nominalnom iznosu na temelju PDV-a.

Izmjene porezne politike

U lipnju 2023. godine Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH usvojio je Prijedlog zakona o dopuni Zakona o PDV-u, a koji se odnosi na ukidanje PDV-a na doniranu hranu. Navedene izmjene zakona trebale bi stupiti na snagu u roku od dva mjeseca od njegova donošenja. Uvođenje nulte stope na doniranu hranu predstavlja potporu socijalno ugroženim kategorijama. Također, došlo je do uvođenja novoga načina plaćanja trošarina na duhanske prerađevine.

Naime, novi način podrazumijeva plaćanje trošarina prilikom uvoza duhanskih prerađevina, umjesto plaćanja trošarina prilikom preuzimanja trošarskih markica. Navedena promjena načina plaćanja trošarina izvršena je zbog prilagođavanja carinskim procedurama. Zbog navedene promjene naplate trošarina, prema podacima Uprave za neizravno oporezivanje³², došlo je do jednokratnoga pada prihoda od trošarina (razdoblje veljača-travanj) u iznosu od prosječne mjesecne naplate na temelju trošarina.

³² http://www.oma.uino.gov.ba/bilteni/Oma_Bilten_hr_217_218.pdf

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Statističke tablice

6. STATISTIČKE TABLICE

Napomene uz tablice 9, 10, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23 i 24.

Od 1. srpnja 2017. godine je nastupila statusna promjena pripajanja supsidijarnog društva UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo društvu UniCredit Bank d.d. Mostar. U skladu s tim UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo prestaje postojati zaključno sa 30. lipnjem 2017. godine a podaci pripojenog društva se iskazuju u sklopu izvješća UniCredit Bank d.d. Mostar, počevši od izvješća za srpanj 2017. godine.

Revidirani podaci za razdoblje siječanj 2006. – studeni 2015. godine su bazirani na aktivnoj podbilanci banaka s većinskim državnim kapitalom iz Federacije BiH, pri čemu je isključena pasivna podbilanca. Kroz ovu dopunu statistike korisnicima se pruža veća analitička korisnost podataka i objektivni pokazatelji o trenutačnom poslovanju banaka u BiH. Pasivna podbilanca sadrži obveze po inozemnim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. ožujka 1992. godine, i ne odslikava aktualno poslovanje banke, te će oву podbilancu u procesu privatizacije preuzeti Ministarstvo financija FBiH u skladu sa Zakonom o početnoj bilanci banaka i Zakonom o privatizaciji, kao što je urađeno za prethodno privatizirane banke. Izvršena revizija je u najvećoj mjeri utjecala na smanjenje kredita javnim poduzećima u stranoj valuti, smanjenje strane pasive, na smanjenje ostalih stavki aktive i pasive po osnovi stare devizne štednje, a u znatno manjim iznosima na stave kredita vlasti entiteta, fiksnu aktivan, depozite nerezidenata, dionice i kapital.

Podaci o „punoj“ bilanci, s uključenom pasivnom podbilancom, korisnicima su još uvijek dostupni na: http://statistics.cbbh.ba:4444/Panorama/novaview/SimpleLogin_bs.aspx

U studenom 2014. godine, dvije banke su izvršile prodaju i prijenos dijela kreditnog portfelja, što je za učinak imalo povećanje rezervi kod monetarnih vlasti u ukupnom iznosu od 64 milijuna KM i smanjenja sljedećih stavki: potraživanja od privatnih poduzeća za 260 milijuna KM, strane pasive za 101 milijun KM i ostalih stavki (neto) za 95 milijuna KM.

Zbog primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda u finansijskim izvješćima banaka Federacije BiH i prijenosa novčanih tokova u podacima iz prosinca za 2011, došlo je do sljedećih promjena na strani aktive: smanjenja kredita za 155 milijuna KM, povećanja ostale aktive za 10 milijuna KM, na strani pasive: smanjenja obveza prema nerezidentima u iznosu od 624 milijuna KM, povećanja rezerviranja za kreditne gubitke za 472 milijuna KM i povećanja ostale pasive za 7 milijuna KM.

U veljači 2011. godine jedna banka iz Federacije BiH izvršila je reklassifikaciju depozita u iznosu od oko 80 milijuna KM, s depozita javnih poduzeća na depozite vlade entiteta, u skladu s preporukama MMF-a.

Po nalogu Agencije za bankarstvo FBiH, u lipnju 2010. jedna banka je izvršila preknjižavanje oko 300 milijuna KM potraživanja po osnovi vrijednosnih papira od domaćih institucionalnih sektora na potraživanja od nerezidenata. U prosincu 2010. ista banka je izvršila retroaktivno ovu ispravku u odgovarajućim iznosima za razdoblje od kolovoza 2009, kada je greška nastala, do svibnja 2010. Navedena ispravka se odrazila na porast strane aktive i pad ostalih stavki neto.

Jedna banka iz Federacije BiH izvršila je reklassifikaciju finansijskih instrumenata u okviru strane aktive za razdoblje siječanj - kolovoz 2010. u iznosu od oko 40 milijuna KM. Potraživanja od nerezidenata po osnovi kredita reklassificirana su u potraživanja od nerezidenata po osnovi vrijednosnih papira, što se odrazilo na promjene unutar kratkoročne i dugoročne strane aktive.

Po nalogu Agencije za bankarstvo Republike Srpske, jedna banka je izvršila reklassifikaciju finansijskih instrumenata na strani pasive za razdoblje rujan 2008. - studeni 2010, tj. smanjenje oročenih i štednih depozita nebankarskih finansijskih institucija i sektora vlade, a povećanje kredita od navedenih sektora, respektivno, u odgovarajućim iznosima, po mjesecima, u rasponu 50 - 150 milijuna KM.

U skladu s novom regulativom Agencije za bankarstvo RS-a, objavljenoj u Sl. glasniku RS br. 136/10, kojom je propisan novi način knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja klasificiranih u kategoriju E, obračuna i knjigovodstvenog evidentiranja kamate po nekvalitetnoj aktivi, te obračuna općih i posebnih rezerviranja, banke iz RS-a su u podacima za prosinac 2010. izvršile primjenu navedene regulative prijenosom navedenih pozicija iz izvanbilančne evidencije u bilancu. Ispravka se odrazila na strani aktive na porast kredita u iznosu od 144 milijuna KM, porast dospjelih kamata u iznosu od 36 milijuna KM, a na strani pasive na porast rezerviranja za kreditne gubitke u iznosu od 180 milijuna KM u okviru računa kapitala.

T01: Tromjesečni ekonomski pokazatelji

	2020.				2021.				2022.				2023.	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
Tromjesečne stope rasta														
Rast potrošačkih cijena (CPI)	0,5	-2,1	-0,6	0,7	0,9	0,4	0,4	3,6	3,8	6,0	2,5	2,9	0,5	0,3
Rast ukupnih kredita	-1,4	-0,5	-0,1	-0,1	0,6	1,6	0,8	0,5	0,8	2,2	0,6	1,0	0,7	2,3
Rast ukupnih depozita	-0,9	0,8	2,2	2,8	1,6	4,0	2,7	2,6	-3,6	3,6	3,2	1,9	0,1	2,1
Rast novca u užem smislu (M1) ³⁾	1,7	2,2	4,4	4,7	2,4	4,7	5,9	4,8	-0,6	3,2	5,5	2,3	-1,4	3,7
Rast novca u širem smislu (M2) ³⁾	0,8	0,5	2,7	3,1	2,0	2,8	3,5	2,8	-1,9	1,9	3,8	1,6	0,0	2,4
Kamatne stope na dugoročne kredite ¹⁾	3,77	3,60	3,66	3,68	3,79	3,78	3,60	3,48	3,38	3,42	3,54	4,35	4,37	4,4
Kamatne stope na dugoročne depozite ¹⁾	1,01	0,96	0,92	0,98	0,91	0,86	0,76	0,62	0,64	0,69	0,91	1,09	1,14	1,3
(u milijunima KM)														
Saldo robne razmjene ²⁾	-1.596	-1.418	-1.654	-1.600	-1.337	-1.758	-2.003	-2.073	-1.953	-2.456	-2.800	-2.887	-2.131	
Izvoz	2.389	2.048	2.354	2.633	2.739	3.039	3.259	3.673	3.789	4.264	4.064	4.016	3.956	
Uvoz	3.985	3.466	4.007	4.233	4.076	4.796	5.262	5.746	5.741	6.720	6.864	6.903	6.087	
Bilanca tekućeg računa	-207	-269	-383	-266	-102	-406	-123	-292	-408	-664	-279	-694	-410	
Devizne rezerve	-137	562	321	524	-229	542	1.235	933	-393	-58	622	-453	-859	111
Servisiranje vanjskog duga	142	215	172	212	174	208	188	202	165	179	238	220	336	239
Tečaj KM/USD	1,7739	1,7784	1,6749	1,6405	1,6218	1,6244	1,6584	1,7098	1,7433	1,8341	1,9396	1,9207	1,8249	1,7959

Napomena:

- 1) Tromjesečne kamatne stope predstavljaju aritmetičku sredinu mjesечnih ponderiranih kamatnih stopa iz izvještajnog tromjesečja na kredite privatnim poduzećima i udrugama i oročene i štedne depozite stanovništva iskazane na godišnjoj razini.
- 2) Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilančnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvat i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnoj bilanci, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platnu bilancu, šesto izdanje).
- 3) Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Nominalni BDP (u milijunima KM)	26.779	27.359	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.727	39.145	45.505
Nominalni BDP (u milijunima USD)	18.173	18.561	16.413	17.118	18.325	20.478	20.481	20.230	23.669	24.462
BDP po stanovniku BiH (u KM)	7.584	7.759	8.223	8.620	9.076	9.709	10.251	9.994	11.337	13.263
BDP po stanovniku BiH (u USD)	5.147	5.264	4.665	4.876	5.230	5.857	5.867	5.822	6.854	7.130
Godišnji rast realnog BDP-a (u %)	2,3	1,2	4,3	3,2	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,1
Broj stanovnika (u tisućama)	3.531	3.526	3.518	3.511	3.504	3.496	3.491	3.475	3.453	3.431
Prosječni godišnji tečaj KM/USD	1,4736	1,4740	1,7626	1,7680	1,7355	1,6575	1,7472	1,7166	1,6539	1,8602

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod za BiH IV tromjeseče 2022. godine, proizvodni pristup, prvi rezultati, ožujak 2022. godine. Podatak o prosječnom godišnjem tečaju KM/USD izvor je CBBiH

T03: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH

Godina	Mjesec	Ukupno	Rudarstvo	Prerađivačka industrija	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom
2013.		105,2	95,8	105,8	109,8
2014.		100,2	97,9	103,9	90,4
2015.		103,1	102,9	104,8	98,8
2016.		104,4	103,8	103,0	109,0
2017.		103,1	105,0	105,3	95,9
2018.		101,6	100,9	98,9	111,4
2019.		94,7	96,3	95,4	91,4
2020.		93,6	98,9	92,3	95,2
2021.		109,8	95,5	112,3	108,7
2022.		100,9	96,7	103,9	91,7
2022.	04.	104,8	105,3	104,0	106,4
	05.	108,2	106,4	109,3	103,7
	06.	100,4	93,6	101,4	97,8
	07.	98,1	93,0	99,4	94,2
	08.	101,7	106,0	103,1	93,0
	09.	98,5	86,9	101,9	86,6
	10.	96,4	89,4	99,0	87,6
	11.	98,3	99,8	100,6	88,4
	12.	96,0	87,5	100,0	87,1
	01.	100,1	96,0	102,7	91,8
	02.	97,0	102,0	97,0	94,4
	03.	95,8	93,6	93,4	105,8
	04.	90,1	89,7	89,0	94,5
	05.	98,4	86,9	97,8	106,5
	06.	92,3	81,0	90,9	104,4

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi industrijske proizvodnje iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iskazani su prema glavnim područjima SKD-a.

T04: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI)

Godina	Mjesec	Ukupno	Razdoblje/isto razdoblje prethodne godine	Hrana i bezalkoholna pića	Alkoholna pića i duhan	Odjefā i obuća	Stanovanje, voda, el. energija, plin i drugi energenti	Namještaj, kućanski uređaji i redovno odrižavanje kuće	Zdravstvo	Prijevoz	Komunikacije	Rekreacija i kultura	Obrazovanje	Restorani i hoteli	Ostala dobra i usluge
2013.		100,0		100,0	106,4	96,3	100,8	100,1	98,3	98,8	100,2	101,0	101,4	100,0	100,3
2014.		99,1		97,5	106,4	90,0	99,7	99,5	100,4	99,1	102,9	100,4	100,8	97,5	100,0
2015.		99,0		99,1	107,6	92,3	101,2	100,3	101,3	93,1	100,2	100,2	102,1	99,1	99,8
2016.		98,4		98,7	105,7	90,1	100,0	98,8	100,7	94,1	99,7	100,7	100,8	100,3	99,7
2017.		100,8		101,3	104,7	91,4	101,4	99,1	101,0	104,9	98,3	101,7	100,5	100,4	99,5
2018.		101,4		100,6	106,6	89,9	102,7	99,0	101,8	108,9	98,8	101,1	100,1	100,4	99,6
2019.		100,6		101,1	105,1	89,3	102,3	99,6	101,2	101,0	99,5	101,2	100,5	100,9	99,6
2020.		98,9		101,0	104,5	90,0	99,6	98,9	101,0	91,4	100,5	100,5	100,1	102,1	100,0
2021.		102,0		103,5	101,9	91,1	101,3	100,2	100,7	105,9	99,7	100,6	100,2	101,0	100,6
2022.		114,0		121,5	101,7	94,0	114,0	108,9	101,5	125,4	100,9	108,1	101,1	109,3	105,9
2022.	04.	113,2	109,6	120,6	100,6	95,2	109,9	106,8	101,1	128,8	100,8	106,1	100,5	107,8	104,5
	05.	114,4	110,6	122,7	100,6	95,0	111,2	108,1	101,3	130,3	100,8	106,3	100,7	108,5	105,2
	06.	115,8	111,5	123,4	102,1	94,1	114,1	109,1	101,4	134,5	100,8	108,1	100,8	109,8	105,6
	07.	116,7	112,2	124,7	102,5	95,5	115,4	110,4	101,5	134,2	100,9	108,7	100,8	110,8	106,4
	08.	116,7	112,8	125,6	102,3	95,9	117,4	111,0	101,6	128,4	100,8	109,4	100,9	111,7	107,4
	09.	117,3	113,3	126,2	102,5	93,7	120,0	110,9	101,7	128,2	101,4	110,6	101,6	112,4	107,6
	10.	117,4	113,7	125,9	102,7	93,3	122,9	111,4	102,0	125,8	101,4	111,3	102,2	111,6	107,8
	11.	116,3	114,0	124,5	102,5	92,9	119,1	112,2	102,2	123,8	101,5	111,5	102,4	111,0	108,1
	12.	114,7	114,0	123,2	102,6	92,7	116,9	112,2	102,5	117,2	101,4	111,6	102,4	111,1	108,6
	01.	114,1	114,1	122,0	103,0	97,1	115,6	112,9	102,3	115,7	101,0	109,5	102,6	110,1	108,8
	02.	112,9	113,5	120,8	103,7	95,8	113,7	112,6	102,7	110,9	100,9	109,3	102,5	110,4	109,3
	03.	110,3	112,4	119,0	106,0	93,9	111,9	112,0	102,9	99,1	100,9	109,4	102,3	108,6	110,2
	04.	107,9	111,2	112,8	105,9	93,1	114,6	111,3	102,9	94,7	101,3	108,9	102,3	107,8	110,5
	05.	106,5	110,2	111,1	106,2	93,1	112,6	110,5	103,1	91,1	101,2	108,8	102,2	109,2	110,5
	06.	104,9	109,3	110,1	104,8	94,6	109,2	109,9	103,1	87,3	101,4	106,9	102,3	108,3	109,6

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi potrošačkih cijena iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine

T05: Prosječne bruto i neto plaće i mirovine

- u KM -

Godina	Mjesec	Bruto plaće				Neto plaće				Mirovine		
		FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko
2013.		1.275	1.338	1.266	1.291	835	808	817	827	348	318	310
2014.		1.272	1.334	1.265	1.290	833	825	814	830	367	333	323
2015.		1.269	1.339	1.275	1.289	830	831	821	830	368	343	327
2016.		1.283	1.343	1.290	1.301	839	836	830	838	370	342	326
2017.		1.318	1.331	1.304	1.321	860	831	838	851	372	344	326
2018.		1.365	1.358	1.363	1.363	889	857	872	879	395	361	342
2019.		1.427	1.407	1.432	1.421	928	906	915	921	415	378	358
2020.		1.472	1.485	1.477	1.478	956	956	948	957	423	394	367
2021.		1.543	1.546	1.489	1.542	996	1.004	961	997	428	408	375
2022.		1.724	1.730	1.600	1.722	1.114	1.144	1.051	1.122	461	460	412
2022.	04.	1.667	1.649	1.559	1.658	1.080	1.094	1.011	1.083	459	432	395
	05.	1.714	1.667	1.576	1.696	1.110	1.105	1.023	1.106	459	475	418
	06.	1.723	1.749	1.586	1.728	1.115	1.157	1.031	1.126	475	475	423
	07.	1.735	1.753	1.673	1.739	1.122	1.160	1.096	1.134	474	475	423
	08.	1.761	1.762	1.615	1.757	1.138	1.166	1.067	1.145	474	475	424
	09.	1.766	1.798	1.620	1.773	1.140	1.189	1.080	1.154	474	475	424
	10.	1.766	1.815	1.657	1.779	1.139	1.198	1.104	1.156	473	475	424
	11.	1.800	1.835	1.649	1.807	1.161	1.211	1.100	1.175	483	475	429
	12.	1.831	1.843	1.661	1.831	1.180	1.217	1.111	1.190	483	475	428
2023.	01.	1.875	1.845	1.679	1.861	1.208	1.217	1.123	1.209	535	540	481
	02.	1.849	1.908	1.669	1.863	1.193	1.256	1.117	1.211	535	540	481
	03.	1.967	1.910	1.690	1.942	1.265	1.258	1.134	1.260	539	540	481
	04.	1.913	1.921	1.714	1.911	1.233	1.265	1.150	1.241	563	540	489
	05.	1.987	1.945		1.967	1.277	1.280		1.275	585	540	
	06.	1.963	1.953		1.954	1.262	1.284		1.267	584	540	

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH, Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Od 1.1.2006. godine bruto i neto plaće za razinu BiH uključuju i Brčko distrikt.

T06: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

AKTIVA

Godina	Mjesec	Neto strana aktiva			Potraživanja od domaćih sektora							Ukupno
		Strana aktiva	Strana pasiva	Potraživanja od središnje vlade (neto)	Potraživanja od kantona i općina	Potraživanja od nefinansijskih javnih poduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih poduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	12 = 6+...+11	13 = 5+12	
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7	8	9	10	11	12 = 6+...+11	13 = 5+12
2013.	12.	9.733,5	-3.330,9	6.402,6	-19,1	422,5	451,6	7.556,4	67,4	7.133,6	15.612,5	22.015,1
2014.	12.	10.479,7	-2.961,1	7.518,6	71,0	509,1	443,6	7.452,0	61,3	7.502,5	16.039,4	23.557,9
2015.	12.	11.107,9	-2.614,6	8.493,3	160,1	537,2	400,0	7.452,6	74,6	7.875,3	16.499,8	24.993,1
2016.	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6
2017.	12.	13.372,4	-2.589,5	10.782,9	-148,7	511,5	406,2	8.354,5	96,5	8.689,3	17.909,4	28.692,2
2018.	12.	15.505,5	-3.041,1	12.464,4	-463,7	496,0	427,0	8.654,6	136,8	9.306,3	18.556,9	31.021,4
2019.	12.	17.069,9	-3.120,0	13.949,9	-679,3	506,7	509,3	9.070,9	152,2	10.024,9	19.584,7	33.534,6
2020.	12.	18.340,2	-2.326,3	16.013,9	-236,3	538,1	540,8	8.618,1	155,0	9.937,9	19.553,6	35.567,5
2021.	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8.812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7
2022.	12.	21.084,4	-1.813,4	19.271,1	-509,1	592,0	652,8	9.197,6	180,2	11.027,6	21.141,1	40.412,2
2022.	04.	20.060,9	-1.779,0	18.281,9	-759,7	545,2	528,3	9.070,9	165,3	10.636,1	20.186,0	38.467,9
	05.	20.257,9	-1.799,0	18.458,9	-977,7	540,4	526,3	9.148,5	168,3	10.726,6	20.132,4	38.591,2
	06.	20.201,4	-1.877,8	18.323,6	-914,7	538,5	508,8	9.223,4	177,1	10.810,9	20.344,0	38.667,6
	07.	20.681,6	-1.826,8	18.854,8	-878,5	538,8	526,3	9.213,8	165,6	10.880,9	20.446,9	39.301,7
	08.	21.047,7	-1.801,4	19.246,3	-867,3	583,0	551,8	9.161,1	163,9	10.903,0	20.495,5	39.741,8
	09.	21.034,8	-1.763,2	19.271,6	-781,2	585,5	558,7	9.135,9	174,2	10.948,8	20.621,9	39.893,5
	10.	21.267,4	-1.753,7	19.513,6	-827,1	583,9	596,0	9.165,9	169,0	10.988,8	20.676,4	40.190,1
	11.	20.858,5	-1.822,5	19.036,1	-372,3	589,2	604,5	9.174,9	161,8	10.998,7	21.156,8	40.192,9
	12.	21.084,4	-1.813,4	19.271,1	-509,1	592,0	652,8	9.197,6	180,2	11.027,6	21.141,1	40.412,2
	01.	20.993,9	-1.693,5	19.300,3	-335,7	589,0	623,0	9.060,7	167,1	11.014,6	21.118,6	40.419,0
	02.	20.758,1	-1.671,2	19.086,8	-182,0	586,0	637,0	9.164,9	158,9	11.047,5	21.412,3	40.499,2
	03.	20.726,1	-1.527,5	19.198,5	-329,5	576,1	625,2	9.293,5	164,1	11.159,0	21.488,4	40.687,0
	04.	20.960,6	-1.525,1	19.435,5	-349,2	592,4	632,4	9.400,4	161,8	11.246,5	21.684,4	41.119,9
	05.	21.042,0	-1.490,6	19.551,4	-286,5	587,6	602,0	9.415,9	177,1	11.292,2	21.788,4	41.339,8
	06.	20.997,4	-1.457,7	19.539,7	-302,8	576,8	623,1	9.562,4	199,6	11.433,3	22.092,5	41.632,2

Napomena:

Monetarni pregled prikazuje konsolidirane podatke Bilance stanja CBBiH - monetarnih vlasti (tablica 10) i Konsolidirane bilance komercijalnih banaka BiH (tablica 11). Neto strana aktiva predstavlja razliku između zbroja stranih aktiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH i zbroja stranih pasiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih sektora, uz napomenu da su potraživanja od središnje vlade iskazana u neto iznosu, tj. umanjena za depozite središnje vlade kod CBBiH i kod komercijalnih banaka BiH. Središnja vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti i Brčko distrikta.

Prema novoj metodologiji, fondovi socijalne sigurnosti/zaštite se klasificiraju na razinu središnje vlade kao entitetski izvanproračunski fondovi, što se izravno odražava na podatke o neto potraživanjima od središnje vlade u Monetarnom pregledu.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile prekjrižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva. Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvešćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 42.

T06: Monetarni pregled

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

PASIVA																
Novčana masa (M2)																
		Novac (M1)					Kvazi-novac (QM)									
Godina	Mjesec	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	5=3+4	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	6	Ostali depoziti u domaćoj valuti	7	Ostali depoziti u stranoj valuti	9=6+7+8	10=5+9	Vrijednosni papiri	Krediti	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10=5+9	11	12	13	14	15=10+...+14		
2013.	12.	2.542,3	4.153,3	6.695,6	1.189,3	3.006,3	5.202,4	9.398,0	16.093,6	0,0	707,9	3.815,2	1.398,4	22.015,1		
2014.	12.	2.814,0	4.496,4	7.310,4	1.301,2	3.377,3	5.280,0	9.958,5	17.268,9	0,0	681,0	3.993,5	1.614,5	23.557,9		
2015.	12.	3.055,3	5.125,6	8.180,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	10.466,3	18.647,2	8,0	599,2	4.148,0	1.590,7	24.993,1		
2016.	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6		
2017.	12.	3.648,1	6.924,4	10.572,5	1.816,2	4.091,6	5.636,1	11.543,8	22.116,3	8,0	460,0	4.659,5	1.448,4	28.692,2		
2018.	12.	3.978,6	8.166,4	12.145,1	1.961,4	4.302,2	5.782,4	12.046,0	24.191,1	8,0	467,5	4.849,8	1.505,0	31.021,4		
2019.	12.	4.330,1	8.921,1	13.251,2	2.490,3	2.998,0	7.593,2	13.081,5	26.332,7	8,0	532,4	5.228,3	1.433,2	33.534,6		
2020.	12.	5.043,4	10.011,8	15.055,2	2.902,5	3.034,7	7.256,6	13.193,8	28.249,0	0,0	606,7	5.306,9	1.404,9	35.567,5		
2021.	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7		
2022.	12.	6.126,2	13.752,5	19.878,6	3.583,9	2.878,7	6.898,8	13.361,3	33.240,0	0,0	622,8	5.208,0	1.341,4	40.412,2		
	04.	5.938,2	12.059,1	17.997,3	3.228,0	2.936,3	6.885,0	13.049,3	31.046,6	0,0	634,1	5.192,6	1.594,6	38.467,9		
	05.	5.854,6	12.363,9	18.218,5	3.320,8	2.857,4	6.965,5	13.143,8	31.362,3	0,0	628,6	5.185,9	1.414,5	38.591,2		
	06.	5.855,3	12.552,3	18.407,7	3.201,8	2.907,4	6.992,5	13.101,8	31.509,4	0,0	636,1	5.172,0	1.350,1	38.667,6		
	07.	6.070,9	12.722,1	18.793,0	3.276,7	2.938,5	7.029,4	13.244,6	32.037,5	0,0	636,5	5.280,7	1.347,0	39.301,7		
	08.	6.063,6	13.183,7	19.247,3	3.384,0	2.922,7	6.995,2	13.301,8	32.549,1	0,0	630,7	5.247,0	1.315,0	39.741,8		
	09.	6.081,0	13.342,3	19.423,3	3.456,7	2.897,7	6.938,4	13.292,8	32.716,2	0,0	627,6	5.206,2	1.343,5	39.893,5		
	10.	6.025,5	13.306,3	19.331,8	3.620,2	2.948,7	6.912,5	13.481,4	32.813,1	0,0	625,8	5.266,4	1.484,8	40.190,1		
	11.	5.957,1	13.437,2	19.394,3	3.603,8	2.923,9	6.899,9	13.427,5	32.821,8	0,0	621,2	5.375,2	1.374,7	40.192,9		
	12.	6.126,2	13.752,5	19.878,6	3.583,9	2.878,7	6.898,8	13.361,3	33.240,0	0,0	622,8	5.208,0	1.341,4	40.412,2		
2023.	01.	5.953,5	13.758,9	19.712,4	3.657,1	2.906,9	6.856,4	13.420,4	33.132,8	0,0	624,6	5.305,5	1.356,0	40.419,0		
	02.	5.982,3	13.643,5	19.625,8	3.734,3	2.867,4	6.957,5	13.559,2	33.185,0	0,0	625,4	5.370,5	1.318,2	40.499,2		
	03.	6.027,0	13.583,4	19.610,4	3.763,5	2.873,8	7.003,9	13.641,2	33.251,6	0,0	628,9	5.439,8	1.366,6	40.687,0		
	04.	6.198,9	13.758,3	19.957,3	3.766,4	2.889,0	6.992,2	13.647,7	33.604,9	0,0	637,5	5.531,2	1.346,3	41.119,9		
	05.	6.163,5	13.922,7	20.086,2	3.924,3	2.815,6	6.956,7	13.696,6	33.782,8	0,0	651,2	5.584,1	1.321,6	41.339,8		
	06.	6.253,1	14.082,0	20.335,1	3.887,6	2.854,5	6.975,2	13.717,3	34.052,4	0,0	661,5	5.583,9	1.334,4	41.632,2		

Napomena:

Novac M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Kvazi-novac QM obuhvaća ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u inozemnoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Ostalu pasivu čine vrijednosni papiri, krediti, dionice i drugi kapital i ostale stavke (neto). Prema novoj metodologiji, kao posebni finansijski instrumenti na strani pasive se iskazuju krediti (uz koje se dodaje obračunana kamata), kao i dionice i drugi kapital. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. U ostale stavke (neto) su također uključeni i ograničeni depoziti, protustavke fondova i vladini fondovi za kreditiranje.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektовало на smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva. Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papir) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za komplikaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine. Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 42.

T07: Bilanca stanja CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	AKTIVA				PASIVA							
		Strana aktiva	Potraživanja od domaćih sektora	Ukupno	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti komercijalnih banaka kod monetarnih vlasti	Depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Ukupno	Rezervni novac	Strana pasiva	Depoziti središnje vlade	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10	11	12	13	14=9+...+13
2013.	12.	7.096,2	1,7	7.097,8	2.909,9	3.475,3	15,9	6.401,0	1,0	258,2	466,3	-28,7	7.097,8
2014.	12.	7.853,4	1,6	7.855,1	3.210,5	3.751,1	38,3	6.999,9	1,1	293,2	585,0	-24,2	7.855,1
2015.	12.	8.634,1	1,5	8.635,7	3.499,5	4.063,5	51,7	7.614,7	1,3	449,9	593,7	-24,0	8.635,7
2016.	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	4.269,1	52,0	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4
2017.	12.	10.584,4	2,2	10.586,6	4.319,4	5.033,1	76,1	9.428,5	1,6	548,6	652,6	-44,8	10.586,6
2018.	12.	11.651,0	2,1	11.653,1	4.750,6	5.523,3	125,5	10.399,4	1,8	583,9	719,8	-51,8	11.653,1
2019.	12.	12.624,9	2,2	12.627,1	5.199,9	5.743,6	176,6	11.120,2	1,7	704,0	856,5	-55,4	12.627,1
2020.	12.	13.895,8	2,0	13.897,9	6.172,5	5.901,1	231,8	12.305,4	1,7	665,2	982,3	-56,8	13.897,9
2021.	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5
2022.	12.	16.093,7	2,8	16.096,5	7.436,1	7.217,4	272,7	14.926,2	2,6	685,5	545,4	-63,3	16.096,5
2022.	04.	15.982,9	1,7	15.984,6	7.295,2	6.591,7	345,3	14.232,1	2,9	1.122,7	689,5	-62,5	15.984,6
	05.	15.997,7	2,1	15.999,8	7.270,0	6.594,8	355,0	14.219,8	2,5	1.187,5	650,8	-60,9	15.999,8
	06.	15.925,3	2,4	15.927,7	7.222,0	6.828,7	317,4	14.368,1	2,4	993,0	624,2	-59,9	15.927,7
	07.	16.293,7	1,8	16.295,5	7.397,4	6.897,0	334,5	14.628,8	2,8	1.053,9	669,9	-59,9	16.295,5
	08.	16.548,4	2,1	16.550,5	7.455,2	7.167,2	333,2	14.955,6	2,5	1.052,8	598,6	-59,1	16.550,5
	09.	16.546,9	2,4	16.549,2	7.444,2	7.272,0	296,5	15.012,7	2,5	1.055,0	538,7	-59,7	16.549,2
	10.	16.287,6	1,7	16.289,3	7.435,2	6.988,8	311,5	14.735,5	2,5	1.075,6	535,6	-59,8	16.289,3
	11.	15.934,6	2,0	15.936,6	7.349,3	6.930,4	291,0	14.570,7	2,4	871,3	554,3	-62,1	15.936,6
	12.	16.093,7	2,8	16.096,5	7.436,1	7.217,4	272,7	14.926,2	2,6	685,5	545,4	-63,3	16.096,5
	01.	15.975,2	1,6	15.976,9	7.355,2	7.097,0	288,7	14.741,0	3,1	717,6	578,6	-63,4	15.976,9
2023.	02.	15.392,9	1,9	15.394,8	7.362,2	6.735,3	162,7	14.260,2	14,7	604,3	578,1	-62,5	15.394,8
	03.	15.235,1	2,4	15.237,5	7.397,9	6.454,3	160,1	14.012,3	2,5	659,5	628,0	-64,8	15.237,5
	04.	15.357,1	1,7	15.358,8	7.548,0	6.322,1	151,8	14.021,8	3,0	744,3	654,3	-64,7	15.358,8
	05.	15.555,8	2,1	15.557,9	7.588,7	6.578,4	151,7	14.318,8	2,7	611,1	689,3	-64,0	15.557,9
	06.	15.345,7	2,4	15.348,1	7.571,4	6.349,8	152,6	14.073,9	2,7	632,2	703,3	-63,9	15.348,1

Napomena:

Strana aktiva CBBiH – monetarnih vlasti obuhvaća zlato, devize u blagajni CBBiH, devizne depozite kod inozemnih banaka, raspolaganje SDR, inozemne vrijednosne papire i ostalo. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja od radnika CBBiH za dane dugoročne kredite i potraživanja od komercijalnih banaka po osnovi računa poravnjanja. Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) čine gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim središnje vlade) kod monetarnih vlasti. Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan središnje banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

Strana pasiva CBBiH obuhvaća kratkoročne obveze prema nerezidentima, depozite nerezidenata i ostale kratkoročne obveze prema nerezidentima i obveze prema MMF-u (računi 1 i 2). Depoziti središnje vlade kod CBBiH predstavljaju prenosive i ostale depozite institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta u domaćoj valutu. Dionice i drugi kapital obuhvačaju dionički kapital, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

T08: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Rezerve	Strana aktiva	AKTIVA						Ukupno
				Potraživanja od generalne vlade	Potraživanja od nefinansijskih javnih poduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih poduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	10 = 3...+9	
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2013.	12.	3.843,7	2.637,3	1.379,4	451,6	7.556,4	67,4	7.131,8	23.067,7	
2014.	12.	4.115,0	2.626,3	1.854,5	443,6	7.452,0	61,3	7.501,7	24.054,3	
2015.	12.	4.511,7	2.473,8	2.161,1	400,0	7.452,6	74,6	7.874,7	24.948,5	
2016.	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7	
2017.	12.	5.711,7	2.787,9	2.197,0	406,2	8.354,5	96,5	8.688,8	28.242,7	
2018.	12.	6.296,9	3.854,5	2.281,9	427,0	8.654,6	136,8	9.305,9	30.957,6	
2019.	12.	6.627,0	4.445,0	2.551,9	509,3	9.070,9	152,2	10.024,5	33.380,9	
2020.	12.	7.099,6	4.444,3	3.015,4	540,8	8.618,1	155,0	9.937,6	33.810,8	
2021.	12.	8.608,0	4.689,4	3.095,4	532,3	8.812,6	164,1	10.478,0	36.379,7	
2022.	12.	8.541,6	4.990,8	3.171,7	652,8	9.197,6	180,2	11.027,3	37.761,9	
2022.	04.	7.951,4	4.078,0	3.051,3	528,3	9.070,9	165,3	10.636,0	35.481,2	
	05.	8.015,1	4.260,2	3.047,8	526,3	9.148,5	168,3	10.726,3	35.892,5	
	06.	8.198,9	4.276,2	3.095,4	508,8	9.223,4	177,1	10.810,6	36.290,2	
	07.	8.229,5	4.387,9	3.186,0	526,3	9.213,8	165,6	10.880,8	36.590,0	
	08.	8.566,0	4.499,3	3.240,1	551,8	9.161,1	163,9	10.902,8	37.084,9	
	09.	8.641,3	4.487,9	3.251,2	558,7	9.135,9	174,2	10.948,5	37.197,7	
	10.	8.404,3	4.979,8	3.279,3	596,0	9.165,9	169,0	10.988,7	37.582,9	
	11.	8.324,4	4.923,9	3.261,9	604,5	9.174,9	161,8	10.998,5	37.450,0	
	12.	8.541,6	4.990,8	3.171,7	652,8	9.197,6	180,2	11.027,3	37.761,9	
	01.	8.509,6	5.018,6	3.139,3	623,0	9.060,7	167,1	11.014,5	37.532,8	
2023.	02.	8.129,8	5.365,1	3.168,5	637,0	9.164,9	158,9	11.047,3	37.671,7	
	03.	7.840,1	5.491,0	3.134,1	625,2	9.293,5	164,1	11.158,7	37.706,9	
	04.	7.680,7	5.603,5	3.168,8	632,4	9.400,4	161,8	11.246,4	37.894,1	
	05.	8.014,8	5.486,1	3.199,6	602,0	9.415,9	177,1	11.292,0	38.187,5	
	06.	7.678,8	5.651,7	3.152,4	623,1	9.562,4	199,6	11.433,0	38.301,0	

Napomena:

Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka obuhvaća konsolidirane bilance komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo, Glavne jedinice Mostar, Glavne banke Republike Srpske, Brčko distrikta (od srpnja 2001. do studenog 2002), NBRS (do prosinca 1998) i NBBiH (do studenog 2002). Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između komercijalnih banaka. Rezerve banaka sastoje se od gotovine u blagajnama banaka i depozita banaka kod CBBiH.

Strana aktiva komercijalnih banaka obuhvaća: devize u blagajnama, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti kod nerezidenta, kredite nerezidentima, vrijednosne papire nerezidenata u inozemnoj valuti i ostala potraživanja od nerezidenata. Potraživanja od generalne vlade obuhvaćaju potraživanja od svih razina vlada: središnje vlade (institucije BiH, vlade entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta) i nesredišnje vlade (vlada kantona i općinskih vlada). Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju: potraživanja od nefinansijskih javnih poduzeća, nefinansijskih privatnih poduzeća, ostalih finansijskih institucija i ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasificiranih sektora). Bilanca stanja komercijalnih banaka Federacije BiH sadrži porek aktivne podbilance i podatke pasivne podbilance. Pasivna podbilanca sadrži obveze po stranim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. ožujka 1992. Ove obveze će preuzeti Ministarstvo finansija Federacije BiH u procesu privatizacije u skladu s entitetskim Zakonom o početnoj bilanci poduzeća i banaka i Zakonom o privatizaciji.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 42.

T08: Konsolidirana bilanca komercijalnih banaka BiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

PASIVA

Godina	Mjesec	Depoziti središnje vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Vrijednosni papiri	Krediti	Strana pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12
2013.	12.	717,8	4.137,4	1.189,3	3.006,3	5.202,4	0,0	707,9	3.329,9	3.348,9	1.427,8	23.067,7
2014.	12.	981,3	4.458,2	1.301,2	3.377,3	5.280,0	0,0	681,0	2.960,0	3.408,5	1.606,8	24.054,3
2015.	12.	1.014,1	5.073,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	8,0	599,2	2.613,3	3.554,3	1.619,5	24.948,5
2016.	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7
2017.	12.	1.285,6	6.848,3	1.816,2	4.091,6	5.636,1	8,0	460,0	2.587,9	4.006,8	1.502,2	28.242,7
2018.	12.	1.665,9	8.040,9	1.961,4	4.302,2	5.782,4	8,0	467,5	3.039,2	4.130,0	1.560,0	30.957,6
2019.	12.	2.020,5	8.744,5	2.490,3	2.998,0	7.593,2	8,0	532,4	3.118,3	4.371,8	1.504,0	33.380,9
2020.	12.	2.048,4	9.780,0	2.902,5	3.034,7	7.256,6	0,0	606,7	2.324,6	4.324,6	1.532,7	33.810,8
2021.	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7
2022.	12.	2.403,2	13.479,7	3.583,9	2.878,7	6.898,8	0,0	622,8	1.810,8	4.662,6	1.421,5	37.761,9
2022.	04.	2.143,2	11.713,8	3.228,0	2.936,3	6.885,0	0,0	634,1	1.776,2	4.503,1	1.661,4	35.481,2
	05.	2.297,7	12.008,9	3.320,8	2.857,4	6.965,5	0,0	628,6	1.796,5	4.535,1	1.482,0	35.892,5
	06.	2.478,7	12.234,9	3.201,8	2.907,4	6.992,5	0,0	636,1	1.875,4	4.547,8	1.415,5	36.290,2
	07.	2.471,9	12.387,6	3.276,7	2.938,5	7.029,4	0,0	636,5	1.824,1	4.610,8	1.414,6	36.590,0
	08.	2.471,5	12.850,5	3.384,0	2.922,7	6.995,2	0,0	630,7	1.798,8	4.648,4	1.383,1	37.084,9
	09.	2.392,0	13.045,8	3.456,7	2.897,7	6.938,4	0,0	627,6	1.760,6	4.667,5	1.411,4	37.197,7
	10.	2.447,0	12.994,8	3.620,2	2.948,7	6.912,5	0,0	625,8	1.751,2	4.730,8	1.552,0	37.582,9
	11.	2.173,8	13.146,2	3.603,8	2.923,9	6.899,9	0,0	621,2	1.820,0	4.820,9	1.440,4	37.450,0
	12.	2.403,2	13.479,7	3.583,9	2.878,7	6.898,8	0,0	622,8	1.810,8	4.662,6	1.421,5	37.761,9
	01.	2.168,5	13.470,2	3.657,1	2.906,9	6.856,4	0,0	624,6	1.690,4	4.726,9	1.431,8	37.532,8
	02.	2.160,3	13.480,8	3.734,3	2.867,4	6.957,5	0,0	625,4	1.656,5	4.792,4	1.397,1	37.671,7
	03.	2.228,2	13.423,3	3.763,5	2.873,8	7.003,9	0,0	628,9	1.525,0	4.811,8	1.448,4	37.706,9
	04.	2.181,4	13.606,5	3.766,4	2.889,0	6.992,2	0,0	637,5	1.522,1	4.876,8	1.422,1	37.894,1
	05.	2.287,4	13.771,0	3.924,3	2.815,6	6.956,7	0,0	651,2	1.487,9	4.894,8	1.398,6	38.187,5
	06.	2.246,2	13.929,3	3.887,6	2.854,5	6.975,2	0,0	661,5	1.455,0	4.880,6	1.411,0	38.301,0

Napomena:

Depoziti središnje vlade uključuju prenosive i ostale depozite u domaćoj i inozemnoj valuti institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta. Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obaveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantonu i općina), nefinansijskim javnim poduzećima, nefinansijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvo, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima). Inozemna pasiva komercijalnih banaka obuhvaća obaveze banaka prema nerezidentima po osnovi prenosivih i ostalih depozita, kredita, vrijednosnih papira, trgovinskih kredita i avansa i ostalih računa dugovanja.

Prema novoj metodologiji, krediti na strani pasive su prikazani kao poseban finansijski instrument, uz koje se dodaje obračunana kamata. Dionice i drugi kapital obuhvaćaju dionički kapital, zadržani prihod, rezultat tekuće godine, opće i posebne rezerve i prilagodavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Ostale stavke (neto) također obuhvaćaju i ograničene depozite.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za komplikaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 42.

T09: Kamatne stope na kredite stanovništvu

- u postocima, na godišnjoj razini-

Godina	Razdoblje	Kamatne stope na kredite u KM					Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom					Kamatne stope na kredite u KM*	Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom				
		Stambeni krediti		Ostali krediti			Stambeni krediti		Ostali krediti								
		Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS					
Ponderirani mjesечni projekti																	
2018.	12.	3,454	...	...	...	5,479	5,262	3,637	3,166	3,820	4,022	6,632	5,616	5,469	12,202	14,619	10,880
2019.	12.	3,877	4,168	3,395	5,279	5,863	5,580	3,502	3,353	3,826	3,875	6,152	5,637	5,668	12,042	14,674	10,467
2020.	12.	3,643	...	...	3,676	5,885	5,845	3,671	4,582	3,902	3,835	5,864	5,678	6,380	11,936	13,606	9,815
2021.	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157
2022.	12.	3,903	3,454	3,474	3,596	5,943	5,322	4,384	...	3,811	3,696	5,673	4,842	5,200	11,993	14,129	8,119
2022.	04.	3,001	2,841	3,078	2,956	5,201	5,177	3,275	...	3,816	3,453	5,101	5,202	5,205	11,850	13,987	8,932
	05.	2,935	3,204	3,111	3,607	5,254	5,026	3,515	...	3,542	3,794	5,112	4,560	5,093	11,855	13,957	8,913
	06.	3,090	3,676	3,150	3,658	5,812	5,094	3,686	...	3,404	3,518	5,004	4,203	5,031	11,873	13,978	8,817
	07.	3,306	3,981	3,252	3,548	5,500	5,109	3,541	...	3,548	3,777	4,911	4,420	5,248	11,864	13,952	8,736
	08.	3,221	3,863	3,208	3,777	5,674	5,333	3,845	...	3,693	3,599	4,868	4,722	5,292	11,842	13,945	8,672
	09.	3,429	3,414	3,339	3,535	5,229	5,499	4,188	...	4,033	3,621	5,113	4,927	5,171	12,692	13,992	8,548
	10.	3,476	3,362	3,323	3,573	5,575	5,498	3,945	...	3,506	3,675	5,192	4,739	5,188	12,721	14,005	8,464
	11.	3,696	3,457	3,320	3,778	5,656	5,517	4,237	...	3,924	3,551	5,604	4,651	5,252	12,619	14,708	8,314
	12.	3,903	3,454	3,474	3,596	5,943	5,322	4,384	...	3,811	3,696	5,673	4,842	5,200	11,993	14,129	8,119
2023.	01.	4,197	3,386	3,055	3,685	6,146	5,446	4,380	4,259	3,916	3,816	6,086	5,553	4,773	12,741	14,115	8,023
	02.	3,755	3,194	3,280	3,590	6,208	5,525	4,842	...	3,980	4,051	5,746	4,918	4,516	12,937	14,796	7,959
	03.	4,033	3,049	3,164	3,697	6,105	5,574	4,335	...	3,998	4,010	6,033	4,468	5,416	12,925	14,182	7,667
	04.	4,009	...	3,011	3,649	6,505	5,580	3,927	...	3,943	3,948	5,950	4,871	5,429	13,027	14,140	7,545
	05.	4,200	2,984	3,376	3,704	6,487	5,591	3,666	...	4,435	4,024	6,194	5,415	5,440	12,332	14,146	7,503
	06.	4,189	...	3,383	3,793	6,408	5,506	4,232	...	4,666	3,947	6,056	5,219	5,333	12,813	14,071	7,409
Iznosi kredita (novi poslovi)														- u tisućama KM -			
2018.	12.	2,597	...	...	...	66.009	27.336	17.610	155	3.340	9.211	47.731	10.078	27.896	526.750	54.795	85.550
2019.	12.	1,242	386	1,042	463	53.829	26.426	21.834	288	4.641	13.531	66.117	8.097	27.474	521.600	58.916	79.533
2020.	12.	3,468	...	...	532	39.970	19.333	16.057	265	3.729	5.229	38.688	7.916	19.056	547.793	61.370	112.952
2021.	12.	9,615	380	5,576	2,194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693
2022.	12.	3,424	520	8,644	6,406	24.729	50.661	9.425	...	7.216	12.724	35.988	5.104	9.605	607.534	56.629	114.669
2022.	04.	7,486	1,805	8,121	3,739	79.785	43.770	17.036	...	3,897	6,435	32.847	3.003	7,362	537.065	63.287	98.692
	05.	6,479	697	10,586	4,669	80.708	43.100	14.572	...	3,297	5,930	31.308	2,440	7,013	554.003	65.239	100.484
	06.	6,815	1,998	9,442	5,002	67.525	50.101	15.203	...	2,811	8,569	43.107	2,265	2,274	535.406	50.890	108.554
	07.	4,400	1,577	6,396	5,630	35.827	43.127	11.042	...	4,370	11,248	31.397	5,923	10,916	536.375	51.751	107.554
	08.	3,070	1,819	7,502	4,488	36.089	47.793	11.415	...	4,647	7,795	34.210	1,920	8,581	540.514	51.665	107.898
	09.	3,795	759	6,148	10,058	32.222	49.497	13.941	...	4,166	10,768	28.034	1,834	10,607	690.121	53.280	107.022
	10.	3,176	1,139	6,897	4,048	19.207	46.993	8,398	...	6,956	9,033	32.915	3,791	9,538	705.964	54.475	107.722
	11.	2,180	561	7,361	5,992	13.027	46.684	8,937	...	6,641	9,665	25.311	3,689	7,629	668.672	54.615	114.597
	12.	3,424	520	8,644	6,406	24.729	50.661	9.425	...	7,216	12.724	35.988	5.104	9,605	607.534	56.629	114.669
2023.	01.	2,892	580	2,357	10,755	21.336	41.016	5,560	375	4,867	8,681	14.788	1,979	10,235	694.669	54.755	110.521
	02.	1,199	1,334	2,977	13,692	28.448	55.330	10,538	...	5,615	8,430	5,388	3,044	19,872	716.331	52.337	114.435
	03.	1,879	771	3,771	17,917	35.399	68.818	6,655	...	6,457	16,699	8,769	9,069	12,737	729.126	53.176	121.341
	04.	991	...	5,142	14,502	28.201	58.709	4,692	...	3,213	14,748	12,640	3,974	10,996	748.260	53.086	120.404
	05.	1,057	1,655	4,311	13,278	29.555	62.651	6,637	...	4,248	14,937	10,794	2,643	12,741	710.816	54.606	113.960
	06.	9,901	...	3,893	10,393	24,878	68.754	5,071	...	2,648	12,786	11,465	4,241	18,028	728,097	56.301	109.392

Napomena:

*Kamatne stope u tablici za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne karitce s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskamatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publiciraju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima stanovništva

T10: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima

- u postocima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Kamatne stope na kredite u KM				Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klausulom						Revolving krediti i prekoračenja*		
		Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR		Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR		Preko iznosa 1 mil EUR				
		Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Kamatne stope na kredite u KM	
Ponderirani mjesечni prosjeci														
2018.	12.	4,247	4,069	3,100	3,253	4,204	3,910	3,672	3,800	3,321	3,571	4,480	3,497	3,594
2019.	12.	3,753	4,095	2,881	2,470	4,127	4,166	4,757	3,944	3,161	3,248	4,133	3,167	3,168
2020.	12.	3,901	3,990	2,871	2,871	4,402	4,013	3,707	4,090	3,566	3,702	3,193	2,940	2,962
2021.	12.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139
2022.	12.	4,128	4,219	4,006	3,582	5,042	4,782	...	4,471	4,783	5,080	3,817	2,837	3,210
2022.	04.	3,624	3,969	2,773	2,431	4,135	3,608	3,479	3,991	2,826	...	...	2,775	3,187
	05.	3,683	4,072	2,871	2,542	4,129	3,861	3,392	3,462	...	4,079	3,101	2,768	3,177
	06.	3,632	4,192	2,999	3,167	4,344	3,371	4,063	3,684	2,573	3,451	...	2,786	3,051
	07.	3,764	4,029	2,864	3,417	4,114	3,277	...	3,689	...	4,168	3,019	2,755	3,130
	08.	3,952	3,900	3,330	3,057	4,000	3,652	3,418	3,613	...	...	3,917	2,810	2,986
	09.	3,698	3,850	3,475	3,558	4,944	3,850	...	3,955	...	...	...	2,854	3,163
	10.	4,106	4,186	3,543	3,660	4,861	4,254	...	4,274	3,485	...	4,405	2,839	3,183
	11.	4,176	4,441	3,489	3,300	4,723	4,548	...	4,309	4,406	...	...	2,788	3,055
	12.	4,128	4,219	4,006	3,582	5,042	4,782	...	4,471	4,783	5,080	3,817	2,837	3,210
2023.	01.	4,285	4,104	3,803	...	5,046	4,735	4,488	4,981	3,722	...	...	2,920	3,227
	02.	4,291	3,921	3,643	...	5,629	4,845	...	4,688	4,825	...	5,314	2,923	3,288
	03.	4,280	3,815	3,568	...	5,725	5,360	5,062	5,216	4,371	4,625	...	2,934	3,367
	04.	4,262	4,083	3,766	3,606	5,314	5,317	5,104	5,206	4,959	4,949	5,099	2,956	3,381
	05.	4,322	4,185	3,527	...	5,214	5,376	...	5,055	4,363	4,970	5,267	3,064	3,397
	06.	4,382	4,325	3,629	...	5,352	5,347	5,454	5,055	4,272	4,797	5,184	2,963	3,468
Iznosi kredita (novi poslovi)														- u tisućama KM -
2018.	12.	51.404	26.718	62.726	79.085	8.815	14.021	3.637	23.544	11.311	9.906	25.588	2.367.482	686.874
2019.	12.	64.463	19.573	71.859	51.384	9.787	11.485	2.785	22.801	6.636	7.045	69.916	2.655.796	687.510
2020.	12.	53.146	15.109	52.781	78.165	13.827	8.360	3.090	20.556	8.376	13.742	83.128	2.649.665	341.675
2021.	12.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275
2022.	12.	37.582	19.350	40.221	11.000	4.913	8.499	...	14.311	4.718	3.588	21.946	2.289.023	99.344
2022.	04.	64.682	25.916	66.300	50.298	9.241	6.919	2.200	19.080	9.696	...	...	2.966.638	183.092
	05.	61.992	22.702	50.358	50.180	5.740	4.216	1.404	14.052	...	4.741	31.190	2.986.833	177.777
	06.	46.291	15.642	49.016	20.372	6.303	3.669	6.577	15.201	7.974	4.683	...	2.757.801	118.804
	07.	31.162	19.448	47.516	23.900	5.883	3.759	...	13.163	...	4.807	43.000	2.760.526	121.059
	08.	27.618	16.247	36.006	37.930	10.392	2.570	306	10.053	...	...	37.000	2.783.590	125.967
	09.	40.414	13.352	39.359	38.351	4.256	3.420	...	6.159	...	...	...	2.626.745	110.472
	10.	30.694	18.551	49.271	60.220	2.372	4.360	...	10.482	2.637	...	34.206	2.600.379	111.629
	11.	31.937	18.337	26.115	37.220	4.333	3.580	...	11.300	7.758	...	...	2.444.856	98.093
	12.	37.582	19.350	40.221	11.000	4.913	8.499	...	14.311	4.718	3.588	21.946	2.289.023	99.344
2023.	01.	21.532	13.642	22.110	...	4.258	4.717	2.048	9.933	5.541	...	...	2.497.370	100.230
	02.	23.586	17.241	31.821	...	4.190	7.398	...	12.500	8.417	...	31.776	2.547.117	100.674
	03.	22.531	23.390	38.049	...	3.661	10.218	2.220	12.887	13.619	6.774	...	2.623.997	98.270
	04.	32.948	27.920	29.615	9.022	2.598	5.819	1.892	7.443	4.588	3.280	15.866	2.645.902	93.832
	05.	27.509	20.588	28.257	...	2.806	4.721	...	11.390	7.848	7.978	12.700	2.687.603	92.575
	06.	27.909	23.735	27.368	...	4.208	4.282	1.873	10.340	10.520	8.669	13.915	2.724.946	88.656

Napomena:

* Kamatne stope u tablici za revolving krediti i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalno razdoblje fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving krediti i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskamatnu odgodbu plaćanja (0% ks), iste se i ne publiciraju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima nefinancijskim poduzećima.

T11: Kamatne stope na depozite stanovništva

- u postocima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		S dogovorenim dospjećem				S dogovorenim dospjećem				S dogovorenim dospjećem	Depoziti po viđenju (prekonočni)*
		Do 1 godine	Preko 1 do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonočni)*	Do 1 godine	Preko 1 do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonočni)*	S dogovorenim dospjećem	Depoziti po viđenju (prekonočni)*
Ponderirani mjesечni prosjeci											
2018.	12.	0,344	1,262	1,448	0,053	0,252	1,368	1,658	0,055	1,036	0,042
2019.	12.	0,299	1,137	1,232	0,061	0,378	1,158	1,570	0,051	0,944	0,040
2020.	12.	0,178	1,027	1,139	0,070	0,176	1,155	1,273	0,049	0,525	0,035
2021.	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,055	0,208	0,031
2022.	12.	0,521	0,905	1,534	0,046	0,370	1,128	1,743	0,046	0,155	0,027
2022.	01.	0,149	0,415	0,650	0,045	0,154	0,916	0,933	0,054	0,127	0,031
	02.	0,161	0,343	0,661	0,035	0,215	0,906	1,054	0,053	0,190	0,031
	03.	0,160	0,375	0,729	0,045	0,196	0,796	1,370	0,052	0,203	0,031
	04.	0,222	0,455	0,670	0,046	0,175	0,859	1,000	0,052	0,172	0,031
	05.	0,137	0,628	0,765	0,046	0,184	0,941	1,135	0,052	0,279	0,031
	06.	0,197	0,552	0,835	0,046	0,214	0,737	1,204	0,055	0,133	0,031
	07.	0,252	0,826	0,785	0,035	0,406	0,954	1,263	0,053	0,172	0,031
	08.	0,200	0,901	0,986	0,047	0,292	1,032	1,470	0,046	0,281	0,024
	09.	0,441	0,867	1,129	0,047	0,433	1,171	1,524	0,045	0,292	0,023
	10.	0,445	0,986	1,426	0,047	0,450	1,242	1,544	0,044	0,311	0,023
	11.	0,452	1,074	1,256	0,047	0,307	1,455	1,379	0,044	0,233	0,023
	12.	0,521	0,905	1,534	0,046	0,370	1,128	1,743	0,046	0,155	0,027
2023.	01.	0,345	1,200	1,151	0,048	0,335	1,261	1,545	0,047	0,154	0,023
	02.	0,510	0,967	1,448	0,048	0,618	1,331	1,890	0,048	0,268	0,026
	03.	0,239	0,982	1,405	0,047	0,572	1,326	1,739	0,045	0,393	0,022
	04.	0,408	1,070	1,319	0,045	0,689	1,462	1,316	0,048	0,569	0,022
	05.	0,714	1,362	1,522	0,045	0,581	1,241	1,819	0,046	0,628	0,022
	06.	0,718	1,350	1,540	0,044	0,600	1,638	1,890	0,046	0,710	0,022
Iznos depozita (novi poslovi)											
<i>- u tisućama KM -</i>											
2018.	12.	13.211	26.379	34.047	3.938.041	9.431	50.050	73.670	1.482.740	4.001	319.831
2019.	12.	16.084	22.228	28.581	4.537.961	10.740	44.538	70.124	1.658.352	4.723	345.752
2020.	12.	7.866	35.574	21.887	5.176.206	6.995	40.426	37.131	1.952.225	4.433	368.081
2021.	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055
2022.	12.	5.877	7.610	14.596	6.498.743	23.362	39.664	39.759	2.655.705	1.157	537.828
2022.	04.	10.970	8.043	14.407	5.929.910	23.158	25.791	20.642	2.092.672	857	417.447
	05.	8.445	6.679	11.122	5.991.487	13.573	27.185	22.235	2.105.434	1.432	406.944
	06.	12.860	4.004	14.675	6.108.476	20.002	26.777	34.802	2.111.892	938	416.500
	07.	9.886	8.991	10.097	6.338.007	17.467	26.960	26.176	2.245.059	1.776	431.907
	08.	12.484	8.222	11.381	6.586.937	22.664	30.516	30.318	2.566.482	1.308	562.877
	09.	10.218	8.029	14.310	6.706.861	23.216	33.402	41.766	2.627.652	1.802	567.888
	10.	7.138	9.186	36.302	6.715.813	10.719	35.647	41.597	2.667.930	1.830	562.128
	11.	8.362	21.634	16.108	6.567.582	13.640	40.993	41.040	2.656.170	1.113	540.130
	12.	5.877	7.610	14.596	6.498.743	23.362	39.664	39.759	2.655.705	1.157	537.828
2023.	01.	8.218	8.148	9.188	7.001.892	13.465	32.037	31.039	2.637.940	1.018	550.643
	02.	7.809	8.568	19.419	7.130.305	9.725	37.550	50.934	2.672.252	3.818	566.071
	03.	2.953	9.840	12.823	7.300.752	6.300	44.009	49.085	2.659.187	5.923	557.380
	04.	6.700	6.099	15.850	7.416.224	6.190	31.963	52.713	2.774.252	2.379	559.831
	05.	3.851	7.255	22.449	7.379.441	7.234	47.842	42.037	2.761.679	3.256	572.376
	06.	5.282	10.388	14.640	7.529.983	13.314	58.296	48.395	2.750.236	1.896	577.428

Napomena:

* Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospjećem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

Depoziti u stranoj valuti obuhvataju sve strane valute osim EUR

T12: Kamatne stope na depozite nefinansijskih poduzeća

- u postocima, na godišnjoj razini -

Godina	Razdoblje	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti		
		S dogovorenim dospjećem				S dogovorenim dospjećem				Depoziti po viđenju (prekonočni)*		
		Do 1 godine	Prekо 1 i do 2 godine	Prekо 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonočni)*	Do 1 godine	Prekо 1 i do 2 godine	Prekо 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonočni)*	Depoziti po viđenju (prekonočni)*	Depoziti po viđenju (prekonočni)*	
Ponderirani mjesечni prosjeci												
2018.	12.	0,706	1,136	1,958	0,082	1,003	0,973	...	0,027	0,043		
2019.	12.	0,445	1,229	1,491	0,031	0,864	1,012	1,305	0,029	0,028		
2020.	12.	0,922	1,358	1,474	0,028	0,372	1,267	1,218	0,010	0,025		
2021.	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043		
2022.	12.	0,350	1,059	1,289	0,051	0,455	1,209	1,503	0,005	0,032		
2022.	04.	0,137	0,236	0,519	0,016	0,384	0,370	0,935	0,007	0,034		
	05.	0,169	0,332	0,523	0,015	0,095	0,559	...	0,006	0,028		
	06.	0,102	0,247	1,032	0,016	0,130	0,612	0,876	0,007	0,026		
	07.	0,437	0,357	0,534	0,017	0,370	0,567	0,856	0,006	0,034		
	08.	0,225	0,176	0,734	0,021	0,309	...	...	0,006	0,029		
	09.	0,528	0,541	0,824	0,026	0,322	...	1,682	0,006	0,057		
	10.	0,434	0,643	1,535	0,025	0,457	0,983	1,554	0,006	0,037		
	11.	0,517	0,729	1,066	0,047	0,461	1,111	1,755	0,005	0,032		
	12.	0,350	1,059	1,289	0,051	0,455	1,209	1,503	0,005	0,032		
	2023.	01.	0,157	0,758	...	0,047	...	1,497	1,569	0,005	0,025	
	02.	0,492	0,732	1,781	0,035	0,307	1,937	1,033	0,005	0,036		
	03.	0,510	1,207	1,113	0,024	0,670	1,388	1,281	0,005	0,041		
	04.	0,384	1,222	1,188	0,025	0,287	1,716	1,123	0,005	0,040		
	05.	0,578	1,347	1,353	0,034	0,958	1,881	0,808	0,004	0,033		
	06.	0,392	1,139	1,591	0,052	1,013	1,762	1,958	0,005	0,022		
Iznos depozita (novi poslovi)												
									u tisućama KM			
2018.	12.	54.947	9.111	39.381	3.229.644	10.788	3.815	...	741.850	64.148		
2019.	12.	36.636	31.437	16.943	3.552.249	7.182	23.959	2.265	709.023	86.536		
2020.	12.	22.325	20.927	14.571	3.753.355	7.259	117.688	8.458	919.880	130.453		
2021.	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918		
2022.	12.	25.805	5.906	5.436	4.653.682	28.241	52.781	25.400	1.270.533	238.166		
2022.	04.	14.217	1.349	28.915	4.600.766	26.024	58.211	27.474	1.142.376	103.910		
	05.	19.811	3.857	2.287	4.607.404	10.333	21.524	...	1.223.734	128.051		
	06.	34.718	12.675	14.300	4.679.023	6.366	61.924	3.847	1.197.575	141.562		
	07.	22.668	10.401	12.854	4.562.515	10.609	21.551	28.875	1.271.081	116.285		
	08.	14.904	1.809	1.940	4.955.012	15.553	...	...	1.318.728	144.293		
	09.	10.398	8.297	17.112	5.032.372	8.746	...	3.577	1.360.109	159.247		
	10.	15.521	2.683	4.622	4.908.107	30.496	3.763	11.736	1.379.443	272.390		
	11.	31.569	6.232	1.161	4.700.971	35.560	10.021	11.938	1.338.011	248.344		
	12.	25.805	5.906	5.436	4.653.682	28.241	52.781	25.400	1.270.533	238.166		
	2023.	01.	67.000	2.333	...	5.139.707	...	10.742	12.571	1.353.660	229.570	
	02.	6.038	419	50.594	5.040.540	17.021	31.927	83.795	1.383.907	249.522		
	03.	25.191	5.576	1.981	4.707.218	75.220	26.942	5.490	1.449.348	234.640		
	04.	566	2.602	30.756	4.759.581	57.753	28.545	21.488	1.360.535	203.002		
	05.	8.885	14.218	25.034	4.912.787	4.797	54.010	2.724	1.482.096	249.741		
	06.	49.332	18.547	1.878	4.939.306	4.529	64.922	24.401	1.447.312	229.458		

Napomena:

*Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospjećem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

T13: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	Depoziti			Krediti		
		Prenosivi depoziti	Ostali depoziti	Ukupni depoziti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Ukupni krediti
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2013.	12.	5.771,9	8.477,3	14.249,2	4.318,6	11.707,7	16.026,4
2014.	12.	6.292,8	9.082,5	15.375,2	4.170,2	12.303,3	16.473,5
2015.	12.	7.038,7	9.492,1	16.530,8	4.164,9	12.701,9	16.866,8
2016.	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1
2017.	12.	9.558,1	10.111,0	19.669,1	4.261,5	14.160,9	18.422,4
2018.	12.	11.318,5	10.431,3	21.749,8	4.289,8	15.196,1	19.485,8
2019.	12.	12.566,6	11.253,8	23.820,4	4.651,2	16.121,5	20.772,8
2020.	12.	13.851,5	11.130,7	24.982,2	4.295,1	16.052,3	20.347,4
2021.	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3
2022.	12.	18.710,9	10.518,3	29.229,2	4.623,0	17.445,0	22.068,0
2022.	04.	16.365,7	10.510,7	26.876,4	4.579,9	16.833,8	21.413,7
	05.	16.907,9	10.512,5	27.420,4	4.600,9	16.970,4	21.571,3
	06.	17.149,2	10.636,2	27.785,4	4.641,4	17.074,3	21.715,6
	07.	17.408,3	10.650,7	28.059,0	4.623,7	17.139,7	21.763,4
	08.	17.930,3	10.648,5	28.578,8	4.562,7	17.244,7	21.807,3
	09.	18.100,4	10.585,2	28.685,6	4.578,6	17.269,6	21.848,2
	10.	18.210,2	10.667,9	28.878,1	4.646,5	17.294,8	21.941,3
	11.	18.126,5	10.606,0	28.732,5	4.639,6	17.327,0	21.966,7
	12.	18.710,9	10.518,3	29.229,2	4.623,0	17.445,0	22.068,0
	01.	18.569,2	10.474,9	29.044,1	4.505,7	17.364,0	21.869,7
	02.	18.605,5	10.579,7	29.185,2	4.593,2	17.412,8	22.006,0
	03.	18.613,4	10.649,4	29.262,7	4.666,2	17.547,8	22.214,0
	04.	18.756,2	10.649,4	29.405,6	4.712,3	17.676,7	22.389,0
	05.	19.187,5	10.537,5	29.725,0	4.653,0	17.769,3	22.422,3
	06.	19.240,0	10.622,9	29.862,9	4.807,4	17.918,7	22.726,2

Napomena:

Ukupni depoziti predstavljaju obveze komercijalnih banaka BiH prema svim domaćim institucionalnim sektorima u domaćoj i inozemnoj valuti. Ukupni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka BiH od svih institucionalnih sektora, u domaćoj i inozemnoj valutu.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 42.

T14: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

DEPOZITI DOMAČIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA

Godina	Mjesec	Depoziti institucija BiH	Depoziti vlada entiteta	Depoziti vlada kantona	Depoziti vlada općina	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih poduzeća	Depoziti neprofitnih organizacija	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14=3+...+13
2013.	12.	128,0	471,7	249,1	199,0	114,0	861,1	1.339,2	2.198,5	294,7	8.363,9	30,0	14.249,2
2014.	12.	187,1	678,1	298,2	212,9	93,4	845,5	1.140,4	2.483,8	363,5	9.042,0	30,4	15.375,2
2015.	12.	231,8	693,0	337,0	245,5	65,8	891,7	1.187,6	2.606,7	365,7	9.864,8	41,2	16.530,8
2016.	12.	168,3	746,6	426,0	277,9	92,8	961,5	1.219,9	2.787,8	374,5	10.661,1	35,6	17.752,1
2017.	12.	267,3	856,7	599,5	340,2	152,9	1.047,0	1.384,8	3.329,9	384,1	11.271,1	35,4	19.669,1
2018.	12.	185,4	1.199,7	733,7	403,1	277,7	1.147,5	1.482,4	3.723,1	398,8	12.146,5	51,8	21.749,8
2019.	12.	173,8	1.467,9	914,6	446,3	352,7	1.155,4	1.510,7	4.052,6	447,5	13.240,9	58,0	23.820,4
2020.	12.	219,1	1.631,1	832,1	423,5	158,2	1.131,2	1.556,0	4.706,9	500,1	13.760,7	63,4	24.982,2
2021.	12.	136,1	1.838,7	1.245,2	612,1	187,0	1.159,6	1.804,1	5.535,4	543,1	14.695,5	75,7	27.832,6
2022.	12.	280,5	1.939,6	1.501,7	719,2	167,9	1.195,8	2.014,0	6.144,9	573,4	14.575,4	116,9	29.229,2
	04.	204,8	1.739,3	1.306,1	661,2	169,1	1.175,8	2.047,4	5.146,0	547,7	13.789,2	89,7	26.876,4
	05.	123,0	1.980,1	1.363,5	696,5	164,6	1.182,0	2.070,1	5.428,5	567,7	13.770,7	73,8	27.420,4
	06.	183,3	2.082,8	1.533,6	697,5	182,6	1.167,4	2.022,9	5.400,6	570,6	13.871,1	72,9	27.785,4
	07.	169,6	2.099,5	1.551,1	702,1	157,8	1.183,0	2.015,7	5.559,1	578,5	13.976,5	66,2	28.059,0
	08.	152,6	2.117,1	1.592,3	744,5	156,9	1.178,7	2.027,5	5.832,5	592,7	14.108,7	75,4	28.578,8
	09.	182,2	2.020,7	1.601,8	773,5	144,1	1.211,5	1.981,6	5.878,0	602,9	14.218,6	70,8	28.685,6
	10.	192,0	2.058,4	1.587,4	779,6	151,6	1.207,7	1.964,9	6.023,8	597,3	14.242,6	72,9	28.878,1
	11.	168,0	1.811,2	1.562,7	765,9	179,5	1.314,7	1.972,5	6.017,7	587,5	14.278,3	74,4	28.732,5
	12.	280,5	1.939,6	1.501,7	719,2	167,9	1.195,8	2.014,0	6.144,9	573,4	14.575,4	116,9	29.229,2
2023.	01.	177,1	1.803,7	1.389,0	720,4	172,8	1.143,6	1.962,0	6.320,4	589,4	14.650,5	115,3	29.044,1
	02.	204,0	1.780,5	1.391,5	717,8	160,8	1.114,8	1.993,8	6.296,0	584,9	14.835,2	106,0	29.185,2
	03.	158,1	1.893,7	1.487,5	721,5	146,4	1.118,9	1.939,3	6.099,2	587,1	15.004,8	106,1	29.262,7
	04.	169,7	1.814,1	1.529,6	701,0	167,6	1.140,4	1.952,2	6.089,6	610,0	15.115,7	115,6	29.405,6
	05.	218,3	1.883,7	1.545,8	695,0	155,4	1.115,6	1.981,1	6.331,7	612,9	15.077,1	108,4	29.725,0
	06.	228,0	1.821,1	1.557,9	701,3	167,1	1.138,4	1.887,1	6.387,9	620,0	15.247,9	106,1	29.862,9

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od siječnja 2006. godine. Depoziti domaćih institucionalnih sektora predstavljaju obveze komercijalnih banaka prema svim institucionalnim sektorima. Depoziti na razini BiH predstavljaju depozite kod banaka koje pokriva Glavna podružnica Sarajevo, Glavna podružnica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka.

Vidi napomenu na strani 42.

T15: Sektorska struktura kredita kod komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA

Godina	Mjesec	KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA												
		Krediti institucijama BiH	Krediti vladama entiteta	Krediti vladama kantona	Krediti vladama općina	Krediti fondovima socijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim poduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim poduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Krediti stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13	
2013.	12.	0,0	431,5	78,5	339,5	52,8	51,8	450,7	7.521,2	20,5	7.065,2	14,6	16.026,4	
2014.	12.	0,0	492,0	165,2	340,5	103,1	47,4	442,1	7.419,3	14,5	7.428,2	21,3	16.473,5	
2015.	12.	0,0	490,2	230,3	303,7	138,4	60,1	396,7	7.418,2	16,7	7.784,2	28,2	16.866,8	
2016.	12.	0,0	343,5	233,2	281,8	104,2	52,4	371,9	7.703,3	19,1	8.076,3	15,4	17.201,1	
2017.	12.	0,0	378,0	209,3	292,0	87,3	83,4	401,6	8.319,8	21,8	8.613,7	15,6	18.422,4	
2018.	12.	0,0	388,7	186,8	292,1	174,2	125,7	421,3	8.623,0	20,3	9.241,3	12,5	19.485,8	
2019.	12.	0,0	416,5	168,7	313,5	199,5	144,7	497,6	9.034,0	20,6	9.975,5	2,2	20.772,8	
2020.	12.	11,6	422,1	142,2	374,1	211,2	144,8	535,7	8.588,4	20,5	9.894,8	2,0	20.347,4	
2021.	12.	16,1	407,0	187,2	375,8	194,2	152,7	510,7	8.776,8	20,3	10.435,5	1,1	21.077,3	
2002.	12.	8,9	358,7	203,7	380,9	170,6	159,9	626,3	9.155,5	23,3	10.978,4	1,8	22.068,0	
2022.	04.	12,7	380,6	175,9	358,1	183,5	144,9	506,1	9.035,1	20,5	10.595,3	1,1	21.413,7	
	05.	12,2	379,0	175,1	354,1	180,7	146,0	504,4	9.113,2	21,5	10.684,3	0,8	21.571,3	
	06.	11,7	375,4	171,1	356,2	177,8	156,1	487,0	9.188,4	21,5	10.769,6	0,8	21.715,6	
	07.	11,3	373,0	168,9	358,7	175,2	143,2	504,3	9.174,6	23,6	10.829,4	1,2	21.763,4	
	08.	10,8	376,1	202,2	369,5	172,0	142,6	530,7	9.120,5	24,2	10.857,8	1,0	21.807,3	
	09.	10,3	378,9	211,1	365,4	169,1	154,1	532,7	9.098,0	23,8	10.903,7	1,0	21.848,2	
	10.	9,8	375,9	207,8	367,8	169,4	147,5	570,0	9.128,6	25,3	10.937,9	1,3	21.941,3	
	11.	9,3	371,9	206,0	374,5	163,3	141,6	581,8	9.139,6	22,1	10.955,4	1,1	21.966,7	
	12.	8,9	358,7	203,7	380,9	170,6	159,9	626,3	9.155,5	23,3	10.978,4	1,8	22.068,0	
	01.	8,4	345,5	202,8	378,8	177,6	146,4	596,4	9.019,1	22,9	10.970,8	1,2	21.869,7	
2023.	02.	7,9	342,0	202,2	376,2	174,7	139,5	611,4	9.124,5	23,1	11.003,3	1,2	22.006,0	
	03.	7,4	330,6	197,1	371,2	171,9	144,5	599,5	9.252,4	23,8	11.114,1	1,4	22.214,0	
	04.	6,9	322,6	208,5	376,8	169,0	140,6	605,3	9.332,0	25,4	11.200,2	1,8	22.389,0	
	05.	6,4	317,5	207,8	372,5	166,1	155,9	574,8	9.348,4	25,7	11.245,8	1,4	22.422,3	
	06.	5,9	303,1	201,3	368,5	163,1	179,6	595,7	9.495,5	27,9	11.383,8	1,7	22.726,2	

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od siječnja 2006. godine.

Krediti domaćim institucionalnim sektorima predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih institucionalnih sektora. Krediti na razini BiH uključuju kredite plasirane preko komercijalnih banaka koje pokriva Glavna podružnica Sarajevo, Glavna podružnica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka.

Vidi napomenu na strani 42.

T16: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Godina	Mjesec	DEPOZITI				KREDITI			
		KM	EUR	Ostala inozemna valuta	Ukupno u KM	KM	EUR	Ostala inozemna valuta	Ukupno u KM
		1	2	3	4	5	6=3+4+5	7	8
2013.	12.	7.762,2	5.898,0	589,0	14.249,2	15.770,1	246,0	10,4	16.026,4
2014.	12.	8.696,0	6.062,5	616,8	15.375,2	16.246,1	218,6	8,7	16.473,5
2015.	12.	9.513,6	6.347,0	670,2	16.530,8	16.642,8	217,5	6,5	16.866,8
2016.	12.	10.607,5	6.458,1	686,4	17.752,0	16.990,4	205,6	5,1	17.201,1
2017.	12.	12.022,8	6.949,5	696,7	19.669,1	18.285,4	132,6	4,4	18.422,4
2018.	12.	13.807,3	7.222,2	720,3	21.749,8	19.386,2	98,2	1,4	19.485,8
2019.	12.	13.306,9	9.547,3	984,0	23.838,2	9.896,0	10.833,1	29,0	20.758,1
2020.	12.	14.374,7	9.776,7	830,8	24.982,2	9.855,4	10.471,5	20,5	20.347,4
2021.	12.	16.732,4	10.257,3	842,9	27.832,6	11.174,0	9.893,6	9,7	21.077,3
2022.	12.	18.209,1	10.073,0	947,1	29.229,2	13.086,0	8.979,5	2,6	22.068,0
2022.	04.	16.327,0	9.727,6	821,8	26.876,4	11.834,2	9.575,9	3,6	21.413,7
	05.	16.704,0	9.887,3	829,2	27.420,4	12.069,2	9.498,6	3,5	21.571,3
	06.	17.099,7	9.834,3	851,4	27.785,4	12.302,4	9.409,7	3,5	21.715,6
	07.	17.312,8	9.901,9	844,3	28.059,0	12.383,5	9.376,4	3,6	21.763,4
	08.	17.735,0	9.965,8	878,0	28.578,8	12.486,4	9.317,2	3,7	21.807,3
	09.	17.836,1	9.948,8	900,7	28.685,6	12.632,7	9.212,0	3,5	21.848,2
	10.	17.844,8	10.033,0	1.000,3	28.878,1	12.814,9	9.123,7	2,7	21.941,3
	11.	17.724,4	10.041,2	966,8	28.732,5	12.949,1	9.014,9	2,6	21.966,7
	12.	18.209,1	10.073,0	947,1	29.229,2	13.086,0	8.979,5	2,6	22.068,0
	01.	18.052,8	10.081,2	910,1	29.044,1	12.992,3	8.875,0	2,5	21.869,7
	02.	17.907,9	10.245,1	1.032,2	29.185,2	13.205,6	8.797,8	2,5	22.006,0
	03.	17.863,1	10.476,9	922,7	29.262,7	13.468,5	8.743,1	2,4	22.214,0
	04.	18.044,2	10.467,3	894,1	29.405,6	13.663,4	8.723,2	2,4	22.389,0
	05.	18.295,1	10.480,3	949,6	29.725,0	13.802,9	8.617,0	2,4	22.422,3
	06.	18.447,4	10.481,9	933,6	29.862,9	14.181,8	8.542,8	1,5	22.726,2

Napomena:

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, poslovne banke su od 1. siječnja 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilance na izvanbilančnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 milijuna KM u sektorima privatnih poduzeća i stanovništva.

Od siječnja 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papir) iskazanih originalno u KM sa valutnom klausulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvješćima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 42.

T17: Kupovina i prodaja konvertibilne marke

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Prodaja	Kupovina	Saldo	Kumulativ salda
1	2	3	4	5(3-4)	6
2013.		4.588.615	3.918.598	670.017	6.142.015
2014.		5.065.358	4.379.047	686.312	6.828.327
2015.		5.470.552	4.699.060	771.492	7.599.818
2016.		7.485.849	6.622.039	863.811	8.463.629
2017.		8.476.378	7.421.186	1.055.192	9.518.821
2018.		10.792.432	9.780.514	1.011.918	10.530.740
2019.		11.385.556	10.533.525	852.031	11.223.633
2020.		11.344.462	10.184.558	1.159.904	12.542.676
2021.		9.872.890	7.399.673	2.473.217	15.015.893
2022.		6.291.277	6.075.689	215.588	15.231.481
	04.	488.502	440.565	47.937	14.806.080
	05.	464.757	405.895	58.862	14.864.942
	06.	489.905	381.593	108.312	14.973.255
	07.	663.166	344.861	318.305	15.291.560
	08.	653.051	328.609	324.441	15.616.001
	09.	569.116	500.353	68.763	15.684.764
	10.	311.318	578.907	-267.589	15.417.174
	11.	331.428	687.726	-356.299	15.060.876
	12.	977.721	807.115	170.606	15.231.481
2023.	01.	508.602	682.400	-173.798	15.057.683
	02.	500.649	1.082.309	-581.659	14.476.024
	03.	554.006	739.979	-185.974	14.290.050
	04.	865.835	795.222	70.614	14.360.664
	05.	958.727	772.177	186.549	14.547.213
	06.	1.001.282	1.234.920	-233.638	14.313.575

T18: Prosječne obvezne rezerve

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne rezerve*	Prosječne obvezne rezerve	Prosječan saldo računa obveznih rezervi kod CBBiH	Razlika
1	2	3	4	5	6=5-4
2013.		15.162.241	1.290.758	3.103.865	1.813.107
2014.		15.999.278	1.370.137	3.577.824	2.207.688
2015.		16.664.525	1.432.593	3.770.500	2.337.907
2016.		18.494.243	1.734.081	4.057.613	2.323.532
2017.		21.224.853	2.122.485	4.303.340	2.180.855
2018.		23.537.084	2.353.708	5.205.234	2.851.526
2019.		25.752.968	2.575.297	5.589.021	3.013.724
2020.		26.950.173	2.695.017	5.409.751	2.714.733
2021.		28.677.192	2.867.719	6.302.482	3.434.762
2022.		30.175.606	3.017.561	6.694.300	3.676.739
2022.	04.	29.109.559	2.910.956	6.257.008	3.346.052
	05.	29.322.360	2.932.236	6.422.203	3.489.967
	06.	29.692.583	2.969.258	6.501.710	3.532.452
	07.	30.087.173	3.008.717	6.640.989	3.632.272
	08.	30.427.192	3.042.719	6.814.061	3.771.342
	09.	30.766.124	3.076.612	6.994.783	3.918.171
	10.	30.876.001	3.087.600	6.906.307	3.818.707
	11.	30.964.843	3.096.484	6.708.999	3.612.515
	12.	31.007.597	3.100.760	6.717.916	3.617.157
2023.	01.	31.429.303	3.142.930	6.752.355	3.609.425
	02.	31.245.571	3.124.557	6.536.295	3.411.738
	03.	31.306.999	3.130.700	6.237.551	3.106.851
	04.	31.276.793	3.127.679	5.980.685	2.853.006
	05.	31.481.474	3.148.147	6.117.790	2.969.643
	06.	31.723.981	3.172.398	6.122.810	2.950.412

Napomena:

Od 1.srpnja 2016. godine stopa obvezne rezerve koju primjenjuje CBBiH na osnovicu za obračun obvezne rezerve iznosi 10% .

Od 1. srpnja 2016. godine CBBiH primjenjuje nove stope za obračun naknade na sredstva na računu rezervi banaka: Centralna banka BiH na računu rezervi komercijalne banke u obračunskom razdoblju ne obračunava naknadu na iznos sredstava obvezne rezerve, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Europska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).

Od 1. svibnja 2015. godine Centralna banka obračunava naknadu banci na iznos sredstava te banke na računu rezervi kod Centralne banke u obračunskom razdoblju, kako slijedi:

- na iznos obvezne rezerve – prosjek EONIA-e koja je u istom razdoblju zabilježen na tržištu umanjen za 10 baznih bodova, ili minimum nula,
- na iznos sredstava iznad obvezne rezerve – nulta stopa naknade.

Nulta stopa naknade na obveznu rezervu primjenjuje se u slučaju da je prosječna EONIA umanjena za 10 baznih bodova imala negativnu vrijednost.

Od 1. rujna 2014. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderiranog prosjeka kamatnih stope koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obvezne rezerve obračunava 70% ili minimum nula, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve 90% od navedene stope ili minimum nula.

Od 1. kolovoza 2011. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderiranog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obvezne rezerve obračunava 70%, a na iznos sredstava iznad obvezne rezerve 90% od navedene stope.

Od 1. veljače 2011. godine stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine je smanjena sa 14% na 10%, dok je stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine ostala nepromjenjena.

Od 1. srpnja 2010.godine stopa naknade na iznos obvezne rezerve je promjenjena i obračunava se na osnovu prosjeka kamatne stope koju je u istom razdoblju ostvarila Centralna banka na "overnight" depozite,dok je stopa naknade na iznos sredstava iznad obvezne rezerve ostala nepromjenjena.

Od 1. svibnja 2009. godine stopa obvezne rezerve na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine iznosi 7%.

Od 1. travnja 2009. godine stopa naknade se utvrđuje- na iznos sredstava koji je banka dužna da drži kao obvezne rezerve po stopi 0,50%,- na iznos sredstava iznad obvezne rezerve po stopi koja se utvrđuje na osnovu prosjeka kamatnih stopa koje je u istom razdoblju na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana.

Od 1. siječnja 2009. godine stopa obvezne rezerve je 14% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine, a 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća preko jedne godine.

Od 11. listopada 2008. godine stopa obvezne rezerve je smanjena sa 18% na 14%.

Od 1. siječnja 2008. godine stopa obvezne rezerve je povećana sa 15% na 18%.

*Osnovicu za obračun obvezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva u domaćoj i drugim valutama izraženi u KM.

T19: Obvezne rezerve po obračunskim razdobljima

- u tisućama KM -

Osnovica za obračun obvezne rezerve*

Mjesec	Obračunsko razdoblje	KM	KM sa valutnom klauzulom	Strane valuta	Ukupno	Prosječna obvezna rezerva	Prosječna salda na računu obveznih rezervi	Razlika	Obračunata naknada	Kaznena kamata
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7=(6*OR)	8	9=(8-7)	10	11
04.2022.	10	16.037.513	3.289.098	9.830.323	29.156.934	2.915.693	6.304.606	3.388.912	-924,7	0,0
	11	16.056.593	3.271.427	9.797.251	29.125.271	2.912.527	6.183.041	3.270.514	-899,2	0,0
	12	16.104.069	3.210.646	9.731.756	29.046.471	2.904.647	6.283.377	3.378.730	-919,6	0,0
05.	13	16.278.809	3.247.237	9.727.837	29.253.883	2.925.388	6.482.331	3.556.942	-957,3	0,0
	14	16.377.011	3.257.947	9.667.669	29.302.628	2.930.263	6.358.966	3.428.704	-929,7	0,0
	15	16.427.274	3.296.553	9.686.741	29.410.568	2.941.057	6.425.310	3.484.253	-1.036,5	0,0
06.	16	16.615.370	3.290.858	9.742.683	29.648.912	2.964.891	6.498.091	3.533.200	-953,3	0,0
	17	16.644.811	3.267.793	9.807.944	29.720.547	2.972.055	6.413.316	3.441.261	-934,9	0,0
	18	16.656.752	3.260.037	9.791.501	29.708.290	2.970.829	6.593.723	3.622.894	-972,3	0,0
07.	19	16.921.016	3.254.039	9.791.491	29.966.546	2.996.655	6.705.879	3.709.225	-990,2	0,0
	20	17.058.820	3.236.489	9.821.181	30.116.490	3.011.649	6.569.267	3.557.618	-958,8	0,0
	21	17.143.960	3.211.595	9.822.929	30.178.484	3.017.848	6.647.822	3.629.974	-1.070,8	0,0
08.	22	17.275.025	3.238.755	9.860.268	30.374.048	3.037.405	6.773.955	3.736.551	-295,9	0,0
	23	17.357.070	3.280.916	9.769.496	30.407.482	3.040.748	6.739.402	3.698.654	-293,1	0,0
	24	17.443.544	3.262.525	9.793.977	30.500.046	3.050.005	6.928.825	3.878.820	-336,2	0,0
09.	25	17.650.900	3.274.466	9.840.153	30.765.519	3.076.552	7.039.283	3.962.731	-311,6	0,0
	26	17.678.166	3.305.694	9.789.836	30.773.696	3.077.370	6.950.106	3.872.736	-305,3	0,0
	27	17.685.863	3.241.292	9.832.002	30.759.157	3.075.916	6.994.960	3.919.045	-308,5	0,0
10.	28	17.763.669	3.212.982	9.921.966	30.898.617	3.089.862	7.033.373	3.943.511	-310,3	0,0
	29	17.774.410	3.204.767	9.889.836	30.869.013	3.086.901	6.853.382	3.766.480	-297,9	0,0
	30	17.720.099	3.245.030	9.895.244	30.860.373	3.086.037	6.832.165	3.746.128	-326,3	0,0
11.	31	17.749.028	3.250.060	9.937.781	30.936.870	3.093.687	6.794.464	3.700.777	-293,6	0,0
	32	17.760.654	3.275.192	10.019.353	31.055.199	3.105.520	6.665.737	2.674.142	-284,2	0,0
	33	17.675.132	3.265.132	9.962.198	30.902.462	3.090.246	6.666.796	3.576.550	-285,1	0,0
12.	34	17.671.508	3.280.081	10.023.332	30.974.922	3.097.492	6.751.746	3.654.254	-290,7	0,0
	35	17.779.397	3.233.086	10.046.381	31.058.864	3.105.886	6.618.050	3.512.163	-280,8	0,0
	36	17.736.329	3.229.115	10.023.561	30.989.005	3.098.901	6.783.953	3.685.052	-322,0	0,0
01.2023.	1	17.927.994	3.353.881	10.139.403	31.421.277	3.142.128	6.829.633	3.687.505	162,0	0,0
	2	18.083.878	3.292.378	10.108.314	31.484.570	3.148.457	6.674.878	3.526.421	162,8	0,0
	3	17.980.732	3.306.354	10.094.976	31.127.729	3.138.206	6.752.555	3.614.349	178,3	0,0
02.	4	18.027.339	3.290.242	10.093.216	31.410.798	3.141.080	6.712.093	3.571.014	162,4	0,0
	5	17.828.502	3.318.779	10.050.906	31.198.188	3.119.819	6.443.246	3.323.427	160,9	0,0
	6	17.729.436	3.315.916	10.082.377	31.127.729	3.112.773	6.453.545	3.340.773	128,3	0,0
03.	7	17.783.038	3.420.313	10.059.856	31.263.207	3.126.321	6.377.754	3.251.433	160,9	0,0
	8	17.764.592	3.453.826	10.116.974	31.335.392	3.133.539	6.146.906	3.013.367	161,1	0,0
	9	17.735.226	3.427.510	10.159.660	31.322.397	3.132.240	6.187.992	3.055.752	177,0	0,0
04.	10	17.748.752	3.470.756	10.107.604	31.327.112	3.132.711	6.088.966	2.956.254	161,0	0,0
	11	17.730.838	3.551.157	9.947.265	31.229.261	3.122.926	5.860.160	2.737.234	160,6	0,0
	12	17.821.789	3.516.033	9.936.183	31.274.005	3.127.400	5.992.931	2.865.530	161,1	0,0
05.	13	17.905.895	3.508.096	10.030.627	31.444.618	3.144.462	6.120.567	2.976.106	162,0	0,0
	14	17.984.385	3.502.189	9.987.177	31.473.752	3.147.375	6.061.862	2.914.487	162,4	0,0
	15	18.052.996	3.444.858	10.028.197	31.526.051	3.152.605	6.170.940	3.018.335	179,1	0,0
06.	16	18.171.273	3.482.181	10.041.881	31.695.336	3.169.534	6.214.578	3.045.044	163,8	0,0
	17	18.230.805	3.447.461	10.036.771	31.715.037	3.171.504	6.101.243	2.929.740	164,1	0,0
	18	18.300.825	3.429.838	10.030.908	31.761.570	3.176.157	6.052.609	2.876.452	164,5	0,0

Napomena:

Vidi napomenu uz tablicu T26.

T20: Promet vrijednosnih papira na burzama BiH

Godina	Mjesec	Banjalučka burza			Sarajevska burza		
		Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijednosni papiri	Ukupno vrijednosni papiri	Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijedni papiri	Ukupno vrijednosni papiri
Promet (u KM)							
1	2	3	4	5(3+4)	6	7	8(6+7)
2013.		93.836.762	282.019.751	375.856.513	97.439.701	147.791.151	245.230.851
2014.		113.921.678	472.685.884	586.607.561	212.351.234	406.592.289	618.943.523
2015.		84.755.363	475.851.240	560.606.603	583.555.637	636.027.944	1.219.583.581
2016.		50.060.378	575.098.271	625.158.649	229.052.543	526.159.208	755.211.751
2017.		49.731.565	437.142.705	486.874.270	200.324.425	332.282.930	532.607.355
2018.		102.148.845	326.022.020	428.170.864	166.388.975	121.807.256	288.196.231
2019.		76.553.140	395.580.201	472.133.341	195.685.121	235.239.354	430.924.475
2020.		112.624.363	621.394.835	734.019.198	157.601.307	383.430.414	541.031.721
2021.		100.519.856	277.277.214	377.797.070	131.073.731	190.020.920	321.094.651
2022.		62.433.309	625.991.183	688.424.491	119.843.227	263.894.760	383.737.987
2022.	04.	1.988.155	68.917.392	70.905.547	6.867.760	858	6.868.618
	05.	1.600.700	62.543.571	64.144.270	8.666.027	45.294	8.711.321
	06.	3.413.323	22.515.524	25.928.847	13.921.273	109.917.926	123.839.199
	07.	3.986.169	42.373.586	46.359.755	7.804.893	69.963.862	77.768.755
	08.	1.268.516	36.909.651	38.178.166	8.067.938	110.638	8.178.576
	09.	3.905.970	98.471.275	102.377.245	3.924.829	0	3.924.829
	10.	5.040.289	38.335.773	43.376.063	12.930.630	0	12.930.630
	11.	12.310.465	52.181.432	64.491.897	5.044.651	0	5.044.651
	12.	14.005.774	85.171.226	99.177.000	12.708.746	18.096.400	30.805.146
2023.	01.	4.122.656	4.983.218	9.105.874	4.758.700	0	4.758.700
	02.	2.087.244	45.148.991	47.236.235	764.222	21.340	785.562
	03.	32.701.403	61.409.784	94.111.186	5.762.863	97.000	5.859.863
	04.	3.257.141	3.592.703	6.849.844	1.739.747	39.796.641	41.536.388
	05.	3.877.373	58.296.947	62.174.320	2.709.915	49.924.367	52.634.282
	06.	16.108.108	280.906.494	297.014.602	2.336.903	59.645.210	61.982.113

Izvor:

Burze u Sarajevu i Banjoj Luci

T21: Transakcije u platnom prometu

- u milijunima KM -

Godina	Mjesec	BPRV		ŽIROKLIRING		UKUPNO	
		Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
2013.		773.099	63.232	35.026.526	13.373	35.799.626	76.605
2014.		821.897	73.897	37.108.440	13.961	37.930.337	87.858
2015.		874.575	70.655	38.212.073	14.451	39.086.648	85.106
2016.		935.319	72.876	39.068.883	15.509	40.004.202	88.380
2017.		996.043	79.855	40.111.318	16.388	41.107.361	96.243
2018.		1.067.256	85.393	41.266.770	17.277	42.334.026	102.670
2019.		1.105.320	104.826	42.496.286	18.221	43.601.606	123.056
2020.		1.072.023	87.108	42.702.383	18.024	43.774.406	105.132
2021.		1.236.315	102.287	46.735.411	20.116	47.971.726	122.403
2022.		1.435.980	123.370	48.264.255	22.456	49.700.235	145.825
2022.	04.	117.636	10.067	4.001.217	1.844	4.118.853	11.911
	05.	115.633	9.702	4.028.949	1.822	4.144.582	11.524
	06.	120.602	11.390	4.169.267	1.920	4.289.869	13.309
	07.	117.997	10.138	4.030.150	1.864	4.148.147	12.002
	08.	122.447	10.701	4.103.403	1.955	4.225.850	12.656
	09.	123.831	10.914	4.080.703	1.972	4.204.534	12.887
	10.	121.221	10.303	4.051.520	1.926	4.172.741	12.229
	11.	123.773	10.695	4.014.902	1.958	4.138.675	12.653
	12.	140.762	12.280	4.322.411	2.167	4.463.173	14.446
	01.	108.235	9.397	3.675.681	1.690	3.783.916	11.087
	02.	111.209	9.824	3.858.899	1.759	3.970.108	11.583
	03.	128.845	11.082	4.275.880	2.023	4.404.725	13.105
	04.	119.342	10.174	3.909.131	1.875	4.028.473	12.049
	05.	127.819	11.573	4.219.363	2.008	4.347.182	13.581
	06.	128.780	12.187	4.179.732	2.022	4.308.512	14.209

T22: Platna bilanca BiH

- u milijunima KM -

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022. Q1	2022. Q2	2022. Q3	2022. Q4	2023. Q1
TEKUĆI RAČUN	-1.425	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-1.125	-923	-408	-664	-279	-694	-410
Roba - saldo	-7.099	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-1.953	-2.456	-2.800	-2.887	-2.131
Izvoz robe	6.645	6.847	7.196	7.700	9.341	10.418	10.180	9.423	12.710	3.789	4.264	4.064	4.016	3.956
Uvoz robe	13.743	14.721	14.372	14.789	16.758	17.940	18.143	15.691	19.880	5.741	6.720	6.864	6.903	6.087
Usluge - saldo	1.624	1.698	1.951	2.118	2.329	2.612	2.797	1.493	2.571	621	763	1.228	1.014	683
Izvoz usluga	2.391	2.452	2.962	3.168	3.484	3.832	4.149	2.447	3.775	935	1.168	1.815	1.401	1.048
Uvoz usluga	768	754	1.012	1.051	1.154	1.220	1.352	954	1.204	314	405	587	387	365
Primarni dohodak - saldo	357	224	195	41	-263	-195	-60	-194	-565	-70	-149	-37	-87	-6
Potražuje	864	955	929	929	969	1.026	1.197	882	1.016	236	288	336	355	362
Duguje	507	731	734	889	1.233	1.221	1.258	1.076	1.581	305	437	374	442	368
Sekundarni dohodak - saldo	3.694	3.969	3.573	3.507	3.831	4.010	4.299	3.844	4.240	994	1.179	1.331	1.266	1.043
Potražuje	3.973	4.267	3.909	3.852	4.192	4.404	4.711	4.277	4.697	1.115	1.314	1.453	1.386	1.190
Duguje	279	298	336	345	362	394	412	433	456	122	135	123	120	147
KAPITALNI RAČUN	337	442	364	300	342	305	384	361	353	70	74	99	87	71
Potražuje	337	442	364	300	342	311	386	369	353	71	75	100	88	74
Duguje	0	0	0	0	0	6	2	8	0	1	1	1	1	3
FINANCIJSKI RAČUN	-909	-1.428	-885	-817	-898	-801	-590	-864	-93	-380	-444	76	-472	-319
Izravna ulaganja	-342	-784	-509	-550	-717	-960	-739	-630	-899	-206	-304	-233	-406	-413
Neto finansijska sredstva	126	15	167	5	173	32	38	121	135	32	1	35	-15	14
Neto finansijske obveze	468	799	675	555	890	992	777	751	1.034	238	306	268	391	427
Portfeljna investicije	144	107	110	167	157	256	214	10	80	85	-105	66	150	32
Neto finansijska sredstva	80	36	51	99	92	254	179	-20	347	86	-105	66	148	32
Neto finansijske obveze	-64	-71	-58	-68	-64	-2	-35	-30	267	1	0	0	-2	0
Finansijski derivativi	0	0	0	1	1	-5	-1	0	1	0	1	2	-3	3
Neto finansijska sredstva	0	0	0	0	-4	-7	-12	-7	-3	0	0	0	-3	0
Neto finansijske obveze	0	0	0	-1	-5	-2	-11	-7	-4	0	-1	-2	0	-3
Ostale investicije	-1.420	-1.463	-1.366	-1.365	-1.473	-1.205	-999	-1.490	-1.970	-10	-120	-484	205	953
Neto finansijska aktiva	-238	-584	-417	-294	-690	286	-12	-217	-103	47	342	-154	567	652
Valuta i depoziti	-339	-598	-366	-316	-547	-59	-28	-265	-212	-36	244	-249	507	538
Zajmovi	5	-23	-80	-74	-289	223	-90	-14	-32	43	41	15	19	78
Osiguranje i mirovine	15	9	-75	20	20	30	22	25	37	10	12	13	4	-8
Trgovinski krediti i avansi	89	86	92	81	100	98	73	60	117	35	39	42	38	36
Ostala finansijska sredstva	-8	-59	12	-4	26	-6	10	-24	-12	-4	7	25	0	9
Neto finansijske obveze	1.182	878	950	1.070	783	1.491	987	1.273	1.867	57	462	330	361	-301
Valuta i depoziti	-119	-281	-58	-107	69	393	75	-811	-286	-89	-9	-68	21	-281
Zajmovi	768	645	522	698	127	463	318	1.490	750	-102	166	141	85	-276
Osiguranje i mirovine	12	17	-8	-4	-5	-10	-10	-5	-5	-2	-1	-3	-2	-2
Trgovinski krediti i avansi	510	526	523	487	582	618	619	582	795	233	273	294	273	241
Ostale finansijske obveze (uključujući i SDR)	10	-29	-28	-3	10	27	-15	16	613	18	34	-35	-16	17
Rezervna aktiva	709	712	881	930	1.136	1.114	935	1.246	2.695	-250	85	725	-418	-894
Monetarno zlato	77	0	0	0	0	0	0	0	0	-28	0	0	-133	0
Valuta i depoziti	-117	-36	-1.121	2.033	-230	253	238	549	441	-31	535	1.579	2.350	-379
Vrijednosnice	792	766	2.004	-1.102	1.367	860	699	696	2.254	-191	-449	-854	-2.633	-517
Ostala pričuvna sredstva	-43	-17	-1	-1	-1	1	-2	1	0	0	-1	0	-1	1
NETO GREŠKE I PROPUSTI	179	113	209	306	281	-12	-46	-101	477	-42	146	255	135	20

Napomena:

Platna je bilanca BiH urađena sukladno metodologiji MMF-a (Priručnik za platnu bilancu i međunarodnu investicijsku poziciju, šesto izdanje – BPM6). Detaljnija metodologička pojašnjenja se nalaze na web stranici, www.cbbh.ba pod statistika

T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)

- u milijunima KM -

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022. Q1	2022. Q2	2022. Q3	2022. Q4	2023. Q1
NETO POZICIJA	-15.101	-15.509	-15.692	-15.282	-14.545	-14.100	-13.172	-12.098	-11.918	-12.039	-12.415	-12.214	-12.304	-12.048,5
SREDSTVA	13.466	13.983	14.597	15.816	17.045	19.326	21.021	22.309	25.094	24.859	25.029	25.778	25.890	25.888,7
Izravna ulaganja	695	708	878	933	1.157	1.268	1.245	1.365	1.477	1.512	1.513	1.548	1.533	1.546,8
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	291	299	362	370	427	468	622	736	789	824	843	877	885	891,0
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	404	410	516	562	730	799	623	629	688	688	670	671	648	655,8
Portfeljna ulaganja	532	569	582	674	764	1.018	1.203	1.180	1.519	1.604	1.499	1.565	1.710	1.801,4
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	23	31	33	39	44	41	39	38	82	82	82	82	82	106,0
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	509	538	550	635	720	977	1.164	1.141	1.437	1.522	1.417	1.483	1.628	1.695,4
Finansijski derivativi	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0,5
Ostala ulaganja	5.171	4.880	4.530	4.677	4.509	5.415	5.975	5.896	5.749	5.786	6.118	6.144	6.579	7.330,5
Ostali vlasnički kapital	47	48	52	48	52	54	53	61	54	53	53	53	53	63,2
Valuta i Depoziti	3.288	2.982	2.870	3.127	3.191	3.952	4.350	4.297	4.214	4.214	4.483	4.456	4.859	5.434,6
Zajmovi	334	311	232	158	176	249	210	196	207	245	287	302	320	398,2
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	58	110	88	87	92	89	94	105	108	111	109	109	109	149,9
Trgovinski krediti i avansi	1.181	1.201	1.026	990	943	1.021	1.199	1.195	1.129	1.124	1.139	1.154	1.173	1.182,9
Ostala potraživanja/obveze	263	228	262	267	55	49	69	40	36	39	47	70	65	101,6
Pričuvna sredstva	7.068	7.826	8.606	9.531	10.614	11.626	12.598	13.869	16.349	15.957	15.899	16.521	16.068	15.209,6
Valuta i depoziti	2.218	2.182	1.132	3.165	2.935	3.188	3.426	3.975	4.416	4.384	4.919	6.498	8.847	8.468,3
Vrijednosni papiri	4.592	5.384	7.288	6.158	7.474	8.225	8.917	9.601	11.630	11.269	10.682	9.730	7.061	6.569,4
Ostala rezervna aktiva	258	260	186	208	205	212	254	292	304	303	298	293	160	171,9
OBVEZE	28.567	29.492	30.290	31.098	31.590	33.426	34.193	34.407	37.012	36.898	37.443	37.993	38.194	37.937,2
Izravna ulaganja	12.231	12.253	13.063	13.382	14.166	14.957	15.535	15.609	16.546	16.585	16.708	16.973	17.336	17.714,4
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	8.872	8.449	9.516	9.698	10.517	11.364	11.663	12.070	14.032	13.951	14.044	14.307	14.550	14.860,0
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	3.360	3.803	3.547	3.684	3.649	3.592	3.872	3.539	2.513	2.634	2.664	2.667	2.786	2.854,4
Portfeljna ulaganja	544	474	349	299	240	246	207	178	417	391	419	426	425	424,5
Vlasničke vrijednosnice i dionice u investicijskim fondovima	127	118	56	79	93	98	99	110	108	109	109	109	108	107,6
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	417	355	293	220	147	148	107	69	308	282	309	317	317	316,9
Finansijski derivativi	0	0	0	2	0	0	1	2	0	0	2	4	0	0,6
Ostala ulaganja	15.792	16.766	16.878	17.416	17.184	18.223	18.451	18.617	20.050	19.921	20.315	20.589	20.433	19.797,6
Ostali vlasnički kapital	42	50	47	26	29	36	47	48	78	78	78	78	77	76,7
Valuta i Depoziti	1.934	1.653	1.595	1.489	1.554	2.751	2.825	2.015	1.730	1.642	1.633	1.566	1.582	1.304,9
Zajmovi	11.113	12.310	12.632	13.074	12.890	12.494	12.527	13.369	14.192	14.175	14.499	14.825	14.708	14.307,2
Osiguranje, mirovine i ostali standardizirani sustavi osiguranja	16	17	18	19	22	23	24	27	30	31	30	30	31	33,7
Trgovinski krediti i avansi	2.231	2.284	2.119	2.341	2.243	2.435	2.550	2.684	2.911	2.868	2.894	2.896	2.916	2.936,5
Ostale obveze	105	76	68	65	73	102	88	101	104	118	154	119	102	131,8
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene finansijske obveze)	352	375	401	401	374	382	389	373	1.005	1.009	1.027	1.075	1.017	1.006,9

Napomena:

Međunarodna je investicijska pozicija (MIP) za BiH kompilirana sukladno najnovijoj metodologiji Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platne bilance (BOP) i međunarodne investicijske pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicijske pozicije za četvrtu tromjesečje uključuje i redovitu godišnju reviziju prethodno

T24: Devizne rezerve CBBiH

- na kraju razdoblja, u milijunima KM -

Bruto devizne rezerve											
Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u blagajni CBBiH	Devizni depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Ulaganja u vrijednosne papire	9=3+...+8	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto strana aktiva CBBiH
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...+8	10	11	12=10-11
2013.	12.	164,1	2,7	91,6	2.217,6	0,0	4.592,3	7.068,3	7.067,3	6.659,2	408,1
2014.	12.	182,7	5,2	71,8	2.181,7	0,0	5.384,1	7.825,6	7.824,5	7.293,1	531,4
2015.	12.	182,3	3,8	128,5	1.003,6	0,0	7.288,1	8.606,3	8.605,0	8.064,6	540,4
2016.	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6
2017.	12.	203,9	1,5	236,4	2.698,6	0,0	7.416,1	10.556,6	10.555,0	9.977,1	577,8
2018.	12.	210,0	2,2	274,1	2.911,4	0,0	8.225,4	11.623,2	11.621,4	10.983,3	638,1
2019.	12.	254,1	0,2	322,6	3.102,8	0,0	8.917,4	12.597,1	12.595,4	11.824,2	771,2
2020.	12.	291,6	0,9	142,2	3.832,1	0,0	9.601,3	13.868,0	13.866,3	12.970,6	895,7
2021.	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8
2022.	12.	160,0	0,1	572,0	8.273,2	0,0	7.060,5	16.065,9	16.063,3	15.611,7	451,5
2022.	04.	309,6	5,2	453,0	4.254,5	0,0	10.932,7	15.955,1	15.952,2	15.354,8	597,4
	05.	294,6	1,6	452,6	4.647,1	0,0	10.574,1	15.969,9	15.967,3	15.407,3	560,0
	06.	296,7	1,6	452,6	4.465,2	0,0	10.681,4	15.897,5	15.895,1	15.361,1	534,0
	07.	297,3	8,0	455,7	5.452,4	0,0	10.052,5	16.265,9	16.263,1	15.682,8	580,4
	08.	292,8	1,3	475,7	5.243,8	0,0	10.507,0	16.520,6	16.518,0	16.008,4	509,6
	09.	291,5	1,4	476,1	6.019,9	0,0	9.730,2	16.519,1	16.516,5	16.067,7	448,8
	10.	155,1	11,6	480,3	7.326,2	0,0	8.286,5	16.259,7	16.257,3	15.811,1	446,2
	11.	159,6	0,1	482,8	7.686,6	0,0	7.577,7	15.906,8	15.904,4	15.442,0	462,4
	12.	160,0	0,1	572,0	8.273,2	0,0	7.060,5	16.065,9	16.063,3	15.611,7	451,5
	01.	166,6	17,4	530,1	8.365,3	0,0	6.867,9	15.947,4	15.944,3	15.458,5	485,8
	02.	162,2	1,5	530,1	7.912,4	0,0	6.759,0	15.365,1	15.350,4	14.864,5	485,9
	03.	170,4	1,5	530,1	7.936,1	0,0	6.569,1	15.207,2	15.204,7	14.671,7	533,0
	04.	169,5	19,4	530,1	7.945,7	0,0	6.664,6	15.329,3	15.326,3	14.766,2	560,1
	05.	172,4	1,7	530,1	8.140,7	0,0	6.683,2	15.528,0	15.525,3	14.929,9	595,4
	06.	165,2	1,7	531,6	7.817,4	0,0	6.802,1	15.317,9	15.315,2	14.706,0	609,2

Napomena:

Bruto devizne rezerve čine stanja bilančnih pozicija kratkoročne inozemne aktive CBBiH (zlato, raspolaganje CBBiH SDR, devize u trezoru CBBiH, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti kod nerezidentnih banaka i ostalo) i investiranja u vrijednosne papire od srpnja 2006. godine po odluci Investicijskog komiteta CBBiH. Neto devizne rezerve predstavljaju razliku između bruto deviznih rezervi i obveza prema nerezidentima. Monetarni pasiv CBBiH čine novac izvan monetarnih vlasti i depoziti rezidenata kod monetarnih vlasti. Neto inozemna aktiva CBBiH predstavlja razliku između neto deviznih rezervi i monetarne pasive CBBiH.

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku 2000.), od siječnja 2006. godine.

T25: BiH - Izvoz prema zemlji destinacije

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Hrvatska	Italija	Srbija	Slovenija	Austrija	Turska	Crna Gora	Ostale zemlje	Ukupno
2013.		1.310.844	1.194.637	1.003.294	766.745	686.503	687.565	174.625	270.745	2.285.317	8.380.275
2014.		1.317.490	955.047	1.195.438	800.690	697.785	755.827	234.392	293.818	2.431.255	8.681.742
2015.		1.412.906	925.166	1.214.930	770.695	748.870	743.062	354.630	262.844	2.554.212	8.987.315
2016.		1.479.411	985.360	1.131.096	822.846	807.200	730.590	401.047	240.751	2.819.806	9.418.109
2017.		1.595.704	1.284.200	1.209.035	1.093.685	973.397	899.235	431.094	352.507	3.216.524	11.055.383
2018.		1.741.537	1.464.002	1.352.791	1.251.474	1.057.052	1.020.991	323.223	402.113	3.287.069	11.900.251
2019.		1.675.709	1.399.922	1.300.534	1.308.885	1.006.226	1.089.881	292.554	407.303	3.011.551	11.492.564
2020.		1.630.844	1.362.907	1.015.184	1.152.068	954.078	1.005.509	314.249	293.645	2.792.675	10.521.159
2021.		2.137.576	1.864.306	1.608.291	1.722.477	1.219.184	1.284.935	358.064	394.449	3.684.248	14.273.529
2022.		2.666.194	2.676.624	1.991.386	2.363.435	1.421.819	1.710.354	311.638	576.469	4.255.821	17.973.740
2022.	04.	233.332	244.220	185.495	213.482	128.528	140.357	31.306	53.202	379.655	1.609.578
	05.	221.049	254.621	196.510	222.706	126.119	147.829	26.004	57.403	355.317	1.607.557
	06.	222.860	219.813	196.954	222.178	124.215	158.929	23.940	40.372	367.309	1.576.571
	07.	221.382	214.002	203.043	176.352	112.167	142.417	19.657	33.885	337.502	1.460.408
	08.	204.002	218.864	100.539	180.427	104.280	145.104	20.829	58.616	309.457	1.342.116
	09.	226.222	273.832	163.817	191.870	124.224	162.654	27.350	47.200	418.779	1.635.948
	10.	235.076	208.637	155.124	186.477	134.382	154.514	31.175	55.981	360.754	1.522.119
	11.	245.020	212.984	155.567	175.442	132.692	159.417	22.135	39.167	376.130	1.518.554
	12.	194.959	206.766	141.262	204.792	105.530	125.410	27.846	46.479	353.927	1.406.969
	01.	219.228	206.089	122.376	204.651	110.626	140.232	18.807	52.724	326.060	1.400.795
	02.	236.073	230.492	127.886	188.449	115.863	144.112	22.768	75.188	339.180	1.480.010
	03.	245.943	251.324	130.513	187.704	126.653	160.401	29.984	58.355	327.849	1.518.727
	04.	229.363	224.778	103.465	177.622	112.473	143.082	27.275	75.001	306.916	1.399.975
	05.	237.282	219.048	136.752	155.219	123.376	159.471	25.407	53.531	344.106	1.454.191
	06.	230.030	220.511	138.396	151.749	114.366	150.306	20.683	67.131	335.170	1.428.341

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće izvoza iz te zemlje u ukupnom izvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016., 2017., 2018. godine). U skladu s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju "Ostale zemlje".

T26: BiH - Uvoz prema zemlji podrijetla

- u tisućama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Italija	Srbija	Hrvatska	Kina	Slovenija	Ruska Federacija	Turska	Austrija	Ostale zemlje	Ukupno
2013.		1.734.842	1.482.256	1.485.608	1.956.353	914.082	754.344	1.505.995	493.202	521.188	4.321.922	15.169.792
2014.		1.869.564	1.653.565	1.629.521	1.851.693	1.359.548	763.235	1.292.467	582.203	532.109	4.665.372	16.199.278
2015.		1.914.123	1.758.287	1.728.431	1.673.068	1.091.670	773.503	910.072	644.698	560.859	4.797.152	15.851.863
2016.		1.998.877	1.899.582	1.828.142	1.617.713	1.091.966	831.403	729.427	687.349	556.399	4.920.158	16.161.014
2017.		2.103.758	2.062.127	2.029.997	1.828.432	1.186.073	912.704	907.315	766.728	618.743	5.769.765	18.185.642
2018.		2.297.072	2.170.785	2.070.768	1.915.158	1.339.232	917.011	892.371	874.490	672.990	6.124.091	19.273.968
2019.		2.337.802	2.333.081	2.150.219	2.020.597	1.449.423	906.606	451.193	964.624	721.547	6.163.492	19.498.584
2020.		2.074.858	1.949.017	1.895.718	1.523.371	1.355.872	840.875	359.084	896.725	682.570	5.308.196	16.886.285
2021.		2.566.643	2.600.538	2.427.344	1.922.537	1.702.427	984.015	629.494	1.269.716	823.775	6.670.410	21.596.900
2022.		2.992.889	3.540.600	3.057.570	2.844.749	2.327.506	1.113.095	658.099	1.675.148	1.003.269	9.423.523	28.636.447
	04.	249.976	283.032	260.778	214.958	164.583	97.317	48.875	165.625	91.913	793.825	2.370.882
	05.	243.291	312.576	266.939	234.998	186.041	93.514	54.833	141.287	87.557	805.655	2.426.692
	06.	250.729	318.877	280.914	261.035	196.371	103.467	56.611	160.894	91.361	882.407	2.602.668
	07.	255.437	353.235	237.625	269.702	197.554	98.391	60.809	118.631	85.906	797.449	2.474.738
	08.	236.764	254.900	268.715	280.892	203.959	77.730	52.667	138.696	70.641	765.401	2.350.365
	09.	270.424	333.286	285.379	303.870	240.733	103.272	69.104	141.229	93.977	809.376	2.650.649
	10.	283.686	356.414	272.166	259.905	213.623	95.333	27.862	144.955	82.793	790.712	2.527.449
	11.	261.982	303.470	249.403	248.115	215.016	87.615	35.092	143.369	88.439	848.612	2.481.113
	12.	269.587	321.918	243.548	210.646	200.759	93.555	79.178	143.092	77.244	811.101	2.450.627
2023.	01.	201.251	220.343	172.589	181.840	154.128	73.667	43.520	105.510	70.979	620.051	1.843.879
	02.	260.489	303.502	204.516	172.748	183.916	86.442	37.818	115.416	79.100	709.066	2.153.013
	03.	301.624	372.143	276.406	175.968	210.517	107.754	47.310	146.176	96.611	810.776	2.545.284
	04.	264.275	317.547	237.861	139.471	203.639	92.492	45.550	128.403	83.053	739.799	2.252.090
	05.	271.324	303.410	243.203	152.980	238.672	95.275	56.854	138.822	90.342	777.917	2.368.799
	06.	288.866	299.121	252.114	169.661	288.969	99.409	40.484	137.206	88.210	791.490	2.455.528

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće uvoza iz te zemlje u ukupnom uvozu BiH u trogodišnjem razdoblju (2016., 2017., 2018. godine). U skladu s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju "Ostale zemlje"

T27: Struktura izvoza robe

Razdoblje	siječanj- ožujak 2022.	siječanj - ožujak 2023.	Postotak promjene u odnosu na isto razdoblje prethodne godine
Grupa proizvoda	Iznos u tisućama KM	Iznos u tisućama KM	Postotak učešća
Životinje i proizvodi životinjskog podrijetla	9.087.626	8.682.039	100,0 -4,5
Proizvodi biljnog podrijetla	88.304	117.757	1,4 33,4
Masti i ulja životinjskog podrijetla i biljnog podrijetla	95.328	81.176	0,9 -14,8
Prehrambene prerađevine	69.885	64.077	0,7 -8,3
Proizvodi mineralnog podrijetla	215.786	224.290	2,6 3,9
Proizvodi kemijske industrije ili srodnih industrija	1.115.605	1.059.847	12,2 -5,0
Plastične mase, guma i kaučuk	616.934	634.415	7,3 2,8
Koža i krzno	416.904	400.555	4,6 -3,9
Drvo i proizvodi od drveta	66.181	55.530	0,6 -16,1
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	604.605	507.810	5,8 -16,0
Tekstil i tekstilni proizvodi	260.778	219.438	2,5 -15,9
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	382.582	438.065	5,0 14,5
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	447.641	469.009	5,4 4,8
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, dragi i poludragi kamenje	99.178	112.671	1,3 13,6
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	29.658	17.731	0,2 -40,2
Strojevi, aparati, mehanički i električni uređaji	2.177.927	1.659.499	19,1 -23,8
Transportna sredstva i njihovi dijelovi	1.213.512	1.393.330	16,0 14,8
Satovi, mjerni, glazbeni i medicinski instrumenti	248.381	301.170	3,5 21,3
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	39.711	33.375	0,4 -16,0
Razni proizvodi	102.567	136.080	1,6 32,7
Umetnička dijela, kolecionarski predmeti i antikviteti	795.965	756.097	8,7 -5,0
Nerazvrstano	63	87	0,0 38,1
Ukupno	130	30	0,0 -76,8

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platne bilance koja uključuje razne prilagodbe.

Podaci su klasificirani prema Harmoniziranom sustavu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T27: Struktura uvoza robe

Razdoblje Grupa proizvoda	siječanj- ožujak 2022. Iznos u tisućama KM	siječanj - ožujak 2023. Iznos u tisućama KM	Postotak učešća	Postotak promjene u odnosu na isto razdoblje prethodne godine
	Iznos u tisućama KM	Postotak učešća		
Životinje i proizvodi životinjskog podrijetla	13.701.505	13.618.594	100,0	-0,6
Proizvodi biljnog podrijetla	350.166	417.804	3,1	19,3
Masti i ulja životinjskog podrijetla i biljnog podrijetla	527.430	517.763	3,8	-1,8
Prehrambene prerađevine	113.661	87.154	0,6	-23,3
Proizvodi mineralnog podrijetla	1.007.286	1.168.358	8,6	16,0
Proizvodi kemijske industrije ili srodnih industrija	2.220.882	1.878.782	13,8	-15,4
Plastične mase, guma i kaučuk	1.107.378	1.181.597	8,7	6,7
Koža i krzno	984.244	857.440	6,3	-12,9
Drvno i proizvodi od drveta	186.816	167.354	1,2	-10,4
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	254.404	234.000	1,7	-8,0
Tekstil i tekstilni proizvodi	308.132	284.881	2,1	-7,5
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	760.234	815.494	6,0	7,3
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	203.237	214.681	1,6	5,6
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, dragi i poludragi kamenje	268.304	272.910	2,0	1,7
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	33.968	26.937	0,2	-20,7
Strojevi, aparati, mehanički i električni uređaji	2.464.526	1.900.190	14,0	-22,9
Transportna sredstva i njihovi dijelovi	1.687.450	2.115.724	15,5	25,4
Satovi, mjerni, glazbeni i medicinski instrumenti	730.900	972.847	7,1	33,1
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	181.391	177.300	1,3	-2,3
Razni proizvodi	7.868	11.415	0,1	45,1
Umjednička djela, kolecionarski predmeti i antikviteti	297.308	312.644	2,3	5,2
Nerazvrstano	5.071	3.319	0,0	-34,6
Ukupno	850	0	0,0	-100,0

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platne bilance koja uključuje razne prilagodbe.

Podaci su klasificirani prema Harmoniziranom sustavu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T28: Pregled prosječnih srednjih tečajeva konvertibilne marke

		EMU	Hrvatska	Češka R.	Mađarska	Japan	Švicarska	Turska	V. Britanija	SAD	Kina	Srbija
		EUR	HRK	CZK	HUF	JPY	CHF	TRY	GBP	USD	CNY	RSD
Godina	Mjesec	1	100	1	100	100	1	1	1	1	1	100
2013.		1,955830	25,806786	0,075328	0,658705	1,512911	1,589326	0,775940	2,304432	1,473557	0,239647	1,729721
2014.		1,955830	25,619449	0,071033	0,633710	1,393940	1,610337	0,673375	2,426325	1,474019	0,239264	1,668863
2015.		1,955830	25,688577	0,071687	0,631327	1,456462	1,832914	0,650180	2,694477	1,762605	0,280568	1,619915
2016.		1,955830	25,960428	0,072346	0,627987	1,628845	1,794449	0,586378	2,396405	1,768011	0,266189	1,588875
2017.		1,955830	26,205454	0,074317	0,632480	1,546889	1,761597	0,476205	2,232882	1,735482	0,256628	1,611317
2018.		1,955830	26,365492	0,076267	0,613697	1,500585	1,693763	0,351884	2,210985	1,657498	0,250633	1,653621
2019.		1,955830	26,365089	0,076197	0,601572	1,603053	1,758109	0,307940	2,230125	1,747204	0,252963	1,659447
2020.		1,955830	25,946780	0,074002	0,557563	1,607387	1,827419	0,247515	2,201320	1,716607	0,248658	1,663431
2021.		1,955830	25,977234	0,076253	0,545671	1,506596	1,808910	0,191301	2,274685	1,653851	0,256382	1,663495
2022.		1,955830	25,957036	0,079629	0,501501	1,420249	1,948176	0,113256	2,294933	1,860152	0,276500	1,665037
2022.	04.	1,955830	25,875006	0,080084	0,522686	1,433318	1,914754	0,122507	2,339109	1,802198	0,280796	1,661349
	05.	1,955830	25,951530	0,079107	0,509405	1,436617	1,891062	0,119065	2,302850	1,850825	0,276553	1,663469
	06.	1,955830	25,991757	0,079122	0,492441	1,384156	1,908744	0,108736	2,283569	1,848738	0,276240	1,665462
	07.	1,955830	26,008840	0,079496	0,485134	1,404683	1,979336	0,110157	2,299766	1,918855	0,285061	1,666040
	08.	1,955830	26,028995	0,079613	0,486818	1,429335	2,019274	0,106979	2,315582	1,929271	0,283948	1,666605
	09.	1,955830	26,000744	0,079611	0,485704	1,382979	2,026399	0,107735	2,240012	1,971803	0,281512	1,666985
	10.	1,955830	25,976881	0,079734	0,467406	1,355352	2,002431	0,107293	2,243115	1,994232	0,277561	1,667177
	11.	1,955830	25,932866	0,080256	0,481296	1,347817	1,986095	0,103151	2,250632	1,919565	0,267564	1,667259
	12.	1,955830	25,923001	0,080562	0,479734	1,369943	1,982983	0,099057	2,250369	1,848342	0,264763	1,667226
2023.	01.	1,955830		0,081594	0,493759	1,391460	1,965054	0,096833	2,216435	1,818750	0,267412	1,666536
	02.	1,955830		0,082464	0,507182	1,376882	1,973557	0,096812	2,207511	1,824700	0,267086	1,666960
	03.	1,955830		0,082578	0,507819	1,369219	1,975767	0,096431	2,218829	1,831257	0,265449	1,667151
	04.	1,955830		0,083430	0,520434	1,339173	1,984199	0,092329	2,220998	1,784811	0,259269	1,667605
	05.	1,955830		0,082933	0,524764	1,314185	2,004371	0,091180	2,244923	1,797649	0,257563	1,667612
	06.	1,955830		0,082539	0,527753	1,281164	2,004097	0,077382	2,278867	1,805086	0,252568	1,667704

T29: Vladine financije BiH - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidirani prihodi	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidirani rashodi	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
2013.		1.069,8	6.608,6	3.604,4	232,6	11.406,5	939,0	6.474,5	3.415,1	219,2	10.938,8	1.046,8	-579,2
2014.		1.109,8	6.972,1	3.769,8	223,7	11.961,7	940,3	6.652,2	3.652,3	219,0	11.350,1	1.166,8	-555,3
2015.		1.088,4	7.196,5	3.931,3	232,0	12.335,1	935,9	6.843,5	3.700,6	220,1	11.587,0	559,1	188,9
2016.		1.062,9	7.645,4	3.937,0	248,5	12.767,3	949,3	7.013,5	3.636,9	198,6	11.672,0	724,5	370,8
2017.		1.049,4	8.150,9	4.141,8	263,7	13.479,2	967,0	7.164,3	3.696,0	212,8	11.913,4	759,7	806,0
2018.		1.045,0	8.833,6	4.364,6	280,9	14.402,3	995,9	7.660,0	3.983,4	233,7	12.738,5	889,2	774,5
2019.		1.051,4	9.217,5	4.584,0	288,8	15.018,1	985,5	8.120,3	4.097,6	254,6	13.334,3	1.006,6	677,2
2020.		1.070,6	8.614,0	4.652,1	268,3	14.430,7	1.028,6	8.583,1	4.749,6	287,9	14.474,8	1.765,1	-1.809,2
2021.		1.093,0	9.616,7	5.147,2	305,9	16.055,3	982,3	8.792,8	4.861,0	268,5	14.797,0	1.368,9	-110,6
2022.		1.165,5	10.946,2	5.887,4	338,4	18.212,9	1.096,1	9.797,8	5.748,5	287,5	16.805,3	1.590,2	-182,7
2018.	Q1	277,7	1.762,1	816,9	57,0	2.882,0	231,4	1.499,4	728,4	34,3	2.462,0	30,9	389,0
	Q2	242,8	1.914,5	884,1	61,4	3.075,2	231,7	1.683,3	784,4	51,8	2.723,4	66,5	285,3
	Q3	400,3	1.951,9	861,7	69,0	3.250,5	243,9	1.651,7	835,0	56,0	2.754,4	91,2	404,9
	Q4	124,1	2.138,2	960,8	75,4	3.259,2	289,0	2.104,9	983,4	78,9	3.416,8	237,9	-395,5
2019.	Q1	238,9	1.899,1	845,3	60,2	3.013,8	225,9	1.600,5	806,8	42,5	2.646,0	26,0	341,9
	Q2	261,7	1.990,1	902,3	67,3	3.187,1	239,2	1.770,8	789,9	63,1	2.828,7	71,9	286,5
	Q3	270,0	2.079,8	924,2	71,6	3.309,8	253,8	1.800,7	823,5	54,3	2.896,5	78,9	334,4
	Q4	280,8	2.080,5	1.015,2	72,2	3.412,9	266,6	2.177,5	972,4	81,1	3.461,9	210,4	-259,4
2020.	Q1	286,0	1.906,0	862,8	59,7	3.081,9	235,6	1.695,3	877,3	42,7	2.818,4	40,6	222,9
	Q2	235,6	1.674,2	887,0	53,6	2.815,4	232,8	1.834,2	1.090,5	62,6	3.185,2	102,1	-471,9
	Q3	266,9	1.963,7	970,8	67,0	3.236,3	231,7	2.024,8	933,7	69,8	3.227,7	96,5	-88,0
	Q4	282,1	2.027,8	1.067,1	71,3	3.418,9	328,5	2.249,0	1.117,7	93,8	3.759,7	231,1	-571,9
2021.	Q1	277,6	1.906,5	976,0	61,7	3.191,6	240,3	1.727,9	929,8	47,9	2.915,8	60,1	215,7
	Q2	275,1	2.094,2	976,5	69,9	3.390,8	235,1	1.919,4	1.022,4	59,7	3.211,7	93,3	85,8
	Q3	262,8	2.146,5	1.273,1	74,1	3.728,3	256,3	1.953,5	963,4	58,9	3.204,0	78,9	445,4
	Q4	277,5	2.272,0	894,9	82,3	3.501,4	250,5	2.430,2	1.170,4	85,6	3.911,4	288,6	-698,7
2022.	Q1	256,1	2.181,7	1.070,1	72,9	3.550,1	243,1	1.818,4	979,0	57,4	3.067,3	22,0	460,8
	Q2	278,1	2.498,0	1.193,2	81,2	4.026,0	236,4	2.227,9	1.146,3	62,6	3.648,6	82,3	295,1
	Q3	326,9	2.424,2	1.209,6	83,2	4.009,0	269,8	2.266,2	1.261,1	63,5	3.825,9	108,6	74,6
	Q4	304,5	2.579,7	1.188,1	85,8	4.127,5	346,7	2.649,5	1.385,0	87,9	4.438,5	272,8	-583,8

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoputeve. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradovi), JP Ceste svih razina vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T30: Vladine financije BiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Prihodi						Rashodi				Neto nabava nefinansijskih sredstava
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Kompenzacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2013.		5.917,2	4.105,2	1.384,1	11.406,5	3.278,1	2.122,7	201,1	383,9	4.423,7	529,3	10.938,8
2014.		6.078,6	4.234,8	1.648,3	11.961,7	3.265,5	2.127,2	238,9	364,9	4.658,0	695,6	11.350,1
2015.		6.439,7	4.329,6	1.565,8	12.335,1	3.294,3	2.138,8	264,3	384,8	4.729,5	775,4	11.587,0
2016.		6.760,4	4.473,6	1.533,4	12.767,3	3.295,5	2.187,5	252,0	382,8	4.755,0	799,3	11.672,0
2017.		7.151,1	4.734,2	1.594,0	13.479,2	3.312,6	2.340,6	223,0	444,0	4.758,5	834,7	11.913,4
2018.		7.688,4	5.041,8	1.672,0	14.402,3	3.422,1	2.534,0	242,5	476,0	5.013,2	1.050,8	12.738,5
2019.		8.014,1	5.345,7	1.658,4	15.018,1	3.738,1	2.688,3	241,1	507,3	5.223,4	936,1	13.334,3
2020.		7.363,3	5.383,9	1.683,5	14.430,7	3.921,8	2.702,8	255,9	870,1	5.508,0	1.216,3	14.474,8
2021.		8.485,4	5.798,0	1.771,9	16.055,3	4.039,2	2.847,7	240,2	742,9	5.718,3	1.208,7	14.797,0
2022.		9.898,8	6.482,5	1.831,6	18.212,9	4.546,5	3.256,5	259,4	747,7	6.503,1	1.492,1	16.805,3
2018.	Q1	1.526,1	1.153,2	202,7	2.882,0	719,0	432,2	47,4	42,4	1.136,3	84,9	2.462,0
	Q2	1.597,5	1.243,8	234,0	3.075,2	742,6	464,6	65,0	108,2	1.198,7	144,2	2.723,4
	Q3	1.787,5	1.241,5	221,6	3.250,5	730,6	470,6	46,4	103,1	1.224,5	179,2	2.754,4
	Q4	1.570,5	1.403,3	285,4	3.259,2	766,9	587,9	56,2	148,4	1.295,6	561,8	3.416,8
2019.	Q1	1.528,5	1.247,2	238,1	3.013,8	787,8	462,1	41,8	40,5	1.202,7	111,1	2.646,0
	Q2	1.669,1	1.335,2	182,8	3.187,1	806,1	494,9	68,5	81,8	1.254,2	123,2	2.828,7
	Q3	1.734,1	1.336,0	239,6	3.309,8	805,4	517,7	43,3	112,2	1.252,3	165,5	2.896,5
	Q4	1.904,0	1.427,3	81,6	3.412,9	850,7	617,2	52,5	189,6	1.349,2	402,7	3.461,9
2020.	Q1	1.556,2	1.286,5	239,2	3.081,9	817,7	482,1	69,8	60,4	1.274,3	114,1	2.818,4
	Q2	1.327,2	1.223,4	264,8	2.815,4	861,7	495,5	43,3	157,1	1.277,1	350,5	3.185,2
	Q3	1.564,3	1.418,6	253,4	3.236,3	850,4	486,3	42,4	262,8	1.357,6	228,3	3.227,7
	Q4	1.848,8	1.455,5	114,7	3.418,9	872,7	638,3	71,6	299,2	1.419,6	458,2	3.759,7
2021.	Q1	1.560,9	1.319,3	311,4	3.191,6	851,1	486,3	55,0	47,5	1.318,9	156,9	2.915,8
	Q2	1.690,2	1.437,0	263,5	3.390,8	866,7	529,2	60,3	142,9	1.376,4	236,2	3.211,7
	Q3	1.854,4	1.441,1	232,0	3.527,5	865,8	547,5	31,9	123,2	1.405,4	230,2	3.204,0
	Q4	2.082,2	1.600,5	19,6	3.702,2	913,6	651,8	60,8	336,5	1.430,2	518,6	3.911,4
2022.	Q1	1.851,2	1.462,0	236,9	3.550,1	908,3	517,6	52,7	55,2	1.377,3	156,2	3.067,3
	Q2	2.110,4	1.604,5	311,1	4.026,0	960,2	570,0	68,1	160,9	1.531,3	358,0	3.648,6
	Q3	2.124,8	1.643,0	241,3	4.009,0	988,8	599,2	67,7	154,3	1.631,2	384,8	3.825,9
	Q4	2.185,5	1.773,1	168,9	4.127,5	1.056,7	754,5	38,6	266,7	1.743,3	578,7	4.438,5

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija svih razina vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti, entitetskih javnih poduzeća za ceste i entitetskih javnih poduzeća za autoputeve. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Ceste svih razina vlasti FBiH, JP putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T31: Vladine financije FBiH - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Proračun Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Konsolidirani prihodi	Proračun Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni	Konsolidirani rashodi	Neto nabava nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
2013.		1.457,5	2.988,2	1.709,7	6.608,6	1.344,2	3.034,8	1.826,9	6.474,5	645,6	-511,5
2014.		1.581,3	3.117,2	1.812,1	6.972,1	1.361,0	3.164,5	1.846,5	6.652,2	685,7	-365,8
2015.		1.510,0	3.175,8	1.919,5	7.196,5	1.354,1	3.224,3	1.869,1	6.843,5	221,4	131,6
2016.		1.652,8	3.323,4	2.012,1	7.645,4	1.380,2	3.314,2	1.885,5	7.013,5	248,1	383,7
2017.		1.876,9	3.538,4	2.108,4	8.150,9	1.394,8	3.423,3	1.970,4	7.164,3	353,6	633,1
2018.		2.008,2	3.815,7	2.292,5	8.833,6	1.552,7	3.660,1	2.075,7	7.660,0	426,4	747,2
2019.		1.878,3	4.069,5	2.473,2	9.217,5	1.493,6	3.953,0	2.274,3	8.120,3	564,8	532,5
2020.		3.718,6	1.733,5	2.417,9	8.614,0	4.008,2	1.757,6	2.331,0	8.583,1	821,3	-790,4
2021.		4.141,4	1.848,2	2.730,4	9.616,7	3.998,3	1.809,7	2.521,5	8.792,8	804,3	19,5
2022.		4.622,9	2.085,4	3.294,1	10.946,2	4.311,1	1.970,1	2.997,2	9.797,8	981,6	166,8
2018.	Q1	414,4	884,7	531,6	1.762,1	273,2	866,2	428,7	1.499,4	6,4	256,2
	Q2	465,1	947,8	589,1	1.914,6	366,7	910,3	493,8	1.683,3	15,8	215,4
	Q3	478,4	933,5	629,2	1.951,8	341,4	902,7	496,9	1.651,7	32,1	268,0
	Q4	650,3	1.029,9	542,6	2.138,2	571,3	961,8	656,3	2.104,9	82,4	-49,1
2019.	Q1	412,7	947,2	612,9	1.899,1	267,8	937,0	469,4	1.600,5	-4,7	303,3
	Q2	459,2	1.017,7	605,2	1.990,1	351,5	986,1	525,1	1.770,8	35,9	183,5
	Q3	491,1	1.010,4	678,4	2.079,8	379,3	987,6	533,9	1.800,7	21,0	258,1
	Q4	515,3	1.072,8	576,8	2.080,5	495,1	1.020,8	745,9	2.177,5	79,4	-176,4
2020.	Q1	895,0	408,3	614,8	1.906,0	809,3	427,7	470,4	1.695,3	7,3	203,4
	Q2	823,9	388,3	482,2	1.674,2	882,4	426,8	545,2	1.834,2	28,6	-188,6
	Q3	971,5	444,0	757,0	1.963,7	1.233,7	431,2	568,7	2.024,8	29,7	-90,8
	Q4	1.028,2	470,7	563,9	2.027,8	1.082,8	454,6	746,6	2.249,0	53,4	-274,6
2021.	Q1	903,2	407,4	604,0	1.906,5	810,6	432,3	493,1	1.727,9	9,9	168,7
	Q2	997,0	458,8	666,8	2.094,2	930,2	436,6	581,0	1.919,4	17,8	157,1
	Q3	1.068,4	442,7	748,8	2.146,5	1.063,0	440,8	563,2	1.953,5	21,2	171,8
	Q4	1.172,8	514,8	710,9	2.272,0	1.194,5	477,7	884,3	2.430,2	70,6	-228,7
2022.	Q1	1.020,4	454,8	713,2	2.181,7	800,3	445,8	579,0	1.818,4	-12,6	375,9
	Q2	1.165,2	504,8	953,8	2.498,0	1.202,3	456,9	694,6	2.227,9	20,1	250,0
	Q3	1.172,4	512,4	840,3	2.424,2	1.114,0	497,4	755,7	2.266,2	38,0	120,0
	Q4	1.264,9	582,1	786,7	2.579,7	1.194,5	541,2	967,9	2.649,5	99,7	-169,5

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti u FBiH, JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T32: Vladine financije FBiH - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Prihodi						Rashodi			Neto nabava nefinansijskih sredstava		
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Kompenzacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi			
2013.		3.121,9	2.706,9	779,8	6.608,6	1.700,2	1.580,7	93,8	239,9	2.520,2	339,9	6.474,5	645,6
2014.		3.299,8	2.819,9	852,5	6.972,1	1.655,5	1.569,0	103,0	233,5	2.636,5	454,7	6.652,2	685,7
2015.		3.500,3	2.875,6	820,6	7.196,5	1.660,1	1.607,1	120,1	256,8	2.672,9	526,5	6.843,5	221,4
2016.		3.779,4	3.005,6	860,4	7.645,4	1.656,8	1.664,0	129,0	253,6	2.723,9	586,2	7.013,5	248,1
2017.		4.058,5	3.203,9	888,4	8.150,9	1.685,2	1.739,2	119,2	284,4	2.787,5	548,8	7.164,3	353,6
2018.		4.416,3	3.456,5	960,8	8.833,6	1.753,1	1.845,8	103,9	300,5	2.932,6	724,1	7.660,0	426,4
2019.		4.646,9	3.688,8	881,8	9.217,5	1.994,9	2.009,1	101,2	344,0	3.094,9	576,2	8.120,3	564,8
2020.		4.119,4	3.662,0	832,7	8.614,0	2.062,7	2.033,7	97,5	583,8	3.246,0	559,4	8.583,1	821,3
2021.		4.842,4	3.927,4	846,9	9.616,7	2.119,5	2.123,1	81,5	529,8	3.295,6	643,4	8.792,8	804,3
2022.		5.620,2	4.424,1	901,9	10.946,2	2.368,3	2.348,5	90,8	498,3	3.693,0	798,7	9.797,8	981,6
2018.	Q1	841,7	806,8	113,6	1.762,1	360,7	366,2	24,0	25,1	670,2	53,2	1.499,4	6,4
	Q2	937,8	859,8	117,0	1.914,6	380,9	383,3	32,0	72,0	717,4	97,7	1.683,3	15,8
	Q3	952,3	858,7	140,8	1.951,8	365,4	381,1	20,4	58,6	721,5	104,7	1.651,7	32,1
	Q4	990,3	931,2	216,8	2.138,2	397,1	450,4	26,4	89,7	747,3	394,0	2.104,9	82,4
2019.	Q1	876,0	864,8	158,2	1.899,1	415,5	396,4	21,4	22,8	716,1	28,3	1.600,5	-4,7
	Q2	963,8	925,1	101,2	1.990,1	429,9	415,8	32,6	54,3	758,6	79,5	1.770,8	35,9
	Q3	1.015,3	922,5	142,0	2.079,8	423,1	432,2	20,9	76,2	749,6	98,8	1.800,7	21,0
	Q4	1.041,7	976,4	62,4	2.080,5	465,3	488,8	24,5	128,1	794,6	276,2	2.177,5	79,4
2020.	Q1	888,3	889,9	127,8	1.906,0	418,4	417,2	23,1	37,1	753,1	46,5	1.695,3	7,3
	Q2	759,7	823,9	90,5	1.674,2	460,9	424,3	29,5	68,0	770,3	81,2	1.834,2	28,6
	Q3	842,5	973,2	148,0	1.963,7	443,5	419,7	24,1	190,6	820,7	126,1	2.024,8	29,7
	Q4	1.406,4	1.001,7	97,4	2.505,6	411,0	471,9	22,7	-14,3	674,7	229,1	1.795,1	66,0
2021.	Q1	853,9	896,3	156,3	1.906,5	442,8	423,5	25,2	26,8	775,3	34,4	1.727,9	9,9
	Q2	993,6	974,5	126,2	2.094,2	455,5	439,7	15,4	100,9	782,7	125,1	1.919,4	17,8
	Q3	1.062,8	973,0	110,7	2.146,5	447,6	449,8	22,7	74,7	826,0	132,8	1.953,5	21,2
	Q4	1.148,2	1.083,5	40,3	2.272,0	491,4	528,5	16,6	260,1	830,1	303,6	2.430,2	70,6
2022.	Q1	1.038,9	1.009,0	133,8	2.181,7	483,2	445,0	24,2	35,9	781,9	48,3	1.818,4	-12,6
	Q2	1.251,4	1.096,9	149,7	2.498,0	518,8	481,1	18,2	103,2	893,2	213,4	2.227,9	20,1
	Q3	1.183,1	1.116,4	124,7	2.424,2	507,9	501,8	25,9	102,0	939,4	189,2	2.266,2	38,0
	Q4	1.266,7	1.201,8	111,3	2.579,7	546,9	577,5	20,9	180,6	982,5	341,1	2.649,5	99,7

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava financija, fondova socijalnog osiguranja svih razina vlasti u FBiH, JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Ceste svih razina vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit

T33: Vladine financije RS - jedinice sektora vlade

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Konsolidirani prihodi			Konsolidirani rashodi		Netonabavu nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
		Praćenje Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja	Praćenje Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja	Praćenje Republike Srpske		
2013.		1.638,4	1.616,9	3.604,4	1.546,7	1.637,1	310,3	-121,0
2014.		1.778,7	1.683,3	3.769,8	1.749,3	1.704,1	365,2	-243,1
2015.		1.804,1	1.713,5	3.931,3	1.707,5	1.754,9	3.700,6	235,3
2016.		2.556,5	744,4	3.937,0	2.415,9	749,7	3.636,9	-66,3
2017.		2.713,7	780,7	4.141,8	2.422,3	746,2	3.696,0	268,7
2018.		2.839,4	774,2	4.364,6	2.700,8	720,0	3.983,4	337,4
2019.		2.963,6	834,5	4.584,0	2.775,6	728,5	4.097,6	110,3
2020.		3.041,5	907,2	4.652,1	3.395,7	784,0	4.749,6	-919,2
2021.		3.312,2	984,5	5.147,2	3.399,0	862,5	4.861,0	415,9
2022.		4.182,4	1.099,8	5.887,4	4.371,0	984,2	5.748,5	-414,8
2018.	Q1	665,5	170,8	816,9	585,9	161,9	728,4	8,8
	Q2	719,3	185,4	884,1	637,6	167,4	784,4	33,4
	Q3	699,7	182,4	861,7	682,5	172,8	835,0	37,2
	Q4	754,9	230,4	960,8	794,8	213,1	983,4	80,0
2019.	Q1	677,6	192,4	845,3	666,6	164,9	806,8	26,1
	Q2	724,1	204,3	902,3	643,5	172,7	789,9	30,6
	Q3	743,8	210,1	924,2	677,1	176,2	823,5	46,3
	Q4	818,1	222,2	1.015,2	788,5	209,1	972,4	-52,6
2020.	Q1	687,2	201,3	862,8	722,0	181,0	877,3	29,2
	Q2	716,2	198,0	887,0	957,7	160,0	1.090,5	56,3
	Q3	780,2	249,8	970,8	801,3	191,6	933,7	46,4
	Q4	857,9	252,4	1.067,1	914,7	246,2	1.117,7	99,3
2021.	Q1	792,8	214,2	976,0	771,8	189,0	929,8	35,6
	Q2	771,2	255,8	976,5	853,6	219,4	1.022,4	52,1
	Q3	870,3	251,8	1.072,2	788,2	225,1	963,4	44,6
	Q4	877,9	256,6	1.095,8	985,5	223,7	1.170,4	121,1
2022.	Q1	881,8	232,7	1.070,1	805,5	217,9	979,0	31,7
	Q2	989,3	277,4	1.193,2	981,2	238,6	1.146,3	59,0
	Q3	991,5	276,5	1.209,6	1.061,6	257,8	1.261,1	62,2
	Q4	963,3	306,2	1.188,1	1.202,9	263,5	1.385,0	-329,8

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: Ministarstva finansija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Autoputevi RS. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Putevi RS i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T34: Vladine financije RS - struktura konsolidiranih prihoda i rashoda

- u milijunima KM -

Godina	Razdoblje	Prihodi						Rashodi				Neto nabava nefinansijskih sredstava
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi	Kompenzacije zaposlenih	Korištenje robai usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2013.		1.831,8	1.362,6	410,1	3.604,4	881,3	303,6	105,7	123,2	1.854,8	146,5	3.415,1
2014.		1.847,8	1.379,9	542,1	3.769,8	922,4	313,3	133,9	108,3	1.968,7	205,8	3.652,3
2015.		1.967,1	1.417,9	546,3	3.931,3	939,3	305,2	149,3	105,0	1.998,0	203,8	3.700,6
2016.		2.001,5	1.431,1	504,4	3.937,0	946,1	300,6	120,7	111,7	1.982,3	175,5	3.636,9
2017.		2.100,5	1.490,2	551,2	4.141,8	925,8	372,6	102,2	132,6	1.925,6	237,2	3.696,0
2018.		2.279,6	1.543,1	541,9	4.364,6	950,3	436,5	136,8	148,4	2.031,5	279,9	3.983,4
2019.		2.357,8	1.612,0	614,2	4.584,0	1.002,7	424,2	137,5	145,6	2.084,0	303,5	4.097,6
2020.		2.228,7	1.675,6	747,9	4.652,1	1.093,6	433,8	155,9	254,2	2.216,7	595,4	4.749,6
2021.		2.589,5	1.823,9	733,9	5.147,2	1.138,9	475,7	156,4	192,4	2.374,2	523,4	4.861,0
2022.		3.097,4	2.008,2	781,8	5.887,4	1.350,6	626,3	166,6	221,6	2.750,9	632,6	5.748,5
2018.	Q1	429,8	339,9	47,1	816,9	182,5	23,7	23,0	16,7	458,7	23,8	728,4
	Q2	453,2	374,1	56,8	884,1	184,9	27,8	32,6	27,6	473,6	37,9	784,4
	Q3	448,9	372,0	40,8	861,7	182,8	31,6	25,5	37,7	495,2	62,1	835,0
	Q4	435,0	457,1	68,6	960,8	188,1	50,1	29,4	47,5	522,0	146,4	983,4
2019.	Q1	424,0	373,3	48,1	845,3	191,8	24,0	19,9	17,1	479,3	74,7	806,8
	Q2	468,5	398,4	35,3	902,3	194,0	32,1	35,7	21,8	487,1	19,4	789,9
	Q3	463,2	402,2	58,8	924,2	192,6	26,6	21,7	35,1	493,3	54,1	823,5
	Q4	457,2	438,1	119,9	1.015,2	199,8	44,7	27,0	51,0	535,3	114,7	972,4
2020.	Q1	429,9	389,1	43,8	862,8	211,7	25,5	46,1	22,8	512,4	58,6	877,3
	Q2	347,7	389,0	150,2	887,0	212,9	26,1	13,7	80,2	496,5	261,2	1.090,5
	Q3	459,4	430,1	81,3	970,8	211,0	27,6	17,7	63,3	526,9	87,2	933,7
	Q4	477,3	467,5	122,3	1.067,1	217,1	46,6	51,6	65,0	582,7	154,7	1.117,7
2021.	Q1	468,5	413,4	94,1	976,0	215,0	23,6	29,6	19,9	534,3	107,4	929,8
	Q2	450,9	449,4	76,2	976,5	217,9	40,2	44,3	37,1	582,4	100,5	1.022,4
	Q3	531,2	458,9	82,2	1.072,2	220,8	31,2	8,8	43,0	571,0	88,5	963,4
	Q4	532,9	502,1	60,7	1.095,8	227,8	45,2	43,2	67,2	580,5	206,6	1.170,4
2022.	Q1	563,1	442,3	64,7	1.070,1	232,7	28,3	25,1	15,4	585,5	92,0	979,0
	Q2	600,2	495,1	97,9	1.193,2	250,0	35,3	48,4	49,8	627,5	135,2	1.146,3
	Q3	611,0	513,8	84,8	1.209,6	267,7	38,7	45,6	47,0	678,8	183,3	1.261,1
	Q4	576,3	556,9	54,9	1.188,1	281,7	65,5	16,7	75,4	735,1	210,6	1.385,0

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstva financija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Autoputevi RS. Podaci na godišnjoj razini za konsolidirane prihode/rashode uključuju lokalnu razinu vlasti (općine i gradove), JP Putevi RS i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za tromjesečja zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T35: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH klasificirani prema zemlji stranog ulagača - u milijunima KM -

Godina	Austrija	Holandija	Hrvatska	Italija	Njemačka	Rusija	Slovenija	Srbija	Švicarska	Turska	Ostale zemlje	Ukupno
2013.	8,5	32,7	18,6	22,5	36,9	-82,8	-35,6	104,6	44,0	31,1	226,7	407,1
2014.	171,1	26,0	88,7	24,0	-6,1	195,8	-1,2	33,1	8,9	17,6	253,1	811,1
2015.	5,3	83,3	161,5	66,3	52,3	28,5	21,1	36,8	-33,5	56,1	159,2	636,9
2016.	112,8	57,6	142,5	25,2	2,0	-44,3	34,6	-25,8	11,3	34,6	267,7	618,4
2017.	84,1	-3,3	159,6	46,9	57,7	-6,8	101,1	56,9	30,6	-0,3	327,1	853,6
2018.	90,7	100,9	129,1	23,6	105,1	143,4	42,6	21,1	46,5	7,4	252,9	963,3
2019.	68,8	6,7	148,0	17,5	54,4	213,0	22,0	41,6	-19,8	3,2	244,0	799,3
2020.	99,3	-3,9	178,6	33,6	78,3	-14,8	57,1	132,5	-23,2	60,3	139,0	736,7
2021.	96,1	-65,8	82,0	58,7	76,9	-94,6	70,7	79,5	210,8	147,0	310,0	971,2
Sij - Ruj 2022.	165,4	69,4	71,4	59,3	85,7	-198,5	97,3	70,4	134,1	43,6	242,7	840,8

Napomena:

Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su u skladu s najnovijim metodološkim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T36: Tijekovi izravnih inozemnih ulaganja u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti

- milijunima -

Godina	Proizvodnja prehrambenih proizvoda Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	Proizvodnja koksai i rafiniranih naftnih proizvoda	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	Proizvodnja baznih metala	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Telekomunikacije	Finansijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i imovinskih fondova	Postovanje nekretinama	Ostale djelatnosti	Ukupno	
2013.	-4,0	2,2	-101,1	26,5	13,9	4,0	5,0	-44,4	73,7	46,1	138,5	46,1	226,9	407,1
2014.	0,3	-5,7	180,6	3,0	-25,4	35,5	-59,4	64,1	37,3	6,8	138,4	187,1	248,5	811,1
2015.	45,0	5,2	24,0	58,4	-4,4	-52,9	6,7	84,0	-29,3	57,8	116,8	89,5	236,1	636,9
2016.	16,3	5,6	-52,0	51,9	-17,6	2,0	20,3	148,4	6,4	37,1	161,4	-9,8	248,4	618,4
2017.	20,8	13,5	-26,0	1,2	-8,8	58,8	47,3	59,3	96,1	17,1	203,0	41,9	329,2	853,6
2018.	34,9	9,3	139,0	33,2	15,5	63,7	40,3	121,3	11,9	8,3	140,1	28,4	317,4	963,3
2019.	-13,4	15,1	200,3	26,5	6,4	-2,5	5,9	119,7	17,8	-20,6	153,3	19,0	271,7	799,3
2020.	27,9	-0,6	1,5	37,7	18,3	-29,3	30,2	98,3	34,0	4,6	156,2	40,5	317,3	736,7
2021.	11,3	9,3	-52,1	16,7	5,2	102,7	25,9	78,1	172,9	11,8	20,0	22,0	547,4	971,2
Sij - Ruj 2022.	10,8	11,6	-177,8	n/a	10,8	129,5	3,2	133,0	69,8	8,4	232,3	6,0	403,2	840,8

Napomena:

Tijekove izravnih stranih investicija u BiH prema NACE 1. Rev 1. klasifikacije djelatnosti za razdoblje 2004-2012 možete naći na web stranici.

Izravna strana ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su u skladu s najnovijim metodološkim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom

Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

"n/a " u ovoj djelatnosti manje je od tri poduzeća s izravnim ulaganjem, te u skladu sa statističkim standardima nismo u mogućnosti prikazati iznose ulaganja.

T37: Stanje izravnih inozemnih ulaganja u BiH po sastavnicama

- u milijunima KM -

Godina	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital		Ukupno izravna inozemna ulaganja
		Zaduživanja	Ostalo	
2013.	8.871,6	2.632,5	554,7	12.058,8
2014.	8.449,4	3.092,7	550,9	12.093,0
2015.	9.515,7	2.891,1	457,6	12.864,4
2016.	9.698,2	3.057,6	491,9	13.247,7
2017.	10.516,6	3.058,6	373,8	13.949,0
2018.	11.364,4	2.973,0	408,0	14.745,4
2019.	11.663,0	3.184,2	494,7	15.342,0
2020.	12.070,2	2.764,1	568,2	15.402,5
2021.	14.032,4	1.667,0	577,1	16.276,4

Napomena:

Izravna inozemna ulaganja (tijekovi i stanja) kompilirana su u skladu s najnovijim metodologškim uputama i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platnu bilancu - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije izravnih inozemnih ulaganja - četvrto izdanje.

T38: Nominalni i realni efektivni tečaj konvertibilne marke

Godina	Mjesec	Efektivni tečaj KM (2015=100)	
		NEER	REER
2013.		99,81	103,89
2014.		101,10	103,04
2015.		99,98	99,99
2016.		101,13	98,86
2017.		101,82	98,28
2018.		103,34	98,82
2019.		104,10	98,01
2020.		105,75	97,24
2021.		106,79	96,87
2022.		107,63	100,51
2022.	04.	107,34	100,47
	05.	107,41	100,62
	06.	107,76	101,27
	07.	107,28	100,98
	08.	107,30	100,62
	09.	107,31	100,61
	10.	107,64	101,48
	11.	108,14	101,76
	12.	108,64	101,68
2023.	01.	108,80	101,68
	02.	108,76	101,31
	03.	108,80	101,04
	04.	109,21	100,81
	05.	109,14	100,35

Napomena:

Detaljna metodološka objašnjenja za kompilaciju i izračun NEER i REER indeksa su dostupna na web stranici CBBiH <http://www.cbbh.ba/content/read/1109?lang=hr>

7. Dodatak

SPISAK BANAKA

Banke koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo

- 1. Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- 2. Bosna Bank International d.d. Sarajevo
  - 3. Razvojna banka Federacije BiH d.d. Sarajevo
- 4. ASA Banka d.d. Sarajevo
- 5. ProCredit Bank d.d. Sarajevo
- 6. Privredna banka d.d. Sarajevo
- 7. Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- 8. ZiraatBank BH d.d. Sarajevo
- 9. NLB Banka d.d. Sarajevo
- 10. Union Banka d.d. Sarajevo
- 11. Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina
- 12. Addiko Bank d.d. Sarajevo

Banke koje pokriva Glavna jedinica Mostar

- 1. Komercijalno – investiciona banka d.d. Velika Kladuša
- 2. UniCredit Bank d.d. Mostar

Banke koje pokriva Glavna banka RS Banja Luka

- 1. Addiko Bank a.d. Banja Luka
- 2. UniCredit Bank a.d. Banja Luka
- 3. Nova banka a.d. Banja Luka
- 4. Naša Banka a.d. Bijeljina
- 5. NLB Banka a.d. Banja Luka
- 6. Atos banka a.d. Banja Luka
- 7. Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka
- 8. MF banka a.d. Banja Luka
- Članica programa za osiguranje depozita

UPRAVNO VIJEĆE I VIŠE OSOBLJE

UPRAVNO VIJEĆE:

Predsjedavajući i guverner
dr. Senad Softić

Članovi
mr.sci. Šerif Isović
dr. Danijela Martinović
dr. Radomir Božić
dr. Dragan Kulina

Viceguverneri

Viceguverner nadležan za Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga, europske integracije i platne sustave
dr. Željko Marić

Viceguverner nadležan za Sektor za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom
mr. Marko Vidaković

Viceguverner nadležan za Sektor za administraciju i financije
mr. Ernadina Bajrović

Glavni interni revizor

Zamjenici glavnog internog revizora
mr. Edis Kovačević
Tomislav Ivanković

Ured vodećeg ekonomiste
Rukovoditelj Ureda
dr. Belma Čolaković

Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga, europske integracije i platne sisteme
Rukovodni tim
Renata Barić
Đorđe Racković
mr. Verica Božić
mr. Amir Hadžiomeragić

Sektor za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom

Rukovodni tim
mr. Emina Ćeman
Vesna Papić
Nada Mijović
Edin Sijerčić
mr. Vidosav Pantić

Sektor za administraciju i financije
Rukovodni tim

mr. Jasmin Hadžigrahić
Rade Jovanović
mr. Vesna Paćuka
mr. Ivan Soldo
mr. Dragan Crnogorac
Sulejman Aljović

Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna jedinica Sarajevo, direktor
Indira Čaušević

Centralna banka Bosne i Hercegovine – Glavna jedinica Mostar, direktor
Silvija Ramljak

Glavna banka Republike Srpske Centralne banke BiH, direktor

Filijala Centralne banke Bosne i Hercegovine na Palama, rukovoditelj

Centralna banka Bosne i Hercegovine Filijala Brčko, rukovoditelj
Jasminka Burić

Priprema:

Štamparija Fojnica d.d.

Publiciranje i umnožavanje u obrazovne i nekomercijalne
svrhe je dozvoljeno uz obavezno navođenje izvora.

© Centralna Banka Bosne i Hercegovine | sva prava pridržana

ISSN 2831-1019